

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Idegesség.

Budapest, augusztus 30.

(v.) Csodálkozunk azon az idegességen, amelylyel a parlament küszöbön álló feloszlásának híre itt-ott fogadják. Hogy még volna néhány hétre való napirend, hogy a miniszterelnök a nyári szünet előtt őszi ülészakot emlegetett, hogy a pártok — az egy néppárt kivételével — még nem igen láttak hozzá a küzdelem előkészítéséhez és hogy mindezeknél fogva megleg volna, ha e hónap dereka táján már ránk szakadna a feloszlás: körülbelül ezekbe a kifogásokba kapaszkodik a némely helyütt mutatkozó idegesség. Öszintén szólva, nem tudjuk, a feloszlásra melyik határidőt fogja a miniszterelnök a koronának javasolni. De nem is vagyunk tulságosan kíváncsiak erre a terminusra. Egy pár nap ide, vagy oda, nem számít; de hogy legkésőbb e hó derekán tul már széjjel kell mennie a parlamentnek, azt megmutatja a kalendárium.

Csináljunk egy kis számítást. Az új képviselőháznak tíz nap kell a megalakulásra. A felirati vitának adunk további tizenegy napot. A horvát-provizórium és a véderő-provizórium hét—nyolc napot vesz igénybe. A pénzügyi expozéra is kell számítani egy napot. Ez együttvéve ad harminchárom ülésnapi időszükségletet az új parlament egybehívásának napjától december 31-ikéig. Ehhez hozzászámítandó még a legalább tíz napnyi karácsonyi szünet és hat—hét nap a vasárnapokra, amelyekden a parlament szünetel, ami összesen ad ötven napot. Az év utolsó napjától ha ötven napot visszafelé számítunk, november tizedike volna körülbelül az a terminus, amelyre az új országgyűlésnek egybe kellene hívatni. Am számítasba kell itt venni még váratlan incidenseket is, előre nem látható viták, hirtelen felbukkanó izgal-

mak lehetőségét, ami közvetlenül a választások után bizony könnyen fordulhat elő s ami mindmégannyszor igénybe vesz valamicskét a képviselőház munkaidejéből. Előrelátó kormány az idő ökonómiját mindenestre ugy osztja be, hogy maradjon latitúd a nem várt dolgokra is; ügyet vet arra, hogy ne szabja tulrövidre az időtakarót s alkotmányos kormányzás folytonosságán hiba ne essék a munkaidő elégtelensége miatt. Valószínű tehát, hogy az új országgyűlés novembernek inkább elejére, mint tizedikére fog összehívni. Innét visszafelé számítva, világos, hogy a november elejére összehívandó képviselőházat október dereka táján kell megválasztani. Ha pedig az új választások október derekán vannak, a feloszlásnak szeptember derekán kell megtörténnie. Hogy a miniszterelnöknek mi a számítása, nem tudjuk. De a kalendárium így számít; s az adott esetben a naptár nagyobb ur a miniszterelnöknel.

Nem értjük hát az idegeseket. Munkára való anyaga — igaz — akadna még a parlamentnek néhány hétre való is. De sürgős anyag, ami a jövő országgyűlésre való elhatalasztást nem tűrné, a tárgyalásra előkészített javaslatok közt alig találkozik. Az is igaz, hogy a miniszterelnök a nyári szünet előtt csakugyan emlegette az őszi ülészakot. De arról egyetlen egy szóval sem nyilatkozott, hogy mekkora időterjedelmet szán ez őszi ülészaknak. Terhat hat ez a szesszió hetekig, vagy tálthat napokig is. Erre nézve Széll Kálmán nem kötötte meg magát nyilatkozataiban. Marad utolsó kifogásul az, hogy a pártok nem készülődtek fel. Dehogy nem készülődtek. Egész nyáron egyebet sem tettek, csak készülődtek. Minden kerületben minden párt erősen dolgozott, szorgalmasan mozgolódott, szakadatlanul szervezkedett. A készülődés nem volt zajos, de intenzív. A jelölésen csaknem

az egész országban tul vannak a pártok és a kerületek. Nem csak a zászlóbontás történt meg az egész vonalon, hanem a korteskedés is folyik már jó idő óta. Az igaz, hogy koponyákat még nem igen zuztak be, közigazgatási nyomásról és hatósági brutalitásokról se hangzott sehonnan panasz; de ez nem azt bizonyítja, hogy a pártok és a jelöltek elvesztegették a drága időt, hanem legfeljebb arról tanuskodik, hogy a Széll Kálmán kormányzata csakugyan beváltja ígérését és civilizálja a választási erkölcsöket.

Az idegességre nincs tehát semmi ok. Ez a parlament tökéletesen megérett a feloszlásra. Munkálkodásának mérlegét még nem vonjuk meg; kínálkozik erre még elegendő alkalom. Mint hozta magával a világra az indulatok mérges összecsapásának csirait, mint keletkeztek benne a magyar parlamentarizmus legdulobb zivatari, ez orkának közeplette mint szakadt az országra a válságok egész sorozata, s az enyhe béke mint váltotta fel az izzó szenvedélyek csatáját: minderről az országgyűlés nekrologjában kell majd megemlékezni.

Ma csupán az a kérdés aktuális, van-e még tennivalója ennek a parlamentnek? Ha ma feloszlata, maradna e mögötte megoldatlan feladat, amely töle várta elintézését? Jó lélekkel mondhatjuk, hogy a jelenlegi országgyűlés nemcsak többet tett, mint amennyit töle vártak, hanem alkotásaiban jóformán teljesen ki is merítette már munkabírását. Az idegesség, amelylyel a feloszlás híre némely lapársunk tárgyalja, valóban megfoghatatlan. Ijedtében az egyik ujság arra találta figyelmeztetni a miniszterelnököt, hogy az idő előtt való feloszlás rendszabálya olyan eszköz, amelyhez csakis rendkívüli körülmények közt illik nyulni. Nem hinnék, hogy Széll Kálmán rászolgált volna, vagy rászorulna az ilyen ki-

TÁRCA.

Ejnye, Marci fiam...

A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Négrádi László.

Egy-egy jó faluban, a Karanes ága-bogai közt, de keveset is tudnak a világ folyását. Nos és csak egy formáját ismerik ennek a privat mesterségnek: a felakasztást. Hej, de keveset is tudnak! Vagy talán csak az akasztott ember miatt fuj a szél? Hogy lefujja a fáról a föld ezen érdemetlen gyümölcsét? Bizony bajos eligazodni!

Annyi igaz, hogy falusi miatt ritkán fujdogál a szél. A természet egyenes lelkű embere hisz: előtte a halál nem halál, hisz meg vagyon írva, hogy az csak más élet kezdete. Ha meg más élet, hát csak élet mégis. Minek az egyiket két-felé vágni, csak azért, hogy másikat kezdjen az ember. Hátha esőből vererbe, vagy kádba történik a cupanás. De már ilyen bolondot nem

tesz a palóc ember. Örökké ugy se tart e földi élet, vagy megszakít a dolog, vagy felborít a a kocsi, gyakran esik le kazalról is az ember (különösen áldomás után), hát minek siettetni a dolgot. Majd visszakívánjuk még e földi véges nyomoruságos életet, mikor belesömörlünk az örökkévaló jóba.

— Mer a lesz a vége, — mondta Bige Máté — hogy ott tulnan belesömörlünk a nagy jószágba, ozt me'halunk. A pecsenyét is megunja az ember.

Bige Máté okos ember, ki szólhat ellene?

No, hát senki más, mint Liba Máté, aki is így felel a Bige Máté szavára:

— De drusza, nem unnám én me' a pecsenyét.

— Hát fogagygyunk, kiáltja Bige Máté.

Persze, hogy egymás tenyerébe csapnak, mind a ketten állják a maguk igazát. Ott van éppen sánta Tobók Máté, alig bírja szétesapni az összefogódzott kezeket, olyan erős a fogadás.

— No maj lássuk, mondja Bige Máté.

— Hát maj láttuk, Máté koma, de azt moudom, hogy még a verebeket is levágathattya, még se unom el a pecsenyét. De rég is ettem. Hát mikor is kezgyük?

Bige Máté okos ember, hamarosan áttekint a fogadás szítáján, látja, hogy most az egyszer bolondba fogadott. Eszébe jut, hogy ez a szegénysorsu szellérnél szellérből Liba Máté, akinek jóformán kenyeré sines, kifog rajta. Má hogyne enne inkább mindég pecsenyét, mint semmit, meg holmi rossz ciberelevet.

Megkoppangatja eszmájával a földet s mély gondolkozóra hajítja fejét. Ki is süt valamit.

— Maj ha elmulik a bót, — mondja nagy-bölesen.

— Igaz a, no hogy ozt magamtó nem tuttam, hiszen bót vagyok, — szól Liba Máté. — Ejnye no, messi ma a husvét pedig.

— Hát má mindegy; — véli sánta Tobók — nem vót fogadásba a: mikor.

— Ugy a, — böki a szót Liba Máté. Lát-szik, hogy még mondani akar valamit, de oztán csak magában tartja a szót.

Lefelé megy már Liba Máté a falun, megmegáll, mintha vissza akarna fordulni, de megint csak tovább megy. Hát igaz is, valamit akart kérni Bige Máté druszájától: egy tyukot előlegbe. Bizony nem magának. Hogy kinek, ime meglát-szik, mikor a nyomoruságos viskója udvarára befordul s csak ugy rajzik elébe a sok gyerek.

Igen, ezeknek akart kérni a pecsenye-fogadásból. Bójt, nem bójt, csak nem venné rossz néven a jó lsten, ha jóllaknának az éhes ponytyai egy kis hussal.

Belekapaszkodnak Liba Mátéba a gyerekei, ki a szakadozott kabátját fogja, ki a fótos nadrágját, alig bír mozogni. A nagy vigyázásba is rálép egynek a lábára. Nagyot visit a szegény jámbor. Biz a legkisebb, a Marci, alighogy áll még a lábán szegény. Olyan csenevészke, mer tejavasztás előtt halt meg az édes anyja. Hogy meg megholt, se tej, se egyéb nem igen akadt táplálék.

— Ne ríjj no, mondja Liba Máté, ne ríjj kis rögem, nem akartam.

Felveszi a nagy esetlen kezével az apróságot, a karjára fekteti és dörzsölgeti a megtapodott lábát. Bizony ráfér nemesak a tapodás miatt, hanem mert fázik is, csak ugy didereg.

— Ne ríjj, ne ríjj kis veréb, adok valamit, csitítgatja. Valamit adok.

A Marci gyerek elhallgat, a többi is kapasz-

oktatásra. Jegyezze meg laptársunk, hogy öt éves országgyűlésnek négy év és tiz hónap múltán való feloszlása nem mondható idő-előttinek. Az öt éves ciklus korántsem azt jelenti, hogy a parlamentnek ötször háromszázhatvanöt napig kell élnie. Az ötödik évben két-három hónap, sőt félesztendő is nem számít többé a parlament életében. Mikor a törvényt azt rendeli, hogy az országgyűlést öt évre kell választani, nem asztronómiai eszefendőt ért, hanem rendelkezése csupán annyit jelent, hogy az ötödik évben a parlament szétmehet, míhelyt minden feladatát bevégezte. Ez a parlament pedig bevégezte minden érdemleges feladatát. Eljutott törvényes élettartamának véghatáráig; s ha nemsokára mulik, bizony nem lesz oka feljajdulnia, hogy a Párka tulkorán metszette el élete fonalát.

BELFÖLD.

Lukács László. Az Egyetértés ma a változatosság kedvéért Lukács László pénzügyminisztert menesztte. Talán mondani se kell, hogy a menesztésnek abszolúte semmi alapja sincsen. Lukács László soha még kabinetben olyan jól nem érezte magát, mint a Széll-kabinetben, soha több kedvvel nem dolgozott a pénzügyi kormányzat élén, mint mostan és hivatalos munkájának során a fáradságnak és kimerülésnek semmi nyomát sem érzte. Ő jól érzi magát a kabinetben, a kabinet jól érzi magát vele s így eszeágában sincsen, hogy helyéről eltávozzék.

A pozsonyi pótválasztás. A Pozsonyban tegnap lezajlott képviselőválasztás tudvalevőleg eredménytelenül végződött. Mint levelezőnk táviratozza, Pozsony város törvényhatósági bizottságának központi választásmánya ma a pótválasztást szeptember hó 21-ére tűzte ki. Ilyenformán nincs kizárva, hogy ez a pótválasztás a mostani országgyűlés berekesztése folytán egészen elmarad.

A második pénztári negyed. A pénzügyminisztériumban elkészült a kimutatás az állami pénztáraknál a második negyedben előírt bruttó bevételéről és kiadásokról. A kimutatás szerint a bevétel-összege 4,097,826 K. 85 fillérrel, a kiadások összege pedig 21,763,650 K. 14 fillérrel nagyobb, mint az 1900. év hasonló időszakában volt és így az 1901. év II. negyedének mérlege 16,665,824 K. 29 fillérrel kedvezőlenebb, mint volt az 1900. év II. negyedének mérlege. E kedvezőlenebb eredmény, mely az állami

adósságoknál kimutatott 20,819,220 K. 55 f. kiadási többletből származik az ott ismertetett körülményekre való tekintettel, tisztán átmeneti természetűnek tekintendő s ennek figyelembe vétele mellett az 1901. év II. negyedének mérlege tulajdonképpen kerek 3,650,000 K.-val kedvezőbb, mint az 1900. II. negyedének mérlege. A bevételnek legnagyobb visszasamaradások vannak az egyenes adóknál, a dohányjvedéknél, a pénzverés- és fémbeváltásnál, az állami vasgyáraknál, az államvasutak üzleti bevételénél. A kiadásoknál lényegesebb eltérések mutatkoznak az államadósságoknál, a miniszterelnökségnél a millenáris műemlékek miatt, a belügyminisztérium költségvetésénél, a földmívelésügyi és kultuszterácnál, végül az új országház építkezésénél.

A választás előtt. A magyarországi szociáldemokrata párt, mint a Politikai Értésítő jelenti, eddig közel husz kerületben állított jelöltet és pedig a fiülöpszállási, bihari, osongrádi, tatai, szentendrei, gödöllői, szentesi, szegvári, tápói, szegedi, kunszentmártoni, monori, privigyei, aradi, kassai, mezőtúri, brassói, új-aradi, kis-ujzállási, debreczeni, szabadkai kerületekben. A választási kiáltványukat százezer példányban nyomatták, s benne az önálló, független Magyarország megteremtése mellett foglalnak állást, ezzel akarván jelezni hazafiás törekvéseiket. Az újraszervezett szociálista jelöltek különösen a kiszgádk támogatására számítanak, s ha a győzelem kilátása nélkül veszik is föl a harcot, biznak benne, hogy tekintélyes számmal kapnak szavazatot.

A kolozsvári szabadalvúpart központi bizottsága Szabó József főrendiházi tag enöklése alatt ülést tartott, melyen a központi tisztakat alakította meg. A kerületi párt szervezések kezdeményezésére a központi intéző bizottság kebeléből kiküldeték: a bánthunyadi választókerületbe Gyarmathy Zsigmond és gróf Bethlen Odön; a gyalmai választókerületbe Lászlay Ferenc és Dézsi Gyula; a kolozsvári választókerületbe gróf Beldy Kálmán és Hosszu Teofil; a tekei kerületben a szabadalvúpart a közlelbi időkzi képviselőválasztás alkalmából már megejtette a szervezkedést. A vármegye közgyűlésén annak idején kilejezett óhaját értelmében, a központi bizottság kiküldött bizalmi férfiak utján fel fogja kérni a kerületi pártokat, hogy képviselőül lehetőleg kolozsmegyei férfiakat jelöljenek, olyanokat, akik — egyéb képességük mellett — a helyi viszonyokat közvetlen tapasztalattal ismerik. Szabó József elnök végül lelkes szavakban hívta föl a központi bizottság tagjait, hogy a maguk részéről is tegyenek meg minden lehetőt, hogy a szabadalvúpart lobogó a legközelebbi választásoknál is épp oly fényes győzelemmel kerüljenek ki, mint a hogy az 34 esztendő óta minden választásnál történt. A kolozsvármegyei kerületek eddigelő mindenkor szabadalvúpart képviselőket választottak és e párt politikájának jelentős, nagy sikereit, melyeknek az ország újabbról nevezetes fejlődését köszönheti csak megerősíthetik a választókat abban, hogy jövőre is igaz lelkesedéssel, odaadó buzgalommal kitartsanak mostanig oly következetesen vallott elveik mellett. Ezzel a pártgyűlés véget ért.

A nagyberézai kerület szabadalvú párti képviselőjelöltje dr. K. Rabár Endre budapesti törvényszéki

bíró ma járta be választókerületét s tartotta meg a programbeszédét, melyben Széll Kálmán politikájának és a mostani kormány névének vallotta magát. Nagy-Berezán ezreke menő választó közönség fogadta és a választók nevében Akkermann Dávid és Rónay Antal kir. főbírótanácsos üdvözölték és biztosították a jelöltet bizalmukról.

A veszprémi szabadalvú polgárság vasárnap délután 3 órakor nagy jelű gyűlést tart, melyen Szabó Imrét a kerületnek 12 év óta képviselőjét ubói jelölik. Szabó ugyanekkor beszámolt és programbeszédet mond.

A diószadi kerületben ismét Sámuel Lázár lesz a szabadalvúpart jelöltje. Ellene erősen szervezkedik a függetlenségi párt de aikatmas lelölje még nincsen. Föl akar lépni a kerületben szabadalvú-agrárius programmal a megyei birtokosság egyik vezérére, de csak abban az esetben, ha a függetlenségi párt jelöltet nem állít.

Monoron a függetlenségi választók egy része dr. Kéty István budapesti ügyvédet léptette föl képviselőjelöltnek függetlenségi és negyvennyolcas programmal. A választók tegnap értekezletet tartottak s ennek eredményeként kétszáz tagú küldöttséget bízta meg azzal, hogy dr. Kéty Istvánt a jelöltség elfogadására ölkérje. A küldöttség szombaton utazik Budapestre.

„Az igazi agrárizmus.”

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, augusztus 30.

Ugyanaz a penna, mely a Budapesti Napló vezető helyén először foglalkozott az igazi agrárizmus kérdésével a mai postával a következő sorokat írja a cikk nyomán kifejlesztett mozgalomról:

Első cikkem óta Horánszky Nándor elmondotta szépsi-i beszámolóját s az ő hatalmas beszéde a liberális agrárizmus zászlóbotása volt.

Ezt a mozgalmat ébren kell tartani! Meg kell győzni a kis- és középbirtokos osztályt, hogy a liberalizmus érték küzd és mindenekelőtt figyelmeztetni kell e kipusztulófélben levő két osztályt, hogy miképpen történhetik meg a regenerálás.

Mi a kis- és középbirtokosok pusztulásának oka? Az agráriusok azt mondják, hogy az áru-, a pénzsorsora, a nagy állami terhek, a csökkent terményárak stb. Tegyük fel, hogy úgy van; de mért nem pusztult el illetve mért gyarapodott ezek dacára a latifundium? Hisz ugyane csapások őt is érték!

Agrár urak, ti mindig dingingáltok tőke és tőke között, az átkos mozgó tőke és a dieső talaj-tőke között. Nos hát a tőke lényegében csak egy. Ahogy a múlt évtizedekben a gyáripar tönkretette illetve gyári munkássá degradálta a kisiparost; ahogy a nagykereskedők tőkeereje a kiskereskedőket félretolta utjából; úgy győzi le a nagybirtok a fennállásáért folytatott küzdelemben a közép- és kisbirtokos. A nagybirtok olesón produktát, a mezőgazdasági tudomány minden vívmányát felhasználhatta a rendelkezésére álló intellektuális és tőkeerővel fogva, például gőzekét, eszélőgépet, műtrágyát, nagytömögű terményeit a jobb velők keresték; a kisbirtokos, a középbirtok-

kodik s nagy vágyakozással néz a sok éhes szájj Liba Mátéra, mikor beérnek a házba.

Leteszi a kis fiát s körülnéz, hogy mit adhatna. Nincs bizony egy darab kenyér se a háznál. Eszébe jut a fogadás. Hej, csak kezdődött volna is már.

— Mit agygyak no, kis violám? kérdezi.

De könnyű is volna megfelelni, ha volna mivel. De így!

— No, no, várj csak, mondogatja s ezenközben megakad szeme a mestergerendán. A mestergerendán levő nagy kaposon imádságos könyvé. Oda fel retette a gyerekek elöl, mert félti. Drága kinos, majd egy eszima árát fektettei belé. Abból viszi az éneket magosságos trónja elé az Istennek misén, litánián. Leveszi most mégis, hogy valamit adhasson a siró gyerekeinek.

— Gyertek no, mondja, nézzétek, sok kép van ebbe a könyvbé.

Köréje sereglenek a gyerekek, hogy látják a nagy könyv leszállítát. Liba Máté meg forgatja. Ahol kép van, megáll, s a bütőkös ujjával belebele bökke magyarázgat.

— Ehun lássátok, a kis Jézus, — ehun a számar, amin járt.

Mindent bálnulnak a gyerekek s szörnyen tetszik a könyvbén álló számar.

— Ehun a nagy csoda, hét falut kielégített öt kenyérrel, mondja s mutatja a kenyeret tartó Jézust.

Mohón odatapad a gyerekek tekintete, egyik-másik hozzá is kap a kenyértartó Jézus kezéhez. Es mikor látják, hogy csak ott marad a kenyér a kezében, elpityerednek. Rí ez is, rí az is, mert hogy eszékbe jutott a kenyér.

Liba Máté látja, rosszra csuszik a nyelve, hamarosan tovább fordít. De hiába már minden, a gyerekei csak rínak. Liba Máté ránera kapja a szemöldök-közét s nagy busan gondol a fogadására. Ej no, hogy mé' nem is kezdődött má.

Hosszu volt a bójt, de leghosszabb talán Liba Máténak, meg a csepp fiainak. Nem haltak meg. Liba Máté, ami még a jóllakáshoz hiányzott magának is, meg a gyerekeinek, kipótolta nap-nap mellett biztatással:

— Maj lesz, ne féljete, pessenyét esztek, mondogatta.

Persze meg kellett magyaráznia, hogy mi az a pessenye. S olyan jóízűen magyarázta, mesélte a dolgot, hogy tulontul jóllakva aludtak el esténkint a kis fiai...

No de itt van husvét. Liba Máté nagyon, nagyon fohászodott. Tekintettel a nagy napra, csak délután köszöntött be Bige Mátéhoz.

— Itt vagyok, elgyöttem, megkezdem a fogadást, ha beleveszték is.

Egy főtt sunka volt éppen az asztalon Bige uramnál, szépen körülakva főtt tojással, még himes is akadt köztök.

Mert hát szegény ember ugyan Bige Máté, de azért mégse elesett egészen. A szent sunkának husvétra meg kell lenni. Meg is volt mindég.

— Ujjon le, — tessékeli a szegény Liba Máté Bige uram.

Előbe tolja a sunkát s szíves szeretettel mondja: — Egyen no.

Dehogy is kell biztatás Liba Máténak, le-kanyarit egyszerre két darabot is. Nem röstelkedik, pedig ott van a Bige felesége is. Kenyeret is vág hozzá jókorát. Eszik, eszik, de csak úgy csipkedi, míg látszatra nagyokat harap. Hirtelen elfogy a két szelet sunka.

Vagy hogy csak a Liba Máté kezéből tűnik el, be a nadrágzsebbe.

Bige uram csak azt látja, hogy megint vág Liba Máté Bizony elfogy hamarosan a sunka, ha így folytatja.

Odahúzódik melléje és úgy sugva mondja, hogy ne hallja az asszonyt:

— No egyen má kelmed, mit mond az asszony, maj folytatjuk a kocsmába.

Elrít Liba Máté a szót, dehogy is akar veszedelmet a háznál. Jó lesz akárhol is. Minek tudna mindent az asszony. Csak egyet kanyarit még, aztán mennek.

A kocsmában ül má sánta Tobók uram is. Egybetelepednek s először is egy kis italt rendelt Bige uram.

— Vessük meg az ágyat előbb is, — mondja. — Mindegy, akar ital, akar pessenye.

De nem mindegy ám, mer éhgyomorra az ital furesa utat vesz, egyenest a fejbe megy. Oda ment Liba Máténak is és a harmadik buteliánál már tele lett a feje.

— Megeszek én mindent, kiáltja, még a cserepet is. Fogagyunk no, hogy a házáró le-eszem a cserepet, drusza.

— Ej no, — mondja hamiskásan sánta Tobók.

— De meg, — erősködik Liba Máté és fogadást ajánl a sánta Tobókknak is. No, itt a kezem, hogy szétrágom még a kocsirudat is. No! Ismerem én a fogam, nem esontbú van, de vasbó. — Hátha egy patkót szétrágok, ad-e egy bornyut, mondja s nyujtja is a kezét.

De ki fogadna részeg emberrel. Hát nem is fogadnak, inkább azon mesterkedik Bige Máté, hogy tehéne semmissé a fogadását.

— Sokat fogadna kelmed, — nem fogadunk, — szól Bige Máté.

— Nem, nem-e? — kiált Liba.

— De nem ám, elég, hogy egybe berántotta Bige uramat, — mondja sánta Tobók.

— Én, berántottam? Hogy má én? — kiált Liba Máté.

A két ember megerősíti, hogy úgy van. Liba csak lehajti a fejét. Már benne van az ittasság és a vele járó tempó is. Most vagy támadnia kell ököllel, késsel, vagy megjuhászodni. Vagy egyiket, vagy másikat sugja az ital.

kos egyideig küzdött, tengett, aztán elpusztult. Most már, hogy az ipar terén a kisiparosok műhelyszövetkezetekkel védekeznek a gyáripár ellen: legynék azon, hogy a kisbirtokosok és középirtokosok szövetkeze megszervezzék a tudomány és tőke ama fegyvereit, melyeknek nélkülözése őket létérdekeikben támadta meg.

Mert ugy vagyunk most, hogy középirtokosztályunk nincs, a kisbirtokososztály kivészében. Nem lehet tagadni, hogy sok történik a kisbirtokos osztály érdekében, de nem elég és az áldozatok, miket az állam hoz, nincsenek arányban az eredményekkel.

En a telepítési rendszerrel csak akkor próbálkoznám, ha ott, ahol a földműves lakik, föld nem volna kapható. Ha sikerül a földművesnek lakóhelyén megszerezni a létfenntartására szükséges földet: az a megszokott talajon könnyebben gazdálkodik, mintha idegen helyre, idegen emberek közé viszik. A „Köztelek” azt ajánlja, hogy tegyen közzé kishirdetést és ha pénze van, kap földet eleget. (Persze, azt nem ismeri a Köztelek, hogy mi az a szűkebb pátria). Az a paraszt-földműves, kinek nagyapja, szépapja ott halt meg a falujában, kinek az egész falu sógora, komája, nehezen határozza el magát, hogy közzétegyen kishirdetést birtokot keresve, különösen ha pénze nincs! *Az első dolog az volna, hogy a kisbirtokos-osztályt megerősítsük ott, ahol még megvan, ahol ki nem pusztult.* Ez igen lényeges szociálpolitikai feladat, melynek teljesítése sürgős, mert csekély áldozattal kivihető.

De ne beszéljünk általánosságokban. Vegyük fel egy konkrét esetet. K. falu el van adódva. Sok a törpe birtok. A bekebelezett adósság után fizet nyolc százalékot. Az első dolga az államnak az ilyen horribilis kamatu kölcsönt konvertálni 4%-ra. Az esetleg a falu mellett megvehető birtokot megvenni és mint járadékirtokot 4% mellett a földművesek közt felosztani. Így kétszerannyi lesz a földje a kisbirtokosnak és a teher majd ugyanannyi.

Magyarországban a legelső gazdasági aktróritások igen intenzív gazdasági üzennél 50 holdra számítanak négy ökröt, vagyis 12½ holdra egyet. Az a parasztgazda, kinek négy hold földje van, kénytelen annak megmunkálására két ökröt tartani, vagyis a nagybirtoknál 1 ökr föntartási költsége 12½ holdra, a parasztkisbirtoknál két holdra oszlik el. Hogy ez milyen nagy teher, az rögtön kiviláglik, ha felveszek egy 4000 holdas birtokot. Ha ezt olyan arányban volnának kénytelenek igazerővel ellátni, mint a kisbirtokos, az az egy igás ökrre két holdat számítván: 2000 darab igásmarhára volna szükség! Ez nonszensz; akkor a nagybirtok éppen úgy tönkre menne, mint a hogy a kisbirtok elpusztul! Ha a kisgazdának van négy hold földje: kell neki eke, borona, szekér stb., de ha tizennégy van, akkor is elég a gazdasági berendezés. *A parasztgazda nagy rejtegel dolgozik, mert kicsi a gazdasága: munkaerőjét nem tudja értékesíteni, mert nincs földje: ezek bajok, melyeken okos agrár-politikával kell és lehet segíteni.*

Liba Máté fellemeli a fejét s szelíden odanyújtja Bige Máténak a tenyerét.

— Csapjon bele! Ússe szét Tobók komám, semmisi a fogadásunk. Ne tartsanak engem holmi ilyen-olyan giz-gaz embernek.

Sánta Tobók szétvágta a fogadást egy ütessel, amiként megkötötte. Fizetett volna már most Bige Máté, de Liba Máté nem ivott többet.

— Elég vót, a fogadásba esett, estve is vagy-on, mondta s haza ballagott.

Egy kicsit botorkált, lógott is a feje, de azért tudott gondolkozni a maga szegényes állapotján. Vége a fogadásnak, nem lesz peccenyecvés, hiába biztatta a fiait. Hát mi lesz?

Akinek börtben nem volt, tavasszal még kevesebb van.

Liba Máténak ugyan kevesebb nem lehetett, mivel börtben sem volt semmije. Hogy lesz, bizakodott. Most már nincs, mibe bizzék. Vége a fogadásnak! Valami nagy keserűség szállta meg a lelkét. Fokozta még az ital is. Ha valaki szegény, jó, de ilyen elhagyott. Mit akart az Isten, hogy elvette a feleségét annyi gyerek mellől?

Benyit a házába otthon. Egy a lőcán, másik a földön, ki itt, ki ott fekszik a gyerekekből.

— Hogy mit akarhatott velem? Ennyi gyerekek! — dörmögi. Nem birom ki.

Leül esendően s tenyerébe hajtja fejét. Fűti az ital erősen. Mindjobban elkeseredik Liba Máté. Azon forog az esze, hogy mér éppen az ő felesége halt meg, pedig szükség lenne rá. Egyszer csak olyan utra eszszik a gondolata, ami nyilván mutatja itas voltát.

— Elmegyek, megkérdőzem, morogja, mé' csapott be engem annyira. Oltem, vagy mit tettem. No, de megtudom.

Zihál a melle erősen, kábult a feje. Felkel s botorkálva keresi meg azt az alkalmatosságot, s mivel az Istenhez akar jutni.

Nehezebb a feladat a középbirtokos osztály regenerálásánál. Az a középbirtokos osztály, melynek zöme a gentry osztályból került ki, megszűnt, jórészt nem gazdálkodik. De nekünk szükségünk van középbirtokos osztályra és pedig magyar birtokos osztályra több okból és pedig először a magyarság, másodsor a gazdasági intelligencia terjesztése és harmadsor a produktáló és konzumáló egyedek számának növelése szempontjából.

A magyar állam felé mindenhonnan segítséget kérő kezek nyulnak, de soha produktívabb segítséget társadalmi osztálynak nem adott, mintha a közép birtokososztály talpraállításán működik közre. Németországban egymást éri a sok 200—400 morgenes „Rittergut”, roppant nagy gonddal kezelt birtokok, melyek intenzív kezeléssel gazdájuknak tisztességes megélhetést, az iparuk vagyonos fogyasztókat biztosítanak. Azzal tisztában volnának, hogy úgy mezőgazdaságunk produktáló, mint lakosságunk konzumáló képessége a szaporodó középbirtok folytán emelkedne, de hogy lehetne ezt megvalósítani?

A „Köztelek” kishirdetési földbirtokszerezési módja nem volna rossz, ha a regenerálandó középbirtokos osztály oly könnyen hozzájuthatna a pénzhez, mint a kishirdetésekkhez.

A legalkalmasabb mód volna a járadékirtokok létesítése. Ezt többféle módon gondolom keresztülvihetőnek. Első sorban jogában legyen minden középbirtokosnak saját birtokának járadékirtokká való átalakítását kérelmezni. Másodsorban minden testületnek, erkölcsi és jogi személynak hatalmában álljon birtokai jövedelmeit járadékirtokká való átalakítás által biztosítani. Harmadsor az állam birtokai jöhetnek itt számításba.

Én, őszintén szólván, az első esetet tartanám legsürgősebbnek az intézkedésre, mert így a birtokot a jelenlegi birtokosnak biztosítanók és sok, még teljesen el nem merült középbirtokost megmenhethetnek. Felmerülhet a kérdés, hogy az a birtokos, ki saját birtokán tönkremert, hogy fog ezen a birtokon mint bérlő megélni?

Igen jól a legtöbb esetben. A gazdasági üzemben szereplő tőkék közül a talajtőke a legkevésbé jövedelmező; a bérlő az élő és holt leltári tőkék (haszonállat, eszélőgép stb.) magasabb kamatozást biztosító formában helyezi el pénzét, míg a birtokos a talajtőke szerényebb, de feltétlenül biztos hozamával fog megelégedni. A bérlő, illetve a járadék-birtokos a jövedelem nagyságát tekintve a birtokosnál kedvezőbb helyzetben van.

Messzire vezetne egy cikk keretében a járadékirtok egész természetrajzával foglalkozni. Felesleges is volna, mert jobban, ahogy gróf Széchenyi Imre megtette, senki se tudná. Mi csak a kormány figyelmébe ajánljuk a nemcs gróf régebben megjelent nagybecsű tanulmányát és várva-várjuk és sürgetve kérjük a magyar középbirtokos-osztály megteremtését a járadékirtokok alakjában.

Mi tudjuk, hogy beteg a magyar mezőgazdaság, mely fundamentuma hazánk jólétének,

Más nincs, a fahordó kötél akad kezébe. Mig élt a felesége, ruhát szarított rajta. Azóta, hogy meghalt, fahordó lett belőle. Jó erős, csak elbirja. Rá se tekint a gyerkeire, csak kifordul a házból a pitvarba. Ott a létra. Gondolkozik, arra kösse-e a kötelet. Nem, jobb lesz, ha a padlásra megy. Bujjon el az ember, ha ilyet csinál, meg onnan rövidebb is lesz az utja.

Nagy nehezen megy fel a létrán, egyet-kettőt botlik is a lába, de mégis halad. Már éppen fel akar lépni a padlásra, mikor felajdul oda bent az egyik gyereke. Keserves sirásba folytatódik a ja.

Liba Máté megáll, hallgatózik.

— Bizony a Marcikám, mormogja.

Féllába a padlásra, fél a létra fokon, lent meg sir a Marci.

Kicsit gondolkozik, azután lassan megindul lefelé.

Cakugyan a Marci ritt. Liba Máté hozzá botorkált, leul a lőcára és ölebe veszi. Megesóválja fejét s ugy mondja:

— Ejnye Marci fiam, ejnye no.

A gyerek elhallgat, csak a kezével kotorász s valahogy a nadrágszobehz tapint.

Hirtelen eszébe jut Liba Máténak, hogy van ott valami. Három jó szélet sonkát húz elé, meg két karaj kenyeret.

— Ne, egyél fiam, — de köcsösük fel a többi is.

Egy pillanat mulva már valamennyi gyereke eszik. Liba Máté meg ott ül az ablaknál s a beszűrdő holdvilágnál nézi, hogy esznek a gyerekei. Odahúzódik a Marci fiához, borzas kerek fejére teszi nagy, esetlen kezét, simogatja s ugy mondogatja:

— Ejnye, Marci fiam, ejnye! Közön-közön pedig a szeméhez nyomja a bütykös uju öklét.

sinyli az ipar ezt, sinyli a kereskedelem. A nyomorral küzdő kisgazda, a gondteli, eladósodott középbirtokos rossz fogasztó, de semmivel sem javul a helyzetük szimptomatikus kezeléssel. Résszesítsük a kis- és középbirtokot ortalomban, keressük birtokkezelésének organikus hibáit, szaporítsuk és erősítsük a gazdasági egyedeket, védjük a kicsiny embert: — a nagy megáll a maga lábán is.

E. P.

KÜLFÖLD.

A megrekötött engesztelő-misszió. Még mindig Bazelben ül Csun herceg és táviratokat vált Pekinggel és Szinganfuval. Berlinben hire jár, hogy még jó ideig el fog tartani, amíg a herceg odaérkezik. Előbb a fogadási ceremónián kívül még Csun hercegnek a császár előtt mondandó beszéde dolgában is össze kell egyeztetni a német és a kínai felfogást. Mint a *National Zeitung* értesül, a pekingi tárgyalásokat is véglegesen be kell fejezni, mielőtt az engesztelő küldöttség föladatát teljesítheti.

Bazel, augusztus 30.

Genuából ma két teherkoosi, százhatvan darab podgyászszal érkezett ide, Csun herceg és kísérete címére. A német katonatisztek, kik ide vannak rendelve, polgári ruhákat készítettek s levetették egyenruhájukat, amiből szintén azt következtetik, hogy Csun herceg nem egyhamar fog Berlinbe utazni.

Horvátok és illiriek. Megirtuk, hogy a Rómában élő dalmátok tegnap erőszakkal eloglalták az illir kongregáció kórosterát, amelyet a pápa nemrég nagy horvát papnevelő intézetét alakított át. Mint Rómából táviratozzák, eddig még nem történt diplomáciai tiltakozás a tegnapi események miatt. A dalmátok ma kijelentették, hogy benn maradnak az épületben, de a pápai bullával kinevezett igazgatónak semmit sem fognak fizetni.

Erre a konfliktusra vonatkozólag még a következőket jelentik Rómából: Minthogy egy pápai bulla a San Girolamo degli Schiavoni nevű intézetnek szűv szemináriummá való átalakítását rendelte el, egy csoport Rómában lakó dalmát ember, dalmát zászlót lobogtatva, az intézetbe ment és azt elfoglalta, nem törődve Pagman rektor tiltakozásával, aki a tényállás konstatálása végett a rendőrség segítségét is igénybe vette. A dalmátok kitűzték a zászlójukat az intézet erkélyére. A vatikáni *Osservatore Romano* jelentése szerint a rendőrbiztos kijelentette, hogy nem avatkozhatik bele a dologba, mert polgári ügyről van szó s azt tanácsolta a rektornak, hogy forduljon a bírósághoz.

Róma, augusztus 30.

Az illir menedékház igazgatója azok ellen a dalmátok ellen, kik tegnap erőszakkal nyomultak be a Szent Jeromos-intézetbe, magánlak megsértése címen panaszt emelt. A dalmátok elhatározták, hogy holnap elhagyják az intézetet.

Róma, augusztus 30.

Mint a lapok jelentik, az osztrák-magyar ügyvivő ma meglátogatta a külügyminisztert és követelte, hogy a dalmátokat azonnal távolítsák el a Szent Jeromos-intézetből. A *Patria* szerint az olasz kormány 1870-ben elismerte, hogy az intézet Ausztria-Magyarország protektorátusa alatt áll.

A délafrikai szabadságharc. A délafrikai csatárekről újabbán kevés hír érkezett, minek magyarázatát adja a *Hamburger Nachrichten* egy délafrikai értesülése. A hamburgi lap szerint a harcéről érkezett legutóbbi jelentések arra engednek következtetni, hogy az angolok az utóbbi időkben sok kisebb-nagyobb vereséget szenvedtek. A hivatalos veszteség-kimutatásból is az tűnik ki, hogy sok ütközet volt, amelyben az angolok elég érzékeny veszteséget szenvedtek halottakban, sebesültekben és foglyokban egyaránt, azonkívül néhány, ételmiszert s a Fokföldön egy lővőszert szállító vonatuk a boerok kezébe esett. A hadügyminiszter legutóbbi kimutatása szerint a háború kezdetétől egész mostanáig az angolok összes vesztesége 71.383 ember. A veszteség azonban tényleg sokkal nagyobb, mert egy elíteltok statisztika szerint ez idő szerint még 15.000 sebesült van a különböző délafrikai kórházakban, mely szám a főösszegbe nincs beszámítva. Számításba jönnek azonkívül a betegen és sebesülten hazaküldött gyarmati katonák is; ezeknek a száma mintegy 2500 és ez sinez beszámítva az összegbe, amelyet a hadügyminiszter kimutat. Nem számítja a hadügyminiszter azokat a halálozókat sem, melyek a háború következtében az angol polgári lakosság között történtek. Összevéve minden veszteséget kiűnik, hogy a háboruban az angolok eddig mintegy százezer embert vesztek. Eljőszőten nagy szám, amelyet épp ezért az angol hadügyi hivatal min-

den elképzelhető módon redukálni akar. Augusztus 20-án jelentékeny veszteséget szenvedett a 10. angol huszárezred, amelyet Uniondale közelében rekognoszáló útja közben a boerok megtámadtak. Az ezred, mint az angol csapatok rendezés, gondtalanul haladt előre s így eshetett meg, hogy egy erős boer kommandó majdnem teljesen körülfogta s az angol csapatok legnagyobb része csak nagy erőfeszítéssel tudott megmenekülni az elfogástól. Az ezred így is jelentékeny veszteséget szenvedett. Elcseszt 1 tisz, 4 altiszt és 9 huszár, megsebesült 2 tisz és 17 huszár és foglyul esett husz altiszt és közhuzár. A boerok azonkívül igen sok lovat elvettek az angoloktól.

Berlinbe érkezett hírek szerint a burok csapatai napról-napra gyarapodnak a Fokföldről átpartoló fölkelőkkel. Ugy látszik, hogy a boerok ügye megint kedvezőbbre fordult.

London, augusztus 30.

Vereenigingből jelentik e hó 23-áról: Garret ezredes meglepte a boeroknak egyik táborát Vereenigingtől nyugotra. Ez alkalommal három boer elesett, nyolc fogságba esett és sok készletet zsákmányoltak. z angolok részéről négy ember esett el.

A francia-török konfliktus. Bár *Tevfik* basa török külügyminiszter *Constans* francia nagykövettel e hónap 24-ikén kelt jegyzékben közölte, hogy kihirdettek egy iradét, amely a rakodópart-társaságot visszahelyezte jogai élvezetébe és noha *Constans* erre kijelentette, hogy ebben az ügyben ki van elégtve, ez az iradé még tegnap estig sem érkezett le a portához. Hír szerint a tegnapielőtti minisztertanács után *Tevfik* basa távirati úton értesítést küldött a párisi török nagykövetnek a francia-török konfliktusról.

Páris, augusztus 30.

Munir bég török nagykövet tegnap Svájcban Párisba érkezett s onnan tovább utazott Belgiumba. Párisban való tartózkodása alatt látogatást tett *Constans* konstantinápolyi nagykövetnél. A látogatásnak nem volt semmi politikai célja.

Páris, augusztus 30.

A szultán trónralépésének évfordulója alkalmából a török nagykövetségén holnapra kitűzött ünnepély elmarad. *André* tábornok hadügyminiszter meglátotta a közreműködést a katonai zenekarnak, amelynek az ünnepélyen hangversenyeznie kellett volna.

Felhők a Keleten.

Budapest, augusztus 30.

A bécsi és németországi sajtó minden áron meg akarja nyugtatni a magyar közvéleményt s azt hirdeti, hogy az Aldunánál és a Pruth mellékén ugyan semmi különös esemény nem történt. Ennek az állításnak bizonyítását azonban adások maradnak német laptársaink. Tegnap és tegnapielőtti felsoroltuk az aggodalomra készítő gyanús jeleket, most itt adjuk újabb értesüléseinket:

Bukarest, augusztus 30.

Míg az *Agence Roumaine* megcáfolja az orosz csapatoknak Pruthnál leendő összevonásával szülő jelentéseket, addig az *Adverul*, amely lap először jelentette a csapatok összevonását, most is fentartja állítását s újólag megerősíti azt.

Az *Adverul* megbizta ugyanis galaci levelezőjét, hogy a föntnevezett helyen puhatóldozzon. A levelezőnek sikerült görög utlevél segítségével a határon átmennie és egész Bessarabiát beutazta. Utjában meggyőződött, hogy a csapatösszevonásról szóló hírek valóban igazak. A csapatgyakorlatok éjjel-nappal fogják folyni a román határon. A lakosság azt állítja, hogy 1877 óta nem voltak ily nagyméretű csapatgyakorlatok. Az egész vidéken nagy izgalom uralkodik. A levelező írja, hogy Odesszában is megfordult, ahonnan épp úgy, mint Kievből naponként nagyobb lövészállományok érkeznek a román határra. Odesszában tartózkodása alatt történt, hogy midőn egy másik publicistával az arzenál közelében járkált, rendőrségi ügynökök, akik őket már régóta szemmel tartották, letartóztatták, és csak miután kilitüket okmányjaikkal bebizonyították, bocsájtották őket szabadon. Jasszából is úgy értesítik az *Adverul*-t, hogy Ungheeni-nál is, ahol a volgamenti kozákekről jelenleg állomásozik, újabb csapatot vontak össze.

Bukarest, augusztus 30.

A román sajtó erősen hangsúlyozza *Sturza* bécsi látogatásának jelentőségét. *Sturza* egyuttal hadügyminiszter is és *Goluchowski* kívül meglátogatta az osztrák-magyar vezérkar főnökét, báró *Becket* is. A lapok úgy fogják fel ezt a látogatást, mint nagyjelentőségű demonstrációt. *Sturza* a tanácskozásokba belevonta a bécsi román katonai attasét is. Románia, ugymond egy idevaló lap, a hármasszövetséghez csatlakozott, mert ez a szövetség a béke fönttartása érdekében alakult és áll főnn. Románia, mint a vele barátságos hatal-

mak egyaránt arra törekszik, hogy a közös ellenségek tulkapasainak gátat vessen s hogy erkölcsileg és anyagilag készen álljon a legkomolyabb fejlemények esetére is.

London, augusztus 30.

A *Daily Mail* értesülése szerint gróf *Lamb-dorff* orosz külügyminiszter előkészületeket tesz egy nagy tanácskozásra, melyet gróf *Goluchowski* külügyminiszterrel Bécsben a cár dangizi és reimsi látogatása után fog folytatni. Ugyanez a lap jelenti, hogy Franciaország és Oroszország legkésőbb februárig *kienevskét tenger alatt járó hajóiból* hatalmas flottát szervez.

London, augusztus 30.

A *Times* bécsi levelezője szerint *Sturza* Demeter román miniszterelnök bécsi látogatása erősen hatott az odaváló illetékes körökre. Minden jel arra mutat, hogy most már nem tartják helyes politikának azt, amely Oroszország túsúrásait sorra eltűri. A levelező állítása szerint Oroszország a kellő helyről figyelmeztetést fog kapni az ilyképp teremtett helyzet kellemetlen voltára vonatkozólag.

Konstantinápoly, augusztus 30.

Báró *Giesl* törzskari őrnagy, atóni és szófiai osztrák és magyar katonai attasé Athénból Konstantinápolyon át Szófiába utazott.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Kisdiákok.

Holnap, holnapután hajnalban a kis embereket, a tízeves gyerekeket fölverik az ágyból, szépen megmosdatják őket, a nyakukra selyemkendőt tesznek, mert hűvös van már ilyenkor, a ládájuk tele, az utraváló is készen, kis szomorokodás, — sirnak is, örülnek is, — bucsuzkodás: és megy a diák a városba. Ki az édesapjával, ki az édesanyjával. Némelyiknek lázas az arca az öröm izgalmaitól, némelyik meg sirni szeretne, hangosan, hogy mindenki meghallja, mert vizsik messzire, pedig ő otthon szeretett volna maradni. Szóval itt már az élet dolgozik, átgázol kedves passziókon, hiteget jómóddal, reménységet fakaszt és sebeket tép. A vidéki gyerekek mennek a városba! A falun még csak látszik valamelyes változás, bucsuzik az alsó, felső szomszéd, a cselédség, a kondás, a kutya is csóválja a farkát. De a város hideg. A vasutnál, igaz, megrohanják a jövevényit és nagyon szegény emberek kérnek rimánkodva, van már helye az urfnak, ejnye be szép legényke... Máz nem is örül az urfi lottára, mogorva itt mindenki, még a portás is, aki a beiratkozásnál a számokat osztogatja. Szegény fiuk, így az első napokban vizsgálja is vágyakoznak a poros, csöndes faluba, ahol már a mester se parancsol nekik. Aztán lassankint beleszoknak a megváltozhatatlanba és szeptember tizedikén ki tudja, hogy vannak, nem beszélnek, nem írnak róluk, vége a pályaválasztásról szóló elfemuttatások szezonjának. Pedig ezeket a fiukat még csak most, erjedésük, átfemlódásuk idején volna érdemes jól szemügyre venni. Az egyik gyorsan felejt, — szép ez a nagy város! A másiknak az arca pityergésre áll, — mit csinálhatnak most otthon? A harmadik érzi a nyomorúságot, — istenem, istenem, ez így tart tizenkét esztendeig? A zsebpenészek külön élnek, ozsonnáznak, a cukrászdába is benéznek, instruktortal sétálnak, kocsiakznak, koresolyáznak, még színházba is elmennek. Nem baj, a jó hitoktató szórul-szóra követeli a leckét, amely meggyőződéssel harsogja, hogy az emberek valamennyien egyenlők, isten képére teremtve. Megtanul az ember az életben még sok ilyen igazságot. Persze lassan megy ez a tanulás, minden öt esztendő három sornyi tapasztalat. Jó dolog, hogy ez így van, ha másképp volna,

bizony sok fiu holnap hajnalban rugdalkozva visitaná, hogy hagyják őt tovább aludni, nem megy ő városba. De mikor olyan szépen prezentálódik most még előtte az élet! Uj ruhát kap, új cipőt, hosszú nadrágot, némelyik kis pénzt, hozzá egy erszényt, a városban tollat, papirt, rajztáblát meg egy egész csomó könyvet. Fura jószág például ez a rajztábla, ott-hon gyuródeszka volt a neve s a konyhában lógott és érdekesek a könyvek is, az ember meg se érti, mit mondanak, hja ilyen a tudomány, a nagydiákok meg igazán csodálatosak, a beszédükbe csak az szólhat bele, aki már tud az ő nyelvükön, ők már nem mai gyerekek, van köztük hetedista is, szakállas is, pápaszemek meg szinte so is. A csodálkozó, félénk, járatlan emberkéket a napokban már ott lehet látni az iskolák előtt, az antikváriusok ajtajában, a papirkereskedők pult-tusánál. Magam se tudom miért, én csak szomorúsággal tudom őket nézni és nagyon szeretném egyiknek-másiknak elrontani a kedvét, hogy kár annyira örülni, jönnek majd keserves napok is. Mert a mostani bajok még nagyon apró bajok. Hogy nem jó az ebéd, az új néni csak kenyeret ad ozsonnára, leszakadt egy gomb a kabátról, elfogyott a zsebpénz, — ezeken könnyű még segíteni. De a többiek, a nagyobbak! Mikor haza hívják az embert, az iskolába hozzák a táviratot, hogy halott van otthon és a fiuk egyszerre valamennyien szomorúak lesznek... Nyolc esztendő, tizenkét esztendő nagy idő és ezek a változatok kegyetlenül tartkítják a diákörömöket. És az instruktoroskodás se a legszebb áldása az életnek. Tanítani három-négy órát pár forintért! Ha jó bizonyítványa van a Dariusz-jelöltnek, az ő érdeme, szorgalmas, okos, derék fiu, ha megbukik, csapni való az instruktork, nem tud semmit se. Aztán van még ezer nyomorúság, szinte nem is illő ezekről most beszélni. Inkább azt kellene nézni, micsoda tiszteltetel bucsuzik a falu a kisdiaktól, mily büszkén kocsizik a vasuthoz az apa, ezt a nemes, egyszerű előjátékokat kell szemlélni. Szébb ez, mint ama komolyan nevezett élet, amely gyilkolja az illúziókat és megsemmisíti az ideálokat.

Hát a faluba száll a kívánság. Ugy legyen, ahogy ti, apák, anyák, testvérek, szomszédok a kapufélfához támaszkodva, könnyezve, kendőket lobogtatva, jó utat mondvá kívánjátok! Tanuljon, erősödjék, nőjön nagyra a gyerek és legyen disze, büszkesége mindnyájatoknak. De imádkozzatok az Istenhez ott-hon sokszor, mindig. Mert a városban elfelejti az ember az imádságot.

(H-u.)

Budapest, augusztus 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 31-én uj előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Erzsébet főhercegnő ma Traunkirchenből Laxenburgba utazott.

— A király hadgyakorlaton. Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel 161 nyolckor a Nordbahn különvonatán a 8., 10. és 17. lovassági dandár záróhadgyakorlataira Bockfliebsbe ment. Délelőtt tizenegy órakor visszatért Bécsbe s onnan Schönbrunnba hajtatott.

— Szíamí herceg Budapesten. *Purachatra*, szíamí királyi herceg, aki Mom Chow Sessari szíamí főnemes és *Ferrier* tanár társaságában európai tanulmányutat tesz, tegnap este néhány napi tartózkodásra Budapestre érkezett s a Hungária-szállóban fogadott lakást. A királyi herceg a mai délelőtti Ganz és Társa budai villamosgyárában töltötte, délután pedig a főváros nevezetességeit tekintette meg.

— Fejérváry Bécsben. Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter tegnap délután Bécsbe érkezett. Fejérváry azért utazott Bécsbe, hogy a királynak — aki kihaligatáson fogadja — megköszönje a Szent István-rendet, amelyivel kitüntette.

— Lakatos képviselő párbaja. Kassáról telegrafálják, hogy *Lakatos* Miklós országgyűlési képviselő ma délután a honvédhuzár-laktanyában *Kertész*

Gyula anyakönyvi felügyelővel vontesövű pisztolylyal párbajt vívott. Háromszor váltottak golyót, de sebesülés nem történt. A párbaj oka politikai természetű összeszólalkozás volt. *Lakatos* este visszautazott szinai birtokára.

— **A jószívű Vilmos császár.** Oroszországban a minap borzasztó tüzvész pusztított a porosz határszéli Wystitten városában és csaknem az egész virágzó községet elhamvasztotta. Most a pétervári hivatalos *Herald* arról ad hírt, hogy Vilmos császár utasította a szomszédos német hatóságokat, hogy a károsultakat élélemmel és ruházattal segítsék, úgy hogy a legközelebbi napokra enyhítve van a lakosság nyomora. A nevezett lap értesülése szerint ezt a spontán segítséget az irányadó orosz körökben nagy hálával és elismeréssel fogadták.

— **A dunántúli király-hadgyakorlatok.** A király zirci érkezéséről *Kolozsváry* vesprérmegyei alispán falragaszokon értesítette a közönséget. Azt a területet amelyen a tüzérési gyakorlat lesz, s az új ágyukat is kipróbálják, a közönség elől elzárják. Báró *Beck* és a hadvezetőség szeptember 2-ikán érkeztek Zircra. A vesprémi és zirci posta- és táviradivatali személyzetet 7 tisztviselővel szaporították. Szeptember 4-étől Vesprémben telefonszolgálat is lesz.

— **Szél Kálmán a közművelődési egyesületről.** A *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek* e hó 27-ikén, Tátrafüreden tartott közgyűlése üdvözlő táviratot intézett Szél Kálmán miniszterelnökhez, aki erre *Thuróczy* Vilmosnak, az egyesület elnökének, a következő választ küldte:

„A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szives üdvözlését és megemlékezését azokkal a meleg érzelmeikkel fogadom, amelyekkel az önk működésének hazafias és nagy nemzeti céljai iránt viseltem. Mint a Dunántúli Közművelődési Egyesület első elnöke, igyekeztem ápolni azt a szolidáris viszonyt, a mely a magyar kultúra emelésére alakult egyesületeket összeköti. Szívből kívánom, hogy a magyar társadalom minél határozottabban karolja fel működésünket és tegye lehetővé céljaink elérését.

Szél Kálmán.”

— **Erdély angol vendégei.** Tegnap este angol vendégei voltak Budapestnek és pedig egyszerre harminc. Azért jöttek, hogy meglátogassák Magyarországot. Szóval: — nem olyan vendégek, akik Bécsből ide is átjönnek, hanem akik Bécsen át ide jöttek. Különösen Erdély szépségeire kíváncsiak. A kirándulók mindenike unitárius vallású, s egyik főcéljuk éppen az, hogy a magyarországi unitáriusokkal érintkezzenek és megtekintsék a Kolozsvárott most fölépült impozáns unitárius kollégiumot és papnevét, mely a Berde-féle hagyatékából épült. A kirándulók fogadása és kalauzálása végett Ferenc József unitárius püspök minden irányban intézkedett, a kirándulók szervezésére az Erdélyi Kárpát-Egyesület kérvén jár. Az angolokat, akik között tizenhárom nő is van az unitárius egyházi férfiak mellett, dr. Erdődy Béla tankerületi főigazgató, az E. K. E. székesiővárosi osztályának alelnöke fogadta. Az E. K. E. fővárosi osztályának kalauzálása mellett megtekintik a múzeumot, az új parlamentet, a Kuriát, a Ferenc József finvédelt, a királyi palotát s a főváros egyéb nevezetességeit. Az angol vendégek tiszteletére az osztály a Margitszigeten lunch-öt rendezett. A fővárosban három napig időznek és szeptember 2-án utaznak tovább Aradra, hol a turistagyűlés fogadja és vendégeli meg őket. Innen Dávára és Vajda-Hunyadra mennek s külön vonaton főirándulnak a gyalári vasbányákhoz. Azután megtekintik a tordai hasadékokat, meglátogatják az unitáriusok virágzó torockjai egyházközségét, innen a Székelykőre mennek, aztán Kolozsvárra, ahol ünneplésesen fogadják őket. Szeptember 7-én az E. K. E. havasi kirándulást rendez a székely vízesekekhez, melyben a közönség köréből is sokan vesznek részt. Ezzel véget ér a körut s másnap hazautaznak az angol vendégek, kik nagyobbbrészt írók, hírlapírók, tanárok és tanítónők.

— **Bosnyák vendégek Budapestben.** Májusban egy magyar kereskedőkből álló társaság járt Boszniában, ahol rendkívül szives fogadtatásra találtak. Ennek viszonzásául a magyar kereskedők meghívták a szerajevói és mostari kereskedőket, iparosokat, akikhez ügyvédek, gazdálkodók és hivatalnokok is csatlakoztak. Ez a társaság szeptember 13-ikán délben érkezik a székesiővárosba és 17-éig maradnak itt. A kirándulók száma folyton gyarapodik. Az előmunkálatokat egy rendező-bizottság teljesíti, melyben a legelőkelőbb körök vannak képviselve. Nagyban buzgólkodik a kirándulás sikerében a Magyar Kereskedelmi Múzeum szerajevói kirendeltségének igazgatója, *Gerő* Mór, míg a székesiővárosban a Magyar Kereskedelmi Csarnok részéről maróthi *Fürst* László alelnök vezetésével egy rendező-bizottság és a Magyar

Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója, *Elek* Pál, buzgólkodnak azon, hogy a bosnyákok fogadtatása méltó legyen ahhoz a fényes fogadtatáshoz, amelyben a magyarok részesültek májusi kirándulásuk alkalmával Szerajevóban és Mostarban.

— **A posta és a királyi család.** A magyar királyi posta a kereskedelmi miniszter utasítása folytán a postai tarifa és szabályzat átdolgozásán munkálkodik. Az új szabályzat portómentesség című részében több olyan határozat foglalatik, ami közérdekű és mégis kevesen ismerik azokat. E szerint az udvar és az udvari hivatalok portómentességet élveznek. A királyi család, a főudvarmesteri és a titkári hivatalok egyszerű és ajánlott levelei portómentesek. Portómentesek azok a levelek is, amelyeket a királyi család megbízásából ennek közegei küldenek szét. Ó felségek és a királyi család tagjainak pénz- és csomagküldeményei azonban nem portómentesek. Nemrégiben *József* főherceg pénztára részéről *József* Ágost főherceghez és *Augusta* főhercegnéhez, ugyszintén a *Lipót Szalvátor* főherceg címére az udvari pénztártól küldött pénzesleveleket portókötelesnek nyilvánították. Azt is csak kevesen tudják, hogy az ő felségéhez vagy a királyi család tagjaihoz intézett levelekre senki sem köteles bélyeget tenni. De ha a levél ajánlott, akkor ez a kedvezmény nincsen meg. Portómentességet élvez még a Paar- és a Taxis-család is. A király vezéradójutási hivatalának, ugyszintén az uralkodó-család birtokai igazgatóságainak és intézőinek pénzeslevelei és csomagküldeményei szintén portómentesek.

— **Ahogy az interview készült.** Párisban tegnap egy újságíró felkereste *Constans* nagykövetet, mondaná meg, hiteleseknek tekinthető-e a bécsi lapokban megjelent nyilatkozatai. *Constans* feleletül elmondta a következőket: Még ágyban fektűd, amikor kora délelőtt megjelent a hotelben egy ur és a szolgának azt mondta:

— Régi barátja vagyok ő excellenciájának, kérem, kelte föl, nagyon meg fog örülni ő excellenciájára, ha meg tudja, hogy itt vagyok.

A szolga beeresztette hozzám: — Kicsoda ön? Nem ismerem önt, szótlan hozzá és azzal hátat fordítottam neki.

Constans ur udvariassága ez önvallomás után bizonyára nem mondható túlságosan nagy-nak, de annál nagyobb a bécsi újságíró fantáziája, aki ilyen fogadtatás után is oly érdekes politikai nyilatkozatokat adott az aktuális lett diplomata szájába.

— **A tüdővész a portugál hadseregben.** Előre-mít statisztikák közölnek a külföldi lapok a tüdővésznek a portugál hadseregben való terjedéséről. E szerint 1898-ban a katonák huszonöt percentje, 1899-ben az első félévben harminchárom a másodikban huszonhét percentje és az elmúlt évben huszonnégy-harminc percent betegedett meg tüdővészben.

— **Az öreg honvédeknek.** A negyvennyolcas honvédek menedékházában holnap egy két láb hosszú, egy láb széles és egy láb magas skatulyát nyitnak majd ki, amely telides-teli van apró kúp alakú szivarvégekkel. A skatulyát ma hozta el a szerkesztőségünkbe a posta *Kula* Györgytől, Debreczenből. Ennyi szép szivarvéget egy esomóban alig látunk még. Talán egy millió is. Mind szabályosan elmetezett, kifogástalan szivarvég, egyik sem foszladozó, vagy szétmáló, a leg-gondosabb kutatás sem talál a nagy halmazban dohányporot. Nagy jószág és türelem gyűjtéshez csak össze őket. Holnapra — gondunk lesz rá — ott lesz megbízás szerint az öreg honvédek kezében a küldemény, amiből majd pipába való dohány készül. Kívánjuk, hogy az öreg honvédek szívják el egészségben és kívánjuk, hogy annyi jóléte szivart is adjon nekik az ég, amennyi szép szivarvéget küldenek nekik jószívű magyar emberek.

— **Pisztolypárbaj.** A budai polgári lövőde mögött levő réten ma délelőtt pisztolypárbaj volt *Erdős* Armand, az Egyetértés igazgatója és *Török* Jenő Endre, a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztője között. A párbajra, amelynél *Erdős* Armand részéről *Lóránt* Dezső és *Szász* József hírlapírók, *Török* Jenő Endre részéről *Boleman* Aladár és *Kölber* huszárhoznagy segítkeztek, hírlapi polémia adott okot. Sebesülés nem történt.

— **Házasság.** *Tevely* Elek e hó 31-én délután esküszik örök hűséget a kaposvári római katolikus templomban *Pellet* Mici kisasszonynak.

Kaufmann Imre Asszódról eljegyezte *Hirschl* Janka kisasszonyt Budapestről.

— **Elmenekült betörő.** *Brassó*ból táviratozók: *Kócs* Ferenc kir. tanácsos, nyugalmazott tanfelügyelő lakására ismeretlen ember betört, a szekrényeket feltörte és 6 aranyat, 16.000 korona értékű értékpapírt éppen elvinni készült, midőn a zajra a szomszéd szobából előjött a tanfelügyelő unokaöccse, *Kócs* Ferenc selmecezi tanár. A betörő paprikát hintett a szemébe s eimenekült. Zavarában az értékpapírokat az ablaktáblán felejtette. A nyomozás folyik.

— **A debreczeni anarchista.** Mai számunkban már röviden megemlékeztünk arról, hogy Debreczenben egy olyan embert fogott el a rendőrség, aki esetleg veszedelmesebb alak, mint amilyennek az első percre látszik. Nagy hangon jelentette ki, hogy anarchista és hogy minden olyan munkára hajlandó, amit programnak kitűzött magának az anarchia. Előbb azt vallotta, hogy Nagy József a neve és a nyiregyházi kórházból szökött meg, mert ott nagyon rosszul bántak a szegény beteggel. A mellett persze kifejtette a maga egyéni nézeteit is az államról és a társadalom mai állapotáról s többek között olyan modorban nyilatkozott például a királyról is, hogy a rendőrség fontosnak találta azt, hogy ne úgy bánják el vele, mint ahogy ez a csavargókkal szokás, hanem utánajárjon annak is, hogy mi az oka a nyiregyházi szökésnek. Telegrammban tudakozódtak tehát a nyiregyházi kórház gondnokságánál s olyan választ kaptak, ami nyilvánvalóvá teszi azt, hogy Nagy József, igazi nevén *Tasch* Antal veszedelmes anarchista. Talán semmi bűn se nyomja meg a lelkiismeretét, de olyanforma ember, aki nem igen mulasztaná el az alkalmat arra, hogy ledöntse ennek a mai államrendszernek valami oszlopát. Akármilyet, amelyen eléje kerülne. Tüdővész. Az életnek nem sok becsé van rá nézve. A nyiregyházi kórházban konstalták, hogy nagy vigyázzal talán még elhuzza néhány évig. Nem az az ember azonban, aki vigyázn tud magára. Módja sinés rá, azt mondja, hogy Magyarországon a kenyere kedvéért borbélylegény, külföldön azonban nem volt szüksége arra, hogy igy keresse meg a betevő falatját. Ott csak anarchista. S az olyan ember, akinek az élet nem sokat ígér, akire az orvosok mondják ki a halálos ítéletet, veszedelmes. A debreczeni rendőrség Nyiregyháziáról azt az értesítést kapta, hogy fölforgatta a kórházat. Valószággal lázító beszédek tartott s ha el nem különítik a többi betegtől, kiűrt volna a kórházban az anarchia. A beteg különben is fogékonyabb az extrém iránt, mint az egészséges ember. Miután külön szobába tették, nagyon rosszul érezte magát és egy éjjel megszökött. Mielőtt azonban elment, egy kis könyvecskébe üzeneteket írt be a kórház gondnokokhoz címezve.

Azt írta a többek között:

— Engem nem Nagy Jánosnak hívnak, hanem másképp. Hogy ki vagyok — megtudják akkor, ha végrehajtom azt a dicsőséges tettet, melyet anarchista barátaim és elvtársaim biztak rám. Akár törrel, akár revolverrel, de mindenképpen végrehajtom.

A levél további részében a kórházi gondnokról nyilatkozik becsmérőleg, majd ő felsége a király személyét szidalmazza olyan kifejezéssel, melyet itt reprodukálni nem lehet.

Van még abból a golyóból, melyet *Bresci* használt, s melyet mi készítünk *Umbertónak*! Lesz még Magyarországon gyász — írja tovább — és azt mi fogjuk csinálni, mi anarchisták.

A debreczeni rendőrségnél *Mike* Pál fogalmazó íráspróbákat végeztetett vele s kisült, hogy a nyiregyházi bucsorosokat csakugyan ő írta. Egyelőre királlysértés a bűne s a rendőrség már át is kísértette az ügyészséghez. — Olyan embernek látszik, aki ép elmével gondolkozik s nincs kizárva az se, hogy valamelyik anarchista szövetség tagja. A rendőrség mindenekelőtt utánajár annak, hogy mielőtt a nyiregyházi kórházba került, hol volt, kikkel érintkezett és hogy hol vannak még esetleg viselt dolgai.

— **Sima Ferenc közjegyző.** *Sima* Ferenc volt országgyűlési képviselő, az egykor országos hírességre vergődött szentesi néptribun, aki a bűnügyei elől két hónap előtt Amerikába szökött, ismét hallat magáról. Az ujjvilágban közjegyzői irodát nyitott a mekeesportói róm. kath. plébános, *Kovács* Kálmán támogatásával.

— **Halálozás.** *Szemler* Mór máv. felügyelő, okleveles mérnök, II. kerületi választmányi tag, tegnap életének 58-ik évében Grácban, ahol fürdőkúra után átvándorolt, hirtelen meghalt. Az elhunyt földi maradványait szeptember 1-én délután 4 órakor az I. kerület tabáni temető halottasházában történő beszentelés után a II. kerületi vizivárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

Dr. Faltay Lászlóné, a közbecsülésben álló rendőrörvos neje ma este hirtelen meghalt. Tíz órát tért haza férjével együtt lakására és gyermekeikkel együtt vacsorához ültek. Egyszerre *Faltay* né hirtelen rosszul lett és a másik pillanatban ájultan esett össze. Agyba fektették, orvost hívtak, de az sem segíthetett már, mert mire megérkezett, *Faltay* né már halott volt. Szívizéhibedés oltotta ki a derék asszony életét.

— **Határidő Napló.** Az új gondnoksági utasítás s a már megíró törvények, utasítások és rendeletek alapján *Nagy* Béla, Tolnavaragye tanfelügyelő töltnoka összeállította és *Arva* J. könyvkereskedő kiadta az állami tanító-, polgári iskolák, iskolázékek, gondnokságok, óvó felügyelő, bizottságok, községi előjáróságok és kir. tanfelügyelőségek falára függesztendő Határidő Naplóját. A kitűnő táblázat ára 1 korona. Kapható: *Arva* J. könyvkereskedésében Szegzárdon.

— **Az új tizkoronások.** Budapesten ma minden második ember beállt esztétikusnak és a hogy kézzel-képp járt az új tizkoronás bankó, mindenki elmondta a maga véleményét róla a már diákeveinkből ismert definíció szempontjából, hogy szép az, ami érdek nélkül tetszik. Ama ismeretetés után, amely a minap a két állam hivatalos lapjaiban megjelent, nem alkotott magának senki kü hépet a közös bankókrés gyártmányairól s így érthető az a kíváncsiság, amely az új bankót kibocsátásának mai napján üdvözölte. Mindenekelőtt szembetűnő, hogy az új tizkoronás bankó sokkal kisebb, mint a régi ötförintos bankó, amelynek mesteri rajzán és metszésén még a legszigorubb kritikák szem sem talált kivételt. Azok a legöregebb emberek, akiknek bámulatos emlékezőtehetségét annyiszor segítségül hívtuk mi újságírók, nem emlékeznek rá, hogy valaha ily kicsiny darab papíros számára őriztek volna ércfedezetet az osztrák magyar bank pénzében. Es mégis erre a kis darab papírosra ráfert az, ami eddig nagy sajnálatunkra mindig leszorult onnan. Magyarország szent koronás címere, még pedig olyan helyén a bankónak, ahová közölgő panasz föl nem érhet, azonkívül a bankó keretét is diskrét ornamentikával zibennégy magyar korona alkotja, ugyanannyi, amennyi osztrák korona ékeskedik a tulsó oldalon, ahol az osztrák császári sas terjeszti ki szerényen szárnyait. Sötéttek alából emelkedik az új bankó ibolyaszínű tónusa és közepén az irás, amely kívánatra *tiz koronát* kínál annak, aki a papírpénzben nem bizik. Ezen a tárgyragon sokat bosszankodtak ma is az emberek, csak az orthologusok mosolyogtak önelégülten, mert ki tagadhatná, ők indították meg az irtó hadjáratot a szenvedő alak ellen, és az új bankókon küzdelmeik legfényesebb diadalát ünneplik. Az irás keretét egy konvencionális kapuzat alkotja, amelyre jobbról is, balról is egy-egy elmaradhatatlan szárnyas geniusz támaszkodik. Mindakettő a gyermekkor gondtalan éveit éli, mégis az egyik oly szomorúan tekint alá, mintha maga is bosszankodnék az orthologusok kétes dícsőségű győzelmén. A felső sarkokban két tizes arabs szám mondja meg a bankó értékét azoknak is, akik talán azért becsülnék ezt az új bankót kisebbre a régi öt forintosnál, mert a papírosa kisebb. Egyébként az osztrák-magyar bankókrés legjobb gyártmánya határozottan tetszetős, de ha volna, akik művészi szempontból nincsenek vele megelégedve, azokat vizsgálta meg az a tudat, hogy ez a bankó is, mint a többi csak ideiglenes, mert a jegybank később ötven koronánál kisebb értékű bankót nem fog kibocsátani.

— **Kiásott rendeletek.** Magyarországon minden ember megvan elégedve a rendeletek számával, amit abból lehet következtetni hogy senki sem kér már többet. Van belőle tiz szekére való. Csak a pénzügyi hatóságok keveslik a rendeleteket s míg azokat is kiássák melyeket a mult század elején hoztak, hogy bélyegkötelezettséget állapítsanak meg ott, ahol ilyen nincs.

A fővárosi kereskedők panaszkodnak, hogy árjegyzéseiket, melyeket postán, borítékban küldenek kilogásolták s azokat a cégeket, melyek ilyen árjegyzéseket küldtek, súlyos pénzbüntetésre ítélték sőt jövedéki kiágás miatt eljárást indítottak ellenük. Eljárásuk alapja egy 1872-ben kiadott rendelet melyet réges-régen hatályon kívül helyezett számtalan későbbi rendelet. Ez indokolatlan és erőszakos eljárásnak egyik áldozata a Neumann M. ruhszerkesztő cég is, melynek harmincezer darab árjegyzékét vetettek jövedéki eljárás alá.

Az amugy is keserves jüzletti élet föllendítéséhez az ilyen zaklatás nem igen járul hozzá s egy cseppet sincs érdekében kereskedelmünknek, hogy a pénzügyi hatóságok ásatásokat rendezzenek a rég eléledeft rendeletek bányáiban csak azért, hogy megmutassák kiváló ügyességüket.

— **A cilinder.** Berlinben történt. A mátkapár már ott volt az anyakönyvvezető hivatal kapuja előtt, mikor valami túrsza dolog történt. A menyasszony szemrehányást tett a vőlegénynek, amiért nem cilinderben jött erre az ünnepies akushoz, hanem csak puha kalapban. A vőlegény oszította s erősítette, hogy irtózik a cilindertől, sohasem viseli s most se akart kivétel tenni. A menyasszony csak nem akart lecsendesedni s mind izgatottabb lett, ugy hogy már figyelmes lett az utca is. A férfiak végre nagyon kínos lett a helyzet s mivelhogy egyáltalában nem tudott másképp segíteni a bajon, hirtelen elhatározással kalapot emelt az egybesereglett járőrök előtt, otthagya laképnel a menyasszonyt és kocsiba ülté távozott.

— **Öngyilkosság az óriási keréken.** A bécsi *Venedig in Wien* című mulatóhelyen tudvalevő egy óriási kerék is forog a látogatók gyönyörűségére. Ma felszállt ezen a keréken egy husz éves fiatal ember és bent a kocsiban revolverrel löbe löta magát. Haldokolt már, amikor leért a magasból és kiszállították a kocsiból.

— **Plágium vádja Koch ellen.** A montreali egyetem tanára, Adami orvos tudvalevőleg azt állította, hogy az a tuberkulózis-elmélet, melyet a londoni kongresszuson tárgyaltak, nem Koch tanár elmélete, hanem az övé. Adami ezt az elméletet egyik értekezésében már 1899-ben kifejlettte s Koch tanár ebből az értekezéséből indult ki. A montreali német főkonzul a szóban forgó értekezést fölterjesztette ahhoz a berlini egyesülethez, melynek élén Koch áll. A *chicago Daily News* tudósítója meginterjűvölte ebben a kérdésben Koch tanárt, aki a következőképen nyilatkozott:

— Válaszom egy szóra szorítkozhatik csak s ezt a szót már Londonban is kimondtam, hogy: *kisérlet.* A való tények bizonyítása körül csupán a gyakorlati kísérleteznek van érvénye. Megmutattuk, hogy az ember tuberkulózisa állatra át nem vihető, most hát az ellenkező esetet kell bebizonyítani. Arról szó sem lehet, hogy embereken kísérletezzünk. Okvetelenül szigoruan és tudományos szemmel kell azért megfigyelnünk minden oly esetet, melyben az állati tuberkulózisnak emberre való átszárnyazásáról van szó. Szigoruan meg kell állapítani minden egyes esetben, hogy emberről, vagy állatról származott-e át a tüdőbaj. A kísérleteket szakadatlanul folytatni kell.

Két tévedést akarok még ezután helyreigazítani. *Nem tartok számot az általam kifejtett gondolatok elsőségére, vagy monopóliumára.* Eppen csak a magam kísérletei alapján igyekeztem a dologhoz hozzászólni és örömet ragadtam meg az alkalmat, hogy hasonló uton haladó külföldi kartársaim kísérleteiről is beszámoljak. Szóltam például Amerika egyik legnagyobb orvosi tekintélyéről, dr. Smith Theobaldról is. Eszem ágában nem volt, hogy a tuberkulózis terjedésének és kitörésének megakadályozását célzó költéses módoknak megszüntetését ajánljam. Csak annyit mondtam, hogy haszontalan és káros dolog ezeket az óvintézkedéseket még inkább fokozni, amikor teljes joggal remélhetjük, hogy régóta keresett gyógyszerünket megtaláltuk.

— **Tiszthelyettesből — cigányprimás.** Egy Lugoson állomásozó, Gazi Zsigmond nevezetű tiszthelyettes a napokban leköszönt a rangjáról és fölcsapott cigányprimásnak. Bandájával nemsokára Budapestre jön és a Gazi Zsigmond nevet majd plakátokon olvassuk. — Szegény naiv jó fiu, hát azt hiszi, hogy Budapest egy sötétből két lepényt is megeszik... Dehogyan... Kérdezze meg a másik cigányprimást, aki katonából vedlett át cigánygyá. Az már meg tudja mondani, hogy meddig tart ebben a nagy városban egy-egy szenczió.

— **Orvosi körökből.** Dr. Feuer Nathaniel egyetemi tanár a fővárosba visszaérkezett és a Szt.-István kórház szemészeti osztálya vezetését ismét átvette.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kalvoda Ferenc* okleveles középiskolai tanárt a békési és *Pathós Bálint* okleveles középiskolai tanárt a osztragi öv. rel. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárokká; *Szekely János* okleveles tanitót a kolozs-gyulai; *Jäger László* okleveles tanitót az uj-bessenyi állami elemi iskolához rendes tanitókká kinevezte és öv. *Gyerty József* gizehallalvi állami elemi iskolai tanitót ugyancsak az uj-bessenyi állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte. Továbbá *Krempászky Izsák* okleveles tanitót a felső-gyagy; *Duruttya Mihály* okleveles tanitót a dubii; *Somogyi Nándor* és *Jéltz Regina* okleveles tanitót, illetve tanitónő t a hátyvi; *Szourál János* okleveles tanitót a mádi; ifj. *Keresztes János* okleveles tanitót a székely-dányai; *Mozsáry Mihály* okleveles tanitót a gyertyániai; *Kéméndi Ernő* okleveles tanitót a székely-kevei; *Bányai Lajos* okleveles tanitót a bágyoni állami elemi népiskolához rendes tanitókká, illetve tanitónőkké nevezte ki. *Farkas Sándor* szász-zombori állami elemi iskolai tanitót a vizei állami elemi iskolához helyezte; *Márton János* okleveles tanitót a vizei; *Maszarovics József* és *Ajtay Margit* okleveles tanitót, illetve tanitónőt a somosutalrai; *Takó Antal* *Auer Mihály*, *Michels Sándor* és *Racsó Vilma* okleveles tanitókat, illetve tanitónőt a torontál-szécsányi; *Sostaries Elek* okleveles tanitót a horvát-háosi; *Lehotsky Anna* okleveles tanitónőt a török-szent-mártoni; *Molnár Erzsébet* okleveles tanitónőt a szász-zombori; *Jüttner Margit* okleveles tanitónőt a mohai; *Benedek Vilma* okl. tanitónőt az orosz-komoróci; *Káta Kata* in okl. tanitónőt a magyar-bikali; *Tamassy Erzsébet* okl. tanitónőt a nagy-bözsvai állami elemi népiskolához rendes tanitókká, illetve tanitónőkké kinevezte; továbbá *Hajdu Szilveszter* székelykevei állami elemi iskolai tanitót a charlottenburgi, *Szabalka Gyula* buchbergi állami elemi iskolai tanitót a székely-kevei és *Mischel János* székely-kevei állami elemi iskolai tanitót a buchbergi állami elemi iskolához, jelen minőségükben áthelyezte és a székely-kevei állami elemi iskolánál az igazgatói teendő elvégzésével *Szabalka Gyula* bista meg; *Szekely Lehel* avinozi és *Csikó Károly* óradnai állami iskolai tanitókat köcsüben; *Blahunka János* puczói állami elemi iskolai tanitót a bjelipotoki; *Keresztes Árpád* szász-dányai állami elemi iskolai tanitót a rákosdi; és *Dvő Gizella* m-bikali állami elemi iskolai tanitónőt a türei állami elemi iskolához jelen minőségükben, áthelyezte; *Tomori Imre* munkási állami főgimnáziumi és *Telbisz György* aradi

állami főreáliskolai rendes tanárokat pedig rendes tanári minőségükben véglegesen megerősítette.

— **Egy színész nő szerelme.** Bécsben, a Landstrasse egy kis vendéglőjében izgalmas jelenet volt tegnapi. Egy elegánsan öltözött fiatalember társaságában, akiről első tekintetre látszott, hogy színész, egy fiatal nő ült az egyik asztalhoz s valamit rendeltek a pincérnél. Amikor a pincér visszatért, látta, hogy mindketten igen izgatottak. A következő pillanatban a fiatal nő egy *háltüveű revolvert rántott elő* a zsebéből és a halántékára illesztette. A színész és a pincér nagy küzdelemmel kiosavarták a kezéből a fegyvert. Akkor ájulásba esett. A fiatalember a vendéglői személyzet segítségével később eszméltre keltette a leányt, aztán hazakísérte a lakására. Az esetnek érdekes előzményei ezek: A revolveres leány kisebbrendű színésznő, akinek két hét múlva kellett férjhez mennie egy nagy bécsi színház egyik tagjához. Három évvel ezelőt a vidéken megismerkedett egy fiatal színészzel, aki iránt mély vonzalmat érzett. A legutóbbi téli szezon végén ezt a színészt más vidéki városba szerződtették. Tegnapi az fiatalokat összehozta a véletlen az egyik színház kávéházában. A leányon a színész megpillantására nagy felindulás vett erőt. Egy hordárral megüzentette neki, hogy a legközelebbi sarkon várja. Arra kérte a színészt, hogy sétáljanak egyet. Majd betérték a már említett vendéglőbe. A leány, akit excentrikus természetűnek ismernek a színháznál, panaszkodott a sorsa fölött, hogy rövid idő múlva örök hűséget kell esküdnie valakinek, akit nem szeret. Könyörgött a színésznek, hogy mentse meg a helyzetéből, de mert ez csak öt megnyugtató iparkodott és arra intette, hogy sorsát türellemmel viselje, előrántotta revolverét és meg akarta magát ölni.

— **Az egyetemi könyvtár megnyitása.** A tudományegyetem könyvtárát két heti rendezés után szeptember elsején, vasárnap nyitják meg. A könyvtár a hétöt kivéve naponként délelőtt 9—12-ig és délután 4—8-ig lesz nyitva. A hétöt napokon zárva marad.

— **A férjek fátuma.** Egy gyönyörű szép spanyol nőre, Caporal Izabellára szörnyű fátum nehezedett azóta, a móta a gyermekleány születéséből kibontakozott a szépsége. Minden férfi ki a kezét elnyerte, életével fizette meg szerelmét. Fiatal leány korában elhagyta szülővárosát, Madridot és New-Orléansba költözött. Ragyogó szépsége csakhamar meghódította a férfivilágot és főleg a színészek voltak azok, akiket az ördögi lény kegyeivel kitüntetett. Egy színigazgató megkérte a kezét. Ő hozzá ment nőül, de a boldogság csak igen rövid ideig tartott. Utazgatás közben a férj sárgalázba esett és csakhamar meghalt. A fiatal özvegy, hogy a színház vezetését folytathassa, csakhamar férjhezment a társaság első szerelméhez, aki szintén spanyol volt. Ez a lakodalom estéjén hunyt el. Abban a szállóban, ahová lakni mentek, verekedés támadt és a fiatal férj belegyűlt, hogy a feleket szétválaszolja egymástól és ekkor megszurta az egyik verekedő. Az asszony most már a társaság jellemszínészevel kötött frigyében akart vigaszt keresni. Ez mexikói származású volt, de otthonról el kellett szöknie, mert rossz fát tett a tüzre. A rendőrök éppen a lakodalma után elfogták és haza akarták szállítani. Utközben kiugrott a kupéből és a vonat kerekei szétmorzsolták. A harmadik özvegyég után a szép asszony feladta a színházat. Ekkor aztán egy amerikai tiszttel ismerkedett meg, aki csakhamar oltarhoz is vezette. A tiszttel ezredet nemsokára egy lázongó indiai csapat ellen küldték harcba és a fiatal tiszttel már az első csatában elesett. Az özvegy meg mindig nem vesztette el bátorságát a férjhezmenéstől és most már egy fakeskedővel kötött frigyét; ezt egy halmaz fa, amely reázuhat, ütötte agyon. A hatodik férj, egy hajóskapitány, a hajóról esett bele a tengerbe. Ezek után azt kellene hinnünk, hogy a férfiak mérőöldnyi távolságból kitérnek az ominózus özvegy elől, vagy pedig az asszony vonul vissza a változatokban nem szegény házaset mezejéről. De nem így történt. A szép spanyol nő csakhamar egy nagykereskedőnek bájós özvegye lett, amennyiben ez rosszul spekulált a börzén és bosszuságában felakasztotta magát. Nyolcadik férje, egy vendéglős, éppen akkor esett ki a lütből, amikor kedves felesége szobájába igyekezett. Persze azonnal a többiek után ment ez is. Most következik az utolsó felvonás. A new-orléans német lap szerkesztője bátorodott a híressé vált özvegygyel páros életet kezdeni. De alig vette őt nőül, már is hűtlen lett hozzá. Egy színház szubrettel szúrta össze a leveit. Csakhogy a kis színésznőre az igazgatónak is lát a toga, ebből aztán párbaj keletkezett a vetélytársak között és — persze — a szerkesztő volt az, aki holtan rogyott össze. Ez idő szerint tehát a szép spanyol nő ismételen özvegy.

— **A postai tarifák és postauzeti szabályzat** című munkának megjelent a portómétségségről szóló ötödik része. A kitűnő munkát a m. kir. posta- és távírdigazgatóság adja ki a kereskedelemügyi miniszterium támogatásával, ára mind az öt részek együt 2 korona 40 fillér.

— **A vérvád.** Annak az ötszáz éves ostobaságnak, melyet jobban kibaszáltak már, mint az ezeréves bölcseségeket, most újból akadnak hivattot terjesztői. A vérvád alkalmas, kedves és praktikus dolog arra, hogy hiszékeny emberek lelkében lángra lehessen lobbantani a leggyűlöletesebb szenvedélyeket s a mellett alkalmas arra is, hogy minden felelősség nélkül lehessen elérni vele mindazt, amit a tömegek elbűtítésével elérni lehet. Az elbűtített tömegek hatalmát pedig ne kicsinyelje senki, vannak hatalmak, melyek ezen a közséklán építették föl legerősebb váraikat. Az újabb vérvád a szentesi, a legújabb a battonyai, a legeslegújabb pedig a siklósi. Látnivaló, hogy a vérvád terjesztése központilag van szervezve s időnként gondoskodnak róla, hogy egyszerre több helyen lázítsák föl az embereket.

Gránic Balázs né a szentesi piacon hirdette ki, hogy leányát egy öreg zsidó a kukoricába akarta csalni, hogy ott megölje a gyermekeit. Battonyán a cselédek fölmondják a szolgálatot a zsidóknál, mert félnek, hogy a vérüket veszik. Siklón egy öreg zsidót akartak agyonverni a legények, mert elhitették velük, hogy a vén ember csak azért jött Siklóra, hogy elpusztítsa a keresztény gyermekeket.

— **Helyrelgazítás.** Egy Krausz nevű országiáró turista diák valahol elpanaszolódott, hogy vándorlása közben a vidéken gróf Zichy Jenő elkergette a portájáról, s e panaszra ide is beszívargott, e lap hasábjai közé. Most azt a figyelmeztetést kapjuk, hogy Krausz urnak ez a panaszra vagy tévedés, vagy tévesztés, de abból egy szó sem igaz, mert a gróf e nyáron egyetlen birtokán sem tartózkodott. Gróf Zichy Jenő különben is sokkal gavallérbab főúr, semhogy egy szegény diáktól megtagadna portáján egy falat kenyert és sokkal liberálisabb, semhogy zsidó valásu ifjával másképpen bánjék, mint a saját felekezetehez tartozóval. Ahonnan tehát Krausz elküldték, az a poria a gróf Zichy Jenő nem lehetett.

— **A községi közigazgatási tanfolyamok tanára.** A hivatalos lap legutóbbi kétféle száma közli a községi közigazgatási tanfolyamok vezetőinek névsorát. A helyigminisztérium ideiglenes vezetői megbízott miniszterelnök megbizta a pozsonyi községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel 2 évi időtartamra Klempa Bertalan kir. tan. alszpánt igazgatóhelyettesi tiszttel Pápay István miniszteri jogalmazó főispáni titkárt, előadói tiszttel Horváth Géza vármegyei aljegyzőt, dr. Kramolin Viktor kir. főügyészi helyettesét, dr. Nagy Olivér ügyvédet, Petőcz Jenő vármegyei főjegyzőt, dr. Sajtos Samu pénzügyi titkárt. Újházy Barna vármegyei főszámvévót és Vermess Samu vármegyei aljegyzőt, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra; — a máramarosszéki községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel 2 évi időtartamra Kovács Gusztáv kir. tan. pénzügyigazgató, igazgatóhelyettesi tiszttel dr. Pap Tibor jogakadémiai igazgatót, előadói tiszttel dr. Grünwald Zsigmond ügyvédet, Iró Károly pénzügyi fogalmazót. Ivan Endre vármegyei aljegyzőt, Karácsony Sándor királyi erdőmestert, Kovács Sándor nyugalmazott honvéd alezredest, Szegedy Gyula ügyvédet és dr. Wekerle László királyi tan. tanfelügyelőt, ez utóbbiakat egy-egy évi időtartamra; — a kassai községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel 2 évi időtartamra Rakovszky Endre alszpánt, igazgatóhelyettesi tiszttel Juhász Béla tiszti alügyészt, előadói tiszttel Andrejkovics Sándor állami anyakönyvvezetőt, Ferdynandy Gyula vármegyei I. aljegyzőt, Frindt Nándor felső-meczei községi aljegyzőt, Géczy Gyula főszolgabíró, dr. Grosschmid Géza királyi közigazgatóhelyettes, dr. Hody Sándor királyi törvényszéki bírót, Janik Ferenc pénzügyi titkárt, dr. Nyékhegyi Lóthár királyi ügyészt, dr. Nyuász János ügyvédet és Pallaghy Gyula vármegyei II. aljegyzőt, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra; — a debreceni községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel két évi időtartamra, Weszprémy Zoltán vármegyei aljegyzőt, igazgatóhelyettesi tiszttel dr. Bartha Béla jogakadémiai tanár, képviselő magántanár, előadói tiszttel Budaházy Ödön vármegyei főszámvévót, dr. Czeglédy Mihály vármegyei tisztiügyészt, Dávidházy Sándor vármegyei aljegyzőt, Eisenmann Oszkár helyettes pénzügyigazgatót, Kozma László orsz. tanfelügyelőt, Nemes Zoltán vármegyei aljegyzőt, Oláh Imre állami anyakönyvvezetőt, Oláh Károly városi tanácsnokot és Tóth Aurél királyi ítélőtáblai tanácsgyűzőt, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra; — a pécsi községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel, két évi időtartamra Koszits Kamil vármegyei főjegyzőt, igazgatóhelyettesi tiszttel dr. Tróber Aladár városi főjegyzőt, előadói tiszttel Augustus Ferenc pénzügyigazgatóhelyettes, Bolgár Kálmán anyakönyvi felügyelőt, Deutsch Kornél vasúti főszámvévót, dr. Koszits Akos tv. vármegyei főjegyzőt, Nagy Jenő vármegyei I. főügyészt, Pintér Ferenc városi tanácsnokot, dr. Táskó Béla ügyvédet, dr. Szivér István vármegyei aljegyzőt, Vadnai Jenő tv. vármegyei főjegyzőt és dr. Záray Károly kamarai titkárt, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra; — és a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel két évi időtartamra dr. Molnár Gábor főszolgabíró, igazgatóhelyettesi tiszttel dr. Láni Oszkár ügyvédet, előadói tiszttel Eperjessy György vármegyei főszámvévót, dr. Fenyvesi Soma vármegyei tv. ügyészt, Gaál László szolgabíró, Hoibauer Aurél pogármestert, Káthony Domonkos áll. anyakönyvi felügyelőt, Kőmőcsy József pénzügyi titkárt, Orbán Balázs vármegyei aljegyzőt és dr. Szász Károly városi tanácsnokot, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra. — A szombathelyi

községi közigazgatási tanfolyamnál igazgatói tiszttel 2 évi időtartamra dr. Bezerédy István vármegyei főjegyzőt, igazgatóhelyettesi tiszttel dr. Ernusz József szombathelyi lakost, előadói tiszttel Halász Ferenc kir. tanfelügyelőt, dr. Huszár Pál pénzügyi titkárt, Jánossy Gábor árvászéki ülnököt, Sényi Kálmán állami anyakönyvi felügyelőt, Somogyi Miklós vármegyei tiszti ügyészt, dr. Szabó László tv. tiszti ügyészt, Szakonyi István vármegyei III. aljegyzőt és Szalkai József vármegyei alszámvévót, az utóbbiakat egy-egy évi időtartamra.

— **Univerzum.** Univerzum cím alatt egy Európa-összes gyűjteményt tárgyaló Lexikon fog legközelebb megjelenni, melynek első kötete, az Ausztria című már forgalomba is került. Ez a vállalkozás kétségkívül nagyon érezhető hiányt pótol s nagy segítségére lesz a fürdőket látogató közönségnek s a tudományos balneológiai foglalkozó orvosoknak egyaránt. Minden egyes kötet bolti ára husz korona lesz s néhány havi időközben Magyarország, Németország, Svájc, Belgium és Hollandia, Franciaország, Olasz, Görög, Spanyolországok fürdőiről fog szép képekkel s kitűnő szöveggel illusztrációt nyújtani. A Lexikon kiadóhivatala az egész művet nyolc kötetre tervezi s előfizetéseket elfogad bécsi irodájában és magyar fiókjában is, amely Budapesten Váci körút 21. szám alatt van.

— **Beiratások.** A VII. kerületi állami gimnáziummal kapcsolatos léánygimnáziumi tanfolyamra (Barosay-utca) a beiratások szeptember hó 2-től 6-ig lesznek, délelőtt 9 és 12 óra között. — A keleti kereskedelmi akadémiában a beiratások szeptember hó 9-én kezdődnek és naponta délelőtt 10 órától 12-ig, szeptember 10-ig tartanak az intézetnek a Kereskedelmi és Iparkamara Alkotmány-utca 12. szám alatti palotájában II. emeletén levő helyiségekben.

— **Százhuszonegy éves ember.** Belcestiben Jassy mellett meghalt a minap egy Chele György nevű polgár százhuszonegy esztendőskorában. Ez a hosszú élet egyenesen fitymát hány az orvosi intéseknél. Legénykorában Chele György a legnagyobb korhely és szokn-avadász volt, később, amikor a hódításoktól visszavonult hű maradt az itálhoz és soha sem szakadt el a pipájától, amelyben kegyetlenül erős dohányt szitt. És sohasem volt beteg.

— **Kézrekerült rablóbanda.** A rendőrség tegnap letartoztatta Máthé Lajos, Dittelbach Frigyes és Takács Jenő foglalkozás nélküli embereket, akikre egész csomó rablótámadás derült ki. Ismert alakja mindhárom a rendőrségnek. Dittelbach volt az, aki a napokban a Lajos-utcában megtámadta Braun Mór ékszerészt, földre terelte, éppen amikor üzletét be akarta zárni s behatolva az ékszerüzletbe, egy csomó értékes dolgot magával vitt. Üldözőbe vették, de revolverrel lövöldözött üldözőkkel s így sikerült elmenekülnie. Takács rendszeren éjjel támadott meg gyantulán embereket Máthé is ismert alak a rendőrségnél. Minhárman Ó-Budán laktak közös szeretőjüknél s onnan indultak prédára. Lakásukon sok rablót holmit talált a rendőrség.

— **Nyári mulatságok.** A besnyői nyaralóifjúság holnap szombaton zártkörű táncmulatságot rendez a Nemeth-féle vendéglőben. A táncestély esetleges jövedelmét a Gődöllő-Besnyői önkéntes tűzoltó testület besnyői tüzőrségének felállítására fordítják. — A haraszti nyaralók szeptember 7-én zártkörű táncmulatságot rendeznek a Simon-féle nagyvendéglő összes helyiségében.

— **A kormányozható léghajó.** Santos-Dumont, mint Párisból jelentik, nagyban dolgozik elpusztult repülőgépe újalkotásán. Saint-cloudi műhelyében szinte éjjel-nappal folyik a munka s mihielyt elkészül az új léggömb, rögtön meg is kezdődnek újra a kísérletek. Az első felszállást még augusztus végére tervezi Santos-Dumont. A repülőgépen különben több tekintetben változtatott. Mindenekelőtt rendkívül tartós japáni lehef selyemből szöveti az új léggömb burkát, amelynek átmérője hatodiél méter helyett hat méter lesz most már, amivel hatszázöt köbméter lesz a gömb térfogata. Jevítés lesz az is, hogy a tizenhat lóerős motor helyett husz lóerősű állít be, amely másodpercenként kétszáznyolevanöt forgásra tudja kényszeríteni a csavart, a régi gépen kétszázhusz fordulatot végzett csak másodpercenként. A szárnyak ezzel a forgási sebességgel minden fordulásra legalább nyolcvan kilogramm erővel nyomják ki a levegőt, ami Santos-Dumont szerint lehetőleg teljesen elég lesz a cél elérésére. Henry Deutch, a százezer frankos pályadíj adományozója tudvalegőleg szintén részt szándékozik venni magaszervezkette léghajójával a versenyben. Gunyos csipkedések azonban annyira kizavartak sodrából, hogy most hírlapi nyilatkozatban jelenti ki visszalépését szándékától. A szóban forgó léghajó megkonstruálását ráhagyta Viktor Tatinre, a legkiválóbb itrencia akrotéknikusok egyikére, aki százezer franknyi kötséggel (ugyanancsak Deutsch adománya) fogja megvalósítani régi tervét. Henry Deutch különben a pályázatot előtte után évenként hasonló pályadíjat szándékozik kitűzni s esetleg évenként megisméllendő kiállítások rendezésével tartja ében a figyelmet a kérdés iránt. Elhatározta, hogy a legna-

gyobb anyagi áldozat árán is végére jár a kormányozható léghajó problémájának.

— **Baleset a Dunán.** Ma reggel hajóösszeütközés volt a Dunán, az új eskü-téri hid közelében. Egy propeller nekiment a Fecske nevű helyi hajónak. Szerencsére nem történt nagyobb baj, csak a Fecske sérült meg kissé. Az összeütközésről a Dunagőzhajózási Társaság igazgatósága a következő jelentést adta ki:

Ma reggel hat óra után a Fecske nevű helyihajó az eskü-téri állomásról letelel indult. A hidépítésnél az állványok és a cölöpök miatt letelel a kilitás el van zárva, a Fecske azonban, mint máskor is, rendes utján haladt, tudniillik, az épülő hid pesti oldali nyílásában. Mikor már a Fecske a nyílásban bent volt, vette észre, hogy egy átkelési csavargózós a pesti part mentén jön lefelé. A Fecske kapitánya azonnal gőzfűtő-jelzéssel figyelmeztette ezen Tabán nevű átkelési csavargózós vezetőjét, ez azonban erre ügyet nem vetett. A Fecske kapitánya ezt látva, mert jobbra a másik cölöpök miatt nem tarthatott, hajó a gépjét megállította, sőt vissza is vezetett, de a csavargózós, a helyett hogy megállt, vagy a parthoz közelebb ment volna, csak tovább haladt és ennek folytán a Fecske-nek nekiment. Szerencsére a Fecske kapitányának óvatatos eljárása folytán az összeütközés egész jelentéktelen volt és a Fecske-nek csak a párkányzata sérült meg egy kissé.

— **Életmentő uriaszony.** Joanovics, a híres testő a napokban családijával együtt a wörthi tó mellett nyaraló kollégáéhoz, Ferraris Arhurhoz ment látogatóba. Este a tó partján sétált a két család. Egy-zerre csak Joanovics valamiben megbottlott; egyenesen a vízbe bukkott és emelül. Ferraris felesége, aki kitűnő úszó, nem sokat gondolkodott, hanem ruhástól a vízbe ugrott és sikerült neki Joanovicsot a habokból kimentenie és erejének végső meggyőzésével a partra vonszolni. A parton összegyűjtett közönség nagy óvációkban részesítette a bátor uriaszonyt.

— **Tolvaj pincér.** Bucher János, az Országos Kaszinó főpincére régebb idő óta észrevette hogy a kaszáját valaki dézsmálja. Tegnapielőt érejtőzött abban a szobában, ahol a kasza volt s rajtakapta Móricz Andor pincért, amint kinyitotta a pénzeszekrényt s újra meg akarta dézsmálni. Móriczot átadták a rendőrségnek, amely letartoztatta.

— **A konstantinápolyi halott.** Stoldész P. György konstantinápolyi dohánnyereskedő ügyében a bakteriológiai vizsgálatokat bevégezték s ezek minden kétséget kizárólag igazolták, hogy a hirtelen elhunyt ember nem volt pestises. Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár ma tett hivatalos jelentést a székesfehérvári tiszti főorvosi hivatalának azokról a kísérletekről, amelyek a hirtelen elhalt Stoldész tüdőjében talált idegen bacillussal végezték. A jelentés a következő:

Stoldész P. György tetemontásának eredményei, a vérből, a tüdő-, a nyirokmirigyek és a lép nedvéből frissen készült mikroszkop készítmények és tenyészetpróbák, nemkülönben a tisztá tenyészetekkel beoitott állatoknak épségben maradása. Stoldész P. György esetében a keleti pestis jeleiről kizárják. Budapestben, 1901. augusztus 30. Dr. Pertik Ottó, egyet. r. tanár, a Rókus- és Szt.-László-kórházak professzora, Dr. Ajneszky Szegetánár, a m. állami. bact. int. igazgatóhelyettese, Dr. Krompacher, a II. körbonctani intézet I. tanársegéde, Dr. Verébolyi, a II. körbonctani intézet adjunktusa.

Dr. Schermann Adolf t. főorvos a jelentésről azonnal referált Matuska Alajos h. polgármesternek.

— **Sikkasztó szövetkezet.** Marselleben egy szélhámós-konzorciumnak jutottak a nyomára, amely rengeteg összeget sikkasztott össze Toulonban, Algierban, Nimesben, Párisban és Brüsszelben. A főember ezekben a szélhámósodásokban Carassone bankár, akit egy cinkostársával már letartoztattak. Több mint két millió frankot harcosoltak össze.

— **A rohitás savanyuvízforrások.** Templom és Styriaforrás kiváló gyógyhatásuk és ásványtanyamunkalógva a karisbadi higiénikus kiállítás zsűriétől a legnagyobb kiüntetésre: az aranyérem díszítévére érdemesítették.

— **A legjobb hírvének örvendő** 64 év óta fennálló fővárosi kalapgyáros-cég. Reinitz és fia cs. és kir. főhercegi udvari és kamarai szállítók üzletüket a Magyar Általános Takarékpénztár ujonnan épült palotájába (József-tér 14. Nador-utca sarkán) helyezték át. Az üzletelvények, melyeket a maison moderne, Spiegel Frigyes ismert műépítész utmutatása szerint rendezett be, iparművészeti látványosságok képeznek.

— **Rendőri hírek.** Heimann Etika poduzsáni születésű 22 éves magánhivataltnoknó tegnap este a Ferenc József-rakparttól a Dunába ugrott. A hajósok észrevették és meg élték kimentették. — Jutak József könyvkötőmester Pál nevű 15 éves fia revolverrel játszott a Sarkantany-utca 14. szám alatt levő műhelyben. Játék közben a revolver esült s a golyó Vernel Adolf 18 éves könyvkötőinasnak a jobb lábába furdott. A szerencsétlen a mentők a Szent István-kórházba vitték. — Hegedűs Anna 21 éves cselédlány a Munkácsy-utca 21. szám alatt levő lakásán magára rántotta az éggő petróleumlámpát, amitől a ruhája lángot fogott. A súlyosan összeégett leányt a Rókusban apolták. — Kiss József, született Mészáros Anna napszamosnó ma reggel az illóti-úti buszárkaszárnyában otitott mészbe esett s derékig súlyosan összeégett. A mentők a Szent István-kórházba vitték. — Ma délebb Smetana János 33 éves napszamos az eskü-téri hid építésénél egy nyolc méter magas állványról lezu-

hant és súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők vitték a Rókus-kórházba.

Cigányzene a Telefon Hirmondóban. Esténként cigányzene-közvetítéseivel kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a Telefon Hirmondó. Nyolc órákor megszólal a Hirmondó *riadója* s ki se mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abszonnensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hirmondó, ahol Zöldi Marci bandája játszik. E zenévitelt azonban megszakított szünet 8 óra 15 percre, mikor a külföldi tőzszeárlatok olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

Az egyetem.

Budapest, augusztus 30.

A magyar tudomány-egyetem tanárainak kiváltsága és tanítvány anyagának kitünősége mellett is elég népszerűtlen intézmény. A magyar ügyvéd és orvos soha sem tekint vissza egyetemi éveire valami nagy szeretettel s ha minálunk diák-évekről beszélnek az emberek, rendszeren gimnáziumi tanulmányaik idejére gondolnak. Az egyetemi élet semmit sem vált be azokból a reményekből, melyeket a fővárosba kerülő ifjuság fűz hozzá s fájdalmas kiábrándulásoknál egyéb ritkán jut osztályrészeül azoknak, kik a főiskolától nagyobb és nemesebb irányba való elindítást várnak.

Most a beiratkozások kezdetén illő dolog rámutatni azokra a mostoha viszonyokra, ferdeségekre, melyek sok jobbra hivatott ifju sorsát az első lépésnél kedvezőtlen irányba terelik s illő, hogy komoly figyelemmel vegyék számba az illetékes körök azokat a panaszokat, melyek oly sokáig orvosolatlanul maradtak.

Sohasem fájlalnám azt, hogy a testületi szellem nem erősödött meg a magyar egyetemen. A kooperatív működésnek talán mindenütt a világon lehetnek nagy előnyei, de ott ahol az abszolút individuális munka, a tanulás a cél, nem olyan nagy veszedelem, ha a testületi szellem nem erősödik meg. A Vereins-majerek különben is német emberek s jó, hogy az egyetem e tekintetben megmaradt magyarnak s megmaradt az igazi tudományosság székhelyének. Van azonban a testületi működésnek az ifjusági egyesületeken kívül egy másik fajtája is, az, mely befelé hat s nem jelentkezik alapszabályokkal kistafirozott ruhákban. Azt az együttműködést értem, mely Európa minden egyetemen megvan s a tanároknak tanítványaikkal való szoros és barátságos érintkezése által erősödik. Az egyetem lényegileg s történeti fejlődése szerint is, nem iskola, hanem olyan tudományos testület, melyben a tudomány kedvelői együttesen működnek tudományos érdekért. A mi egyetemünk ettől az ideális egyetemtől határtalan messzeségre jutott. A mi egyetemünk iskola, melyben a tanár ur tanít, a tanítványok kevés kivétellel nem tanulnak s végre a tanár számon kéri tőlük azt, amit tanulniok kellett volna. Tanár és hallgató nagyon távol esnek egymástól, személyes érintkezés köztük soha nincsen s a viszony nem más, mint a nagyszógos urnak az alárendeltjéhez való viszonya. Bizonyos, hogy ilyen viszonyban állani intelligens és önértékes ifjaknak, kellemetlen dolog s nagyon gyakran lealázó dolog is. Sem a tanár urak, sem a tanulók nem hibásak ebben a dologban, de hibás az a csodálatos rendszer, mely egyetemünkön uralkodik s melynek kellemetlenségeit a beiratás pillanatától kezdve érezi mindenki, aki az egyetemen megfordul.

A beiratkozás napján elegendő rámutatunk azokra az izléstelen és minden fejlődő férfiaságot megölő viszonyokra, melyekkel a beiratkozás jár. A beiratkozó polgár, első sorban is, utolsó sorban is, azokkal a szolgálkál érintkezik, akiktől sem én, sem más nem veszi rossz néven, hogy minden utbaigazításért borralót kérnek. A borraló kérdés országos mizéria, azon nem igen lehet már segíteni, de segíteni lehetne azon, hogy azok a fiatal emberek, kik igen nagy reményekkel jönnek a főiskolára, ne legyenek kénytelenek ezektől a szolgálkál utbaigazítást kérni. Az a szövevényes, titokzatos eljárás, mely a beiratkozást megelőzi, nélkülözhetetlenül teszi a szolgálkál való érintkezést s egy cspására elveszi azoknak a kedvét, akik arra számítottak, hogy tanárjaik utbaigazítása mellett kezdhetik meg tanulmányaikat. Az első óra az

egyetemen lealázkodás, semmibevevés, csalódás. Olyan lealázkodás, mely megtanítja az ifjuságot arra, hogy óriás távolság van közte és tanárai közt. A középiskola demokratikus szelleme helyett ittegerszerre gőg, zárkózottság fogadja az ifjuságot, mely pedig a leghathatósabb módja annak, hogy az igen komoly törekvésű és önértékes ifjut örök időkre elkeserítse az iránt az intézet iránt, melybe vagy szeretettel, vagy sehogysem lehet járni. Hogy legyen valaki a tudományos működésben segítő-társa annak a tanárnak s annak a testületnek, mely az első perctől fogva megaláztatásnak teszi ki? Hogy szerethesse valaki azokat a tudományokat, amelyekhez ilyen keservek után lehet hozzájutni?

A magyar tudomány-egyetem kapujába lépő meglátja a magyar társadalom képét. A trinkalden kell kezdeni, a megalázkodáson folytatni, a dékán szobájában előtt várni egy órahosszat, az előszobában kuporogni fél napig, az irodaszemélyzet idegességét elszívni egy pár óráig, a dékán előtt szepegni s irtózatossággal viselkedni.

Nem férfiakat várnak itt s nem férfiakat fogadnak be. Az alma mater nem szereti már az ő szép, egészséges, érett legényfiatit. Szégyelli magát miattuk s úgy viselkedik, mint az öregedő, kaecér asszony, aki a legényfiával úgy bánik, mintha strimpflis diák volna, nehogy megtudják, hogy öregedik s hogy már innen-onnan nem lesz érdemes a szerelemre.

NYÁRI ÉLET.

A fiammal jöttem . . .

— *Jelenet.* —

Egy ur: Hogyan, Balog bácsi, ön itt?

Balog bácsi: Itt bizony. A fiammal jöttem. Beiratom az egyetemre. Jogász lesz belőle.

Az ur: Hogyan, hát olyan nagy fia van?

Balog bácsi: Bizony nagy fene fu.

Az ur: Hát aztán most hova megy?

Balog bácsi: Most a postára megyek, pénzért sürgönyözök haza. Minden pénzem ráment a fiura, pedig sok volt, aratás után.

Az ur: Aztán mi mindenre kellett a pénz?

Balog bácsi: Hát sok kell a fiunak. Kivettem neki egy szép kis szobát a Szerb-utcában, meg aztán egy szemináriumot a Kálvin-téren.

Az ur: Mi az a szeminárium?

Balog bácsi: Tudom is én? A fu azt mondta, hogy minden jogásznak kell egy szeminárium is, hát adtam neki harminc pengőt, hogy legyen neki foglaltára.

Az ur: Hát még mire adott neki?

Balog bácsi: Adtam neki száz pengőt könyvre, harminchat ötvenet iskolapenzre és valami hadmenetességi díjról is beszélt, arra is negyven forintot adtam neki.

Az ur: Hát még?

Balog bácsi: Aztán kért tiz pengőt ceruzára, két pengőt koszorura, ha valamelyik tanárja meg talál halni tiz pengőt bankettra, ha valamelyiket államtitkárrá találgat kinevezni és a közeleg egyetemi választásokra való tekintettel, mint a német mondja: *Auf alle Fälle* ötven pengőt párbajra.

Az ur: (Kéz kíváncsi lenni, hogy a kis hamis még mi mindent esalt ki az apjától): Hát még?

Balog bácsi (bánszék): Tiz pengőt kapott ágyura.

Az ur: Micsoda ágyura?

Balog bácsi (hittel): Vesznek az idén egy ágyut, hogy a tüntetések ellen megvédjék az egyetemet. Minden jogász ad hozzá tiz pengőt. Így mondta.

Az ur: Jól mondta. (Csöndesen röhög.)

Balog bácsi: Bizony én nem tagadok meg semmit tőle. Adok én mindenre, amire kell.

Az ur: Hát még mire kell?

Balog bácsi: Kell még, aszondja a flam, husz forint biztosíték.

Az ur: Milyen biztosíték?

Balog bácsi: Csak biztosíték. Ő mondja, hát tudja, mire kell. Aztán le kell tenni minden jogásznak tiz forint kauciót és öt forint óvadékot.

Az ur: Ugy van.

Balog bácsi: Aztán kért tizenöt forintot toronyzenére, tizennyet rabsegélyezésre, huszat múltanrendőri bejárásra . . . En nem tudom kért még nyolc forintot tüdőátulásra is, de ezt nem adtam neki. Borzasztó, hogy mi mindent kell a szegény jogászoknak fizetni.

Az ur: Ennyi volt az egész?

Balog bácsi: Meg aztán adtam tizet fővárosi kölesőnre, ötöt jubileumra, hetet a közigazgatás egyszerűsítésére, képzelje, azt mondja szegény, hogy még a kolozsvári rendőrség államosítását is nekik kell fizetni. Erre is adtam husz forintot.

Az ur: Szép, hogy adott.

Balog bácsi: Hát hiszen adok, adok, amíg győzőm, csak abban az egy tekintetben nagyon szigorú vagyok, hogy arra nem adok, ami nem kell okvetlenül . . .

—o—

FŐVÁROS.

(*) **Az Árpád hadihajó vízrebocsátása.** Az Árpád hadihajó vízrebocsátása alkalmával Triesztben rendezendő ünnepélyen a főváros tanácsát, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester, *Faller* Ferenc tanácsos és *Rényi* Dezso főjegyző jogra képviselői. A törvényhatóság tagjai közül dr. *Havass* Rezső és *Reményi* Antal mennek el az Árpád-hadihajó vízrebocsátására.

(*) **Tanítók jelölése.** A közoktatásügyi bizottság ma délelőtt ülést tartott *Bárczy* István tanácsos elnöklése mellett. Ezuttal, a tanács utasítása alapján, újból meg kellett tenni a jelöléseket az elemi iskolai osztálytanítói és segédtanítói állásokra. A közoktatásügyi bizottság kimondotta, hogy ragaszkodik az eddigi jelöléshez; minthogy azonban a kellő számú állásra nincsen üresedés, hozzájárul ahhoz, hogy ezuttal az elemi iskolai osztálytanítói állásból husz helyett csak tizenhetet töltsenek be.

A mai ülésen dr. *Buday* József annak adott kifejezést, hogy ő nem helyezi az elnökölő tanácsosnak, a múlt ülésen mondott beköszöntő beszédében foglalt azt a szándékát, hogy *törekedni fog Budapesten külön tanítóképző-intézet felállítására.* Azt is ellenzi, hogy vidékről hozzanak be tanítókat.

Dr. *Havass* Rezső abban a vélekedésben van, hogy a tanácsos beköszöntőjében mondtak nem tekinthetők program beszédnek, hanem csak olyan óhajtasóknak, amelyek teljesülte, hosszas tárgyalásokat kíván. Ha a tanítóképző intézet ügye megérett akkor ugyanis ide a bizottság elé kerül s akkor lehet majd vele foglalkozni. Azt, hogy idegen embert tanítónak be ne hozzanak, nem tartaná helyesnek, ha ilyen szigoruan mondanák ki, mert ezzel csak ártanak a fővárosi iskoláulgyének, hiszen így elzárkóznak attól, hogy igazán jeles elemeket hozhassanak be a fővárosba. A mint a mostani példa mutatja, a közoktatásügyi bizottság ebben sohasem megy tulzásba, mert hiszen most a 60 tanító állásra csak négy vidéki a jelölt.

Ugyanígyen értelemben szolt *Verebly* Károly kir. tanfelügyelő s aztán *Balla* Aladár, *Tenczer* Pál és *Beck* Dénes főszólalása után kimondották, hogy az eddigi jelölést, a töntebb említett módon, töntartják.

(*) **Közüti vasutak körforgalma.** A Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság jobb- és balparti vonalainak az összekötő vonalain ma délelőtt volt a múltanrendőri bejárás *Hilbert* Manó vasuti és hajózási felügyelői biztos elnökölésével. A bizottság szemlelta után az elnök hozzájárult hogy a vasutársaság két hónap multán, amikor már a személyzetet kellőképp begyakorolták megnyissa az összekötő vonal-forgalmat. Két hónap mulva tehát Pest és Buda közt közvetlen villamos vasuti forgalom fog megnyitni.

(*) **A pénzügyi bizottság ülése.** A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délelőtt *Matuska* Alajos alpolgármester elnökölésével ülést tartott, az első a nyári szünet után. A munkás betegsegítópénztár, amelynek a fővárosi évenként a szolgáltatásban álló munkásokért bizonyos összeget fizet, ennek a szerződésnek a meghosszabbítását kéri. A bizottság többek főszólalása után elhatározta hogy a főváros előbb tolytasson a pénztárral tárgyalásokat arra nézve, hogy amennyiben a munkások befizetése meghaladja az összeget amelyet a főváros fizet a többlet a fővárosos legyen és ne a betegsegítópénztár. A budapesti evangélikus református egyházközséget a Kőbányán épített temploma után 367 korona esatornaépitő járulékkal terheltek meg. Mután a főváros az egyházközséget a járulék elengedéseért benyújtott kérelmével elutasította a község most ugyanennyi segítséget kér. A kérelemhez a bizottság a pénzügyi osztály javaslatára hozzájárult. A jövő esztendőben Budapesten nemzetközi kerteségi kiállítás lesz, amelynek díjaira a tanács határozat koronát szavazott meg. A pénzügyi osztály javasolja hogy ez összegből két hazai és egy külföldi díjat szervezzenek s ehhez a bizottság is hozzájárult. Az *Osszágos Iparegységet* évenként kétezer forint állandó segítséget kap a fővárostól, s most ez összeg kiutalványozását kéri. *Rózsavölgyi* Manó bizottsági tag kérdést tesz, hogy mért kapja az egyesület ezt a segítséget? A bizottság többek hozzászólása után az ügyet egyelőre levette a napirendről. A bizottság hozzájárult, hogy a főváros *Dob-utca 95. számú házat* 7531 korona költségen iskolai célra alakítsák át. A *Borz-utca 7. számú házában* levő fővárosi ügyosztályra a jövő héten átköltözködnék a központi városzházára. A *Borz-utcai házat* most a fővárosnak régi állapotába kell visszaállítani a tulajdonosokkal kötött szerződés értelmében. A tulajdonosok az átalakítás munkájáért huszonháromezer koronát kértek. A mérnöki hivatal azonban csak 10.600 koronát irányzott elő. A pénzügyi osztály most alkudozott a tulajdonosokkal, s megállapodott velük tizenötezer koronában. Ehhez a bizottság is hozzájárult.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Fővárosi Nyári Színkör. Ma este kilencedszer adták Berton és Simon szenzációs darabját, a *Zazát*, részben változott szereposztással. A címszerepet, amelyet eddig T. Hadrik Anna játszott, ma Horváth Paula adta. Különösen az első és második felvonásban aratott nagy sikert, ahol temperamentumának jobban megfelelő jelenetei voltak. Intelligens színész, akinek becses művészi kvalitásai vannak, de ő sem az a nagy, elragadó talentum, amelyet *Rejdenak* ez a híres szerepe okvetlenül megkíván. A közönség jóakarattal fogadta alakítását és többször a nyílt színen is megdöbben. A felvonások után pedig néhányszor a lámpák elé szólította. A tolettjei szépek voltak. Bernardot ma *Klenovics* adta. Ez a passzív szerep nem nyújt alkalmat különösebb játékokra és *Klenovics* határozottan játszott azokban a gyérszámú jelenetekben, amelyek hatás szempontjából kiaknázhatók voltak. Ő is sikert aratott. Krémer, Havassy, Sebestyén ma is jók voltak.

** Városligeti Színkör. A Városligeti Színkörben szombaton Hervé bájos zenéjű operette, a *Török* kerül színe határára. Vasárnap délután *Ujváry* Károly a Népszínház kedvelt komikusának vendégszereplésével. *Lukács* Sándor eredeti énekes népszínműve *A zsidó honvéd* kerül színe, féltételekkel. Este rendes helyarák mellett a saison legvonzóbb darabját *Ziehrer Színház* című, bájos zenéjű, operettjét adják. A jövő hét műsorán az „Ocska brigádéros”, „Svínhók”, „Török”, „Kaméliás hölgy” és „Váljunk el” című darabok szerepelnek.

** Magyar Színház bemutató előadása. A Magyar Színházban holnap szombaton lesz a bemutatója G. R. Sims és Leonore Merrick társzerzők angol bohózatának, *A kis ártatlannak* (Innocent boy). Az ujdonság házi főpróbát ma tartották meg s az igazgatóság a mulatságos, ötletes darabot, amely eddig mindenütt nagy sikert aratott, a jövő hét minden napjára kitűzte.

** Beiratások a Magyar Zeneiskolába. A Magyar Zeneiskola a Kády Gyula halálával támadt ürt nagy körültekintéssel töltötte be. Az iskolát fenntartó egyesület választmányának, *Schnöller* Lajos igazgatóval egyetértően a régi tanárok mellé új erőket szerződtetett: a magánének tanítására *Mannheit* baritonénekest, a m. kv. Opera volt művészt, aki azóta mint jeles énektanár nevet vívott ki; karének tanítására *Hackl* N. Lajos a kassai országos dalosnővér első díjnyertes karnagyát, almai és fővárosi iskolák énektanárát; a tavaly először fellépett zenekar vezetésére *Fusz* Ferencet; a színi pályára készülőknek játékmesterül *Győző* Lajost, a *Vigszínház* tagját. Az intézet balparti helyiségei még mindig a *Keresepárt* 28. sz. a. lélemtelenek; ezenkívül Budavárban *Farinecz* székelyházi karnagy igazgatása alatt fiókiskolát nyitott (Szentháromság-utca 4. sz.), ami a Magyar Zeneiskola virágzásának kétségtelen jele. Az eddigi tanárok: *Armandó* Aranka ökleveles tanárnő, *Faludy* Károly a Fülharmóniai Társulat alelnöke, *Janetschek* a görögkeleti egyház karnagyja, *Riedl* Nándor a Grün eide-telei volt önkéntes tagja, *Ruzitska* György a jeles cimbalomtanár és zeneszerző *Eupnik* Rezső gondok- és *Waldmann* Albert negyediművész továbbra is folytatják szakavatott működésüket. Beiratkozhatni a Magyar Zeneiskolába naponta délelőtt 10–12 délután 3–5 óra között; ennek díja a hangszersztyályokban 6 korona, havi tandíj pedig 8 korona.

** Opera a színházban. A krisztinavárosi színházban holnap — szombaton — *Flotow* régi jó operáját: *Mártá* adták, megújított zenekarra és énekkarral. A címszerepet *Sugár* Aranka adja közreműködnek még: *Mihályi* Környey, *Parlagi* és *Kovács*.

** A jó operaszöveg. A zeneszerzők örökös panasza, hogy nem igen jutnak jó szövegkönyvhöz. Annak a bizonyására, hogy ez mindig így volt, egy német zenei újság legújabb száma közli *Webernek*, a nagy német zeneszerzőnek a múlt század elején kelt, alábbi kis felhívását:

Alulírott melőbb egy jó dalműszövegnek a birtokába óhajtok jutni, amelyet meg akar fizetni. Ezennel felszólítja Németország költőit, akik erre a munkára hajlandók hogy kéziratukat feltétel nélkül egyetemben, melőbb hozzá juttassák; a felhívó egyuttal sajnál, hogy a kéziratot amennyiben nem használná, minden visszaélés nélkül visszaküldi szerzőjének.

Prága, 1813. márc. 12.

Weber Károly Mária,

karmester, a prágai udvari színház igazgatója.

** Dévay Janka énektanárja. A kitűnő énektanárnőnek *Dévay* Jankának az iskolájában megkezdődtek a tanítások. Az iskolában nagy számmal jelentek a tanítványok, amit az a siker magyaráz, amelyet *Dévay* Janka iskolája már eddig elért. Jeles képzettséggel kerültek ki a növendékek ebből az iskolából és a kitűnő tanárnő pedagógiai módszere alkalmat nyújt a tehetségek kelő és megfelelő fejlesztésére.

** Francia szubrett — német színész. A berlini Metropol-Theaternek egyik legjobban érdekessége most *Elise de Vère* kisasszony, aki a francia operettzínpadról ugrott át a német deszkákra. A fiatal francia művésznő, aki különben egy ízben nálunk Budapesten is megfordult, nagy sikerrel játszsza az egyik főszerepet egy bohózatban.

** Zeneiskolai beiratások. *Siposs* Antal magánzeneakadémiájában (Kecskeméti-utca 14. sz.) az idei évre a beiratkozás már folyamatban van s mindenkori a délelőti órákban eszközöltetik. Tantárgyak: Zongora az elemi részről kezdve a magas kiművelésig, zeneelmélet és ének.

A jövő évad.

— A magánzínházak programja. —

Budapest, augusztus 30.

Még huszonegy óra és a budapesti színházakban véget ér a kéthónapos nyári csönd. Nem pihenést mondunk, mert éppen ez a kéthónapos nyári szünet az, amelyben a színházak vezetői a legnehezebb munkában győtrik magukat: előkészítik a jövő évadot.

Keresnek, kutatnak, a külföldi színházait járják, inspirálják a hazai szerzőket, (ha ugyan inspirálják!) s ha a dramaturg urakra éppen ráillik a jól ismert poétikus hasonlat: mint a méhecskék kiszállanak a drámaírás tarka mezőire, (vadvirágokkal bőven tele vannak!) és begyűjtik köpükbe a mézet, amelyből a télen át meg akarnak élni.

S ilyenkor — évad elején — már tele kell lennie a kaptárnak. Az évad nagy sikerei, amelyekből a színházi vállalatok táplálkoznak, most már mint léltve örözött kincsek, ott hevernek a dramaturgok jól elzart asztalfiókjaiban s ezért könnyen megmagyarázható, hogy ilyenkor, mikor a színházak az új évadra nyitják kapukat, a közönség teljes érdeklődésével fordul feléjük s kíváncsi arra, hogy mit hoz számára az új színházi évad?

Ez a cikkeske erre az érdekes kérdésre kívánja megadni a feleletet — legalább a magánzínházakra vonatkozó részben, a *Nemzeti Színházról* és a *m. kir. Operáról* ezuttal nem lesz szó, minthogy ez a két államilag szubvencionált színházunk kötelességszerűleg évről-évre maga adja ki az évad elején hivatalos programját. A három magánzínház programját azonban, amely a „letért való küzdelmet” a maga számára és veszélyére folytatja, az alábbi sorokban ismertetjük.

Vigszínház.

Kezdjük a *Vigszínház*on.

A Lipót-körúti színházról nem kevesebb, mint husz ujdonság várja az idei évadban bemutatóját. Ez az „embarrás de richesse” az óvatos gazdának azt a benyomását kelti bennünk, amely minden eshetőségre elkészül s az évad sikerét minden körülmények közt biztosítani igyekszik magának.

A *Vigszínház* új darabjai közt mint az alábbi névsor mindenkit meggyőzhet róla, az értékesebb színpadi irodalomnak is vannak termékei. — a főszty azonban a színház az ideán is, hivatásához képest, a kacagató bohózatra fekteti.

Gondoskodott a színház vezetősége arról is, hogy a hazai szerzők megfelelő helyet kapjanak a műsorban s ezek közt nem egy olyan nevet találunk, akik a legelőbbek helyet foglalják el a modern magyar színpadi literatúrán.

Szóval a *Vigszínház* jövő évadbeli programja eléggé biztató arra, hogy leteltével egy a közönség, mint a színház maga megelégedéssel fog visszatérni rá. Kívánatos is, hogy így legyen!

A *Vigszínház* a jövő héten bemutatóra kerülő *Édes otthonnal*, *Valabregue* bohózatával kezdi meg ujdonságai sorát. Utána legközelebb egy *Gandulót*-darab, *Bojtorján*, következik a sorban. Október hava meg fogja hozni a *Vigszínház* első szenzációját, a *Füllangókisasszonyt*. *Pálmai* Lkával a címszerepben. Ezzel a kétfelvonásos kis énekes és táncos drámával egy rövidke lever de rideau fog színe kerülni. (Valószínűleg az a pályanyertes kis darab, amely mint győztes kerül ki a *Vigszínház* egyfelvonásos vigjátékpályázatából, melynek határideje szeptember 15-ikén telik le.) Ugyancsak októberben, amikor a képviselőválasztások esnek, a *Vigszínház* egy érdekes aktualitást készített elő: a darabnak *Mandátum* a címe s vidám tárgyát a választási mozgalmakból meríti.

Első eredeti ujdonsága a színháznak *Bródy* Sándornak, a *Hőshérke* szerzőjének, a *dada* című új darabja lesz. A francia darabok sorában aztán *Bissonnak* *Chateau historique* című bohózata, *Lemaitre: Ainéje*, *Donnay: Lisistratója* és *Donnay: Amanzsa* várják előadásukat. Az évad egyik eseményeszerű érdekességének ígérkezik *Stenkiewicz: Quo vadis* s mindjárt ezzel együtt említjük *Herzeg* Ferenc új darabát amely ezuttal bohózat lesz. Ezenkívül még három eredeti ujdonsága lesz a *Vigszínház*nak: *Császár Imre Ariadne*, *Moccsary Béla: A háló* című vigjátéka s egy bohózat, (címe még nincs) amelynek *Heltai* Jenő és *Molnár* Gyula a társszerzői.

Ezeket kívül még három java francia bohózatot biztat a *Vigszínház* játékterve. Ezek: *Aliréd Capus-*

nek *Leontine férjei*; *Courtelin*nek: *A mozgó járdá és Hennequin-Billaudnak M'amour* című darabjai.

Végül még két érdekes ujdonságot ígér a *Lipót-körúti színház*; mindkettő olyan, amelynek eseményeszerű sikerre van kilátása. Az egyik *Sardounak* *Robespierre-je*, a másik egy angol darab: *Üzenet a Marsból* (*Message from Mars*), melynek szerzője *Ganthony*.

Népszínház.

A Népszínház színtérén „nagy” évadra készül.

Mindenekelőtt azt említjük meg, ami magában véve nevezetes eseménye lesz az idei évadnak: *Blaha Lujza az ideán lesz utóljára tagja a Népszínház*nak. Ez a diósóságos színpadi asszony, akinek a kedvéért megteremtették a *Népszínház*at s aki több, mint egy negyedszázadon keresztül sugározta be lényévre ezt a színházat, le fog lépni ezekről a deszkákról s a *Népszínház* igazgatója, *Porzolt* Kálmán gondoskodik róla, hogy a nagy művésznőnek ez a bucsuja a *Népszínház* deszkáitól méltó legyen mindkettőhöz: a művésznőhöz is, meg a színházhoz is.

A *Népszínház* igazgatója egy egész ciklusban fogja elbucuztatni *Blaha* Lujzát s ennek a ciklusnak az egyes darabjait az igazgatóság a művésznővel együtt fogja megállapítani. Ezen a cikluson kívül azonban három új népszínműben fogja a művésznő a főszerepeket kreálni. Ezek a népszínművek: *Abonyi* Árpád: *A mikolai bíró*, *Moldován* Gergely: *Flórián szerelme* s az a pályanyertes darab, mely a *Népszínház* pályázatából diadalmasan ki fog kerülni.

Az operettujdonságok sorában *Planquette* Róbertnek *Teréz kapitány* című operettje lesz az első sorban s a *Rip van Winkle* és a *Corneville harangok* szerzője bizonyára a legnagyobb érdeklődésre számíthat. Francia operett-ujdonság ezenkívül még kettő lesz: *Rogernek* *Ádám és Évája* és *Offenbachnak* *Szép illatárúsója* (*Jolie parfumeuse*).

A többi operett-ujdonság a még mindig divatos — mondhatnók sajnosan divatos! — angol operettből fog kikerülni. Ezek az angol operettek: *Godfrey: Senki kisasszonya*, (*Little Miss Nobody*), *Stuart* *Lesslye: Az ezüst papucs*, (*The Silver Slipper*) *Caryl* és *Monckton: The Torreador* és végül a *Casino girl*. Az idegen darabok közt szerepel még egy nagyon érdekes francia népdráma: *A hintornás ledny*.

Az eredeti ujdonságok közül elsőnek *Fejér* Jenő és *Beldi* Izor *Katáin* című operettje kerül színe. Ezt fogják követni *Schweimmer* Aurélian *Fifine*, amelyhez nagy reményeket tűznek, *Barna* Lszó és *Faragó* Jenő *Cassanová-ja* s tervben van még *Márkus* Jenő és *Mérei* (Merki) *Andor Mohamed-je*.

A *Népszínház* igazgatója az idei évadra még egy érdekes tervvel foglalkozik: elő akar adni egy *Shakespeare-* és egy *Molière-*darabot. *Shakespeare-től* vagy a *Vihar* vagy *A szentivánéji álom*, *Molière-től* pedig a *Kénytelen házasság* című kis vigjáték, mely egy műkedvelői előadásban fog a *Népszínház* deszkáira kerülni. Az igazgatóság mint minden évben, az ideán is kérelmezni fogja a *Népszínház* Bizottságnál az ifjúsági előadások engedélyezését s ha kérését siker fogja koronázni, akkor hazai szerzők által írott ifjúsági darabokat fog színe hozni. Egy ilyen darab már készen is várja előadását.

Magyar Színház.

A Magyar Színház új regímeje, amely október elején veszi kezdetét, könnyen érthető és könnyen megbecsülhető homályba burkolódik, mikor első évadának programjáról van szó. Ennek egyik oka az, hogy a színház új bérleti-igazgatója, *Leszkay* András ezidőszent még egy külföldi túrdón gyűjti az erő megoldandó nagy feladatához — másik oka pedig, hogy egy egészen új regímennek bizonyos tekintetben joga van — meglepetésekre dolgozni.

Mindazonáltal a Magyar Színház új regímeje jövőndi terveinek egy-két részletéről beszámolhatunk. Ami ezekből már eddig is ismeretes, az hogy a színház ujdonságai közt első sorban két angol operett: *A szerencsesüveg* (*The lucky Star*) és a *Florodora* fog szerepelni. (Az előbbivel kezd meg az új igazgatóság előadásait.)

Két érdekes francia operett-ujdonsága lesz az új regímennek. Ezek: *Herkules munkái* és a *Labas kapitány*. Mindkettő az idei évadban kerül bemutatásra. Karácsony tájára egy szenzációs angol drámát tartogat az új Magyar Színház, melynek *Only way* (*Egyetlen út*) a címe s színe fog hozni egy másik angol drámát, *Zanquillnak* *A ghetto gyermekeit*. Ennek érdekességét fokozni fogja az, hogy az angol szerző maga fogja rendezni darabját s így lesz a bemutató előadás is.

Az új regíme egyéb terve még — titok!

Végül említsük meg még, hogy a Magyar Színház mostani regímeje a holnap este bemutatásra kerülő *Kis ártatlannal* kívül még egy premiert ad: *A Vesztaszűz* című francia operettet.

Amiben csak az a különös, hogy a *Vesztá-*

szüzek az — örök lángot őrizték valaha s kevéssel rá, hogy bemutatásra kerülnek, a régi regime életének lángja végsőt lobban!

SPORT.

Nyári löversenyek. A holnapi program részben az idei meetingre először kiírt néhány versenyből van összetelodozva, a nélkül, hogy figyelemreméltóbb eseményre lehetne ezáltal számítani. Különös, hogy az új versenyek meglehetősen kis érdeklődéssel találkoztak az állótulajdonosok részéről, mert míg az apróbb handikapekre és eladóversenyekre tömegestől neveztek a lovakat, addig az új Erdő-díjra csak hat lovat, a Ménes-díjra hét lovat neveztek. De a kis field mellett is érdekes lehet mindakét 3000 koronás díj eldőtte. Az Erdő-díjért futni fog *Sabri, St.-Maur, Karmaster, Da kommt sie* és *Scharbe* s meglehetősen erős finisher van kilátás *St. Maur, Da kommt sie* és *Sabri* között; a Ménes-díjban pedig olyan jó kétvésekes találkoznak, mint *Javorina, Lucie, Limonádé, Vig, Lagzi, Földi dal.* A győztes előreláthatólag *Javorina* lesz, s csak az ő távolmaradása esetén várható erős finish *Lucie* és *Limonádé* közt. A többi verseny sportszempontból teljesen érdektelenné váló s kivéve a nyeretlen kétvésekes díját, egészen rossz lovaknak lesz a találkozója. A kétvésekes díjban alkalmasint *Vezér* fog küzdeni *Tscherkessinnel* és a Geiszt-istálló crack-jével. A típek holnapra a következők:

- I. Széltől — Biztos.
- II. St.-Maur — Da kommt sie.
- III. Kormos — Jagello.
- IV. Javorina — Lucie.
- V. Kicsi — Atalaya.
- VI. Teréz — *Tscherkessin.*
- VII. Avis — Tiamo.

A Királyné-díj. A vasárnapi szenzáció foglalkoztatja most a turvilágot, sokkal jobban, mint a holnapi, közbeeső versenynap. Olyan sötétben régen voltak a sportsmanek, mint most a Királyné-díj előtt, mert eddigelő már minden crackról el volt az a hír terjedve, hogy letört. Ujabb visszazívják a vész-híreket s most már biztos indulónak és teljesen egészségesnek mondják *Falbot*, sőt *Szomorú* is indulni fog, holott ő már nincs teljesen rendben. A folyton ingadozó bookmaker-listán a *High Leicestershire* és *Falb* egyforma favorit volt 1 1/2, utána következett *Perlasz* 3-mal, *Szomorú* 6-tal. *Falb* hír szerint holnap reggel érkezik Tatáról Budapestre.

Davensberg. Holnap lesz Baden-Badenben *Davensberg*-nek, Péchy Andor lovának a napja. A Prince of Wales stakes, melyért fut, sokszor jutott már hozzáuk s ezáltal ismét megvan rá a remény, hogy magyar színek győzedelmeskedjenek a népszerű nemzetközi versenyben. Egyetlen komoly ellenfele *Davensberg*-nek a tavalyi Ausztria-díj nyertes *Namouna*, melynek 3 kiló előnyt kénytelen leadni. *Davensberget* ezúttal nem *Taral*, hanem a nálunk is ismert E. *Martin* fogja lovagolni.

A budapesti löversenyek eredményét mindazok, akik nem menetek ki a versenyterre, leg hamarabb és legmegbizhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatják meg, mert a Telefon Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján kétfutamonként részletes eredményt olvastat fel. A versenyeredmények felolvasására kétszeres radíójellel hívja fel előzetes figyelmet a beszélő újság szerkesztője.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szünet vége.** *Zsitvay* Leó, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke szeptember hó 6-án veszi át újból a törvényszék vezetését. Ezzel egyidejűleg véget ért a törvényszéken a nyári szünet.

§§ **Megszökött merénylet.** *Kovalszky* Albert malommunkás öt éven át együtt élt Lába Eleonorával. A viszonyból egy gyermekük is született. Pár héttel ezelőtt a leány otthagya szeretőjét s Mátyasídlőn dajkának szegődött el. *Kovalszky* nagyon bántotta, hogy szeretője elhagyta s elhatározta, hogy felkeresi s kiviszi Amerikába. Hosszas keresés után rá is akadt Mátyasídlőn s rá akarta beszélni, hogy térjen vissza hozzá s együtt menjenek ki Amerikába. A leány halni sem akart erről, sőt hogy megszabaduljon szeretőjétől, botot ragadott fel s azzal kiverte. Pár nap múlva, augusztus 21-én délután *Kovalszky* ismét felkereste a leányt a Mátyasídlő mellett erdőben, ahol a gyermekkel séfált. A leány ismét elutasította magától. Kérv vartatva betelöl indultak az erdőből Mátyasídlő felé. Midőn egy sűrű bozotos hegyre értek, *Kovalszky* revolvert rántott elő s a leányra lőtt. A lövés a leányt nyakán érte, úgy hogy mindjárt összeesett. A lövés zajára odasiető emberek aztán bevitték a leányt a Rókus-kórházba, ahol csak ma hallgathatta ki dr. *Osváth* vizsgálóbíró. *Kovalszky*, aki ellen az ügyesség indítványa folytán gyilkosság kísérletének büntette címén folyik a vizs-

gátat, a merénylet után úgy elmenekült, hogy még máig sem akadnak nyomára. Ezért a törvényszék országos körözését rendelte el.

§§ **A villa titka.** *Pátervrről* jelentik: Zavieriban ez év tavaszán titokzatos körülmények között tünt el *Stephani* Róbert, egy nagy részvénytársaság vezérigazgatója. Néhány nappal később halászó fiuk a zavieren tóbol egy férfi holttestét fogták ki. A holttest felső részét dróttal bekötött zsák takarta s mikor a zsákból kivették, a halottnak *Stephani* vezérigazgatót ismerték föl. A halottnak órája, óralánca és kulcsai hiányoztak. A csendőrség sokáig hiába kutatta a gyilkosokat mert ugyszólván semmi nyomot sem hagytak hátra. Csak annyit lehetett tudni, hogy *Stephani* a végzetes napon azért ment el hazuról, hogy épülő villáját megtekintse. Ezen a nyomon folytatták a vizsgálatot s házkutatást tartottak a villa felügyelőjénél, *Fujcsik*-nál. *Fujcsik* nál csakugyan találtak gyanus tárgyakat és pedig egy zsákot, amely roppantul hasonlított ahhoz a zsákhoz, amelyben *Stephani* holtteste volt takarva, a földön pedig egy nagyobb drótot, amely ugyanolyan volt, mint amelyvel a zsák be volt kötve. Kihallgatásánál *Fujcsik* tagadta tettét és a gyilkosságot két ismerősére, *Starzak* Józsepre és *Komorovszki* Sándorra toltta, akik mind a ketten többször büntetést gonosztevők. A három vádlott szembesítésénél kiderült, hogy *Stephanit* *Fujcsik* és *Starzak* gyilkolták meg s a holttestet azt után *Komorovszki* segítségével a tóba dobták. A gyilkosságot azzal a szándékkal követték el, hogy *Stephanit* kirabolják. A halott kulcsait is azért vették magukhoz, hogy áldozatuk lakásába bejörienek. A törvényszéki tárgyaláson a tanúk vallomásáról kiderült, hogy a gyilkosok a büntetett előre megfontolt szándékkal és a legborzasztóbb kegyetlenséggel hajtották végre. Súlyosító körülménynek vette még a bíróság, hogy *Stephani* gazdája volt a gyilkosoknak s ezért *Fujcsik*ot és *Starzak*ot egyenkint tizenöt évi *Komorovszkit* pedig hat évi kényszer munkára ítélték. A büntetés elszévedése után mind a háromat Szibériába telepték.

Nyiltér.

Egyéves önkéntesek
 legjobban és legolcsóbban szereshetik be felszerelésüket az önkéntesek ismert

BLUM ÉS TÁRSA
 és ó cs. és kír. Felsőre József főhadnagy udvari szállító céggel

BUDAPEST, SÜTŐ-UTCA 2.
 Szervita-tér sarkán.

Sorozóköteleseknek folyamodványintéssel ellátott árjegyzékünket díjmentesen küldjük és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

A pesti izr. hitközség előjáróságától.

Hirdetmény.

A közlegő szidó főnökek alkalmából ezennél közlirőd tetjük, hogy a dohány-utcai templom, a rombach-utcai zsinagóga, továbbá a Wesselőnyi-utcai fiúiskola imaterem és a sip-utca leányiskola terem imaszékeinek bérbeadása **1901. évi szeptember 8-án (vasárnap) kezdődik** s naponta é. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig fog folytatattani.

Bérbeadási helyiségek:

- I. Dohány-utcai templomi imaszékekre nézve: **VII. Sip-utca 12. I. em. 12.**
  - II. Rombach-utcai zsinagógi imaszékekre nézve: **VII. Rombach-utca 7.**
  - III. Wesselőnyi-utcai isk. imaterem imaszékekre nézve: **VII. Wesselőnyi-utca 44.**
  - IV. Sip-utca isk. imaterem imaszékekre nézve: **VII. Sip-utca 12. (leányiskola).**
- A dohány-utcai templom és Rombach-utcai zsinagóga mult évi imaszék-bérlői a megfelelő imaszékekre vonatkozólag a kibérlési idő első három napján elsőbbséggel bírnak. Budapest, 1901. augusztus hó.

A pesti izr. hitközség előjárósága.

REINITZ és FIA

cs. és kír. főh. udvari és kamarai szállítók eddigi Dorottya-utca 4. sz. kalapáztetőket

József-tér 14. sz. alá (Nádor-utca sarkán) helyezték át.

Byrolin és nélkülözhetetlen mindenkinél, ki a bért melegség, por, izadásg, sport gerületés, közt meg akarja óvni. Kaputató gyógyszerárán, an, drogintéknél, illatszerkereskedésekben és direkt Dr. Graf & Comp., Bécs, VI. Amering-utca 2. gyárossnál

Grác! Szanatorium Grác!
Meerscheinschloss

idegbetegeknek, üdülő-betegeknek és morium-betegeknek. Legújabb gyógyberendezések, kombinált villamos fényforrások, fürdő és más individualis tápláló-gyógyimód. Képes prospektusok ingyen.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TAVIRATOK.

Bécs, augusztus 30. A közoktatásügyi minisztérium augusztus 26-án kelt rendelettel legelőször megbatalmazás alapján és a jogi kar tanárainak meghallgatásával hatályon kívül helyezte azt a rende-

let, hogy a nyolcadik félév utolsó nyolc hetében egy szigorlati lehetőség. A rendelet különféle tapasztalattokra utal, melyeknél fogva a miniszter ezt az intézkedést szükségesnek látta a szigorlatok tudományos színvonalának megóvása és a jogi doktorátus tekintélyének megőrzése érdekében.

Pétervár, augusztus 30. Az orosz cári pár gyermekeivel délután a *Standard*-yachton Péterhoffól Dániába utazott.

Kopenhága, augusztus 30. Mint Helsingforsból jelentik, a *Daglit Allehanda* című újság megjelenését végleg betiltották.

Berlin, augusztus 30. Vilmos császár ma délben kihallgatáson fogadta a török nagykövetet.

Páris, augusztus 30. Azt a hírt, hogy *Boisdeffre* tábornokot hadiestparancsnokká nevezik ki, megcáolják.

A cár Franciaországban.

Darmstadt, augusztus 30. Hivatalosan jelentik, hogy a cári pár látogatása bizonytalanul vált. Ha a cár látogatása megtörténik is, csak nagyon rövid ideig fog tartani.

Páris, augusztus 30. Egy pétervári távirat újból megerősíti azt a hírt, hogy a cárt európai utjában *Lambsdorff* külügyminiszter is elkíséri.

Az északi sark felé.

Krisztánia, augusztus 30. A *Morgenbladet* jelentí Hamnerestből: *Eisen* a Ferenc József-földrő ide visszalért *Fritjof* gőzös kapitánya, egy csomó levelet hozott magával *Baldwintól* és a *Jermak* orosz jégtörőről. A kapitány három héttel ezelőt beszélt *Alakadov* tengernagygyal. Az orosz jégtörő-hajó nem tudta keresztültörni a sarki jéget. A tengernagy azt hiszi, hogy ez nem is lehetséges. Negyven mérőldnyi kerület kellett volna tennie, hogy *Novoje Sziból* elérje a *Ferenc József*-földet és beszélhessen *Baldwinnal*.

Tromsø, augusztus 30. A *Fritjof* gőzös, mely a *Baldwin*-expedíciót kísérte, ideérkezett. A *Fritjof* a *Wilczek*-földnél volt, ahol házat állítottak fel. A gőzös július 27-én érkezett a *Ferenc József*-földre. Az *Amerika* augusztus 18-án érkezett meg, mert túl messze ment nyugatra. Sok vihar és zivatar volt, de a jégvizonyok jók voltak. *Kaphort* és hat embert hátra hagytak. Az *Amerika*, amennyire lehet, elmegy északra és ott átomást létesít. A *Fritjof* e hó 24-én hagyta el a *Flora*-fokot.

A francia kongregációk ellen.

Strassburg, augusztus 30. A német császár állítólag levelet intézett a metzi és strassburgi püspökökhöz, melyben felszólítja őket, hogy ne engedjék meg a franciaországi kongregációk megtelepülését. A császári levél határozottan kiemeli, hogy ezt a felszólítást a francia kormány megkezesésére intézte a püspökökhöz.

Közigazdasági táviratok.

Zimony, augusztus 30. Az a bizottság, melyet a sertesékviteli tilalom ügyében alakítottak, tanácskozáseit szeptember elején kezdi meg.

Bécs, augusztus 30. A *Neues Wiener Tagblatt*nak jelentik Zágrábról, hogy a *Rothschild*-csoport a kormány számára a legutóbbi beruházási kölcsön bevételeiből 38 millió koronát fog lefizetni holnap az osztrák-magyar banknál.

Belgrád, augusztus 30. A napokban ide várják a magyar földmívelésügyi minisztérium kiküldöttjeit, akik Szerbia különböző vidékein átlagészségügyi szempontról meg fogják vizsgálni a szarvasmarha-állományt. A lapok kiemelik, hogy a hetenként exportált szarvasmarhák száma 1500—2000-ról 400—500-ra csökkent.

New York, augusztus 30. (Terményfőzsde.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/16 (8 5/8), aug-ra 7 9/9 (8.—). Novemberre 7 9/8 (8.02). New-Orleansban helyben 8 1/16 (8 1/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsír:* Western steam 9.25 (9.15). Rohe és Brothers 9.35 (9.30). — *Tengeri iránzata szilárd.* — Szept-re 60 3/4 (59 3/4). Decemberre 61 1/4 (60 3/4). — *Májusra* 62 3/4 (62—). — *Buza* iránzata szilárd. — *Piros* 63 1/2 helyben 77 1/2 (76 3/4). Szeptemberre 75 1/2 (75.—). Októberre 75 3/4 (75 1/4). Dec-re 77 1/4 (76 3/4). Májusra 80 3/4 (79 3/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba — 3/4 (—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5 3/8 (5 3/8). Aug-ra 4.70 (4.65). Novemberre 4.90 (4.85). — *Liszt:* Spring Wheat coars 2.50 (2.50). — *Cukor:* 3 3/16 (3 3/16). — **Ön:** 25.92 (25.95). — *Réz:* 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 30. (Terményfőzsde.) (Zárlat.):

Buza iránzata szilárd. Szept-re 69 1/4 (68 3/4). Okt-re 70.— (69 3/4). *Tengeri iránzata szilárd* — Szept-re 54 3/4 (53 3/4). — *Zsír:* Szeptemberre 8.97 (8.85). — Októberre 9.02 (8.92). — *Szalonna* short clear 8.95 (8.90). — *Sertészsuk:* Szeptemberre 14.40 (14.27). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Gondoskodás.

Ma még az ifjuság ölben
Nyugtatód hájos, szép fejed,
S az égen, ah, sehol sincs felleg,
Akármerre is néz szemed!

Ma még cseng ajkamon a nóta
S szívemben vadul ég a láng,
De azt, Noémi, hajh ki tudja:
Mit hozhat a holnap reám?

Hisz nem kell más, csak egy lehellet
S a hervadás már itt van, itt
S míg mi a réteken bolyongunk,
Reánk teríti szárnyait.

... S ki tudja, akkor lesz-e nóta
A szívemben, s az ajkamon?
... Ezért hát zárd szivedbe édes
Minden elröppenő dalom!

S így, ha elszáll is ifjuságom,
Neked a régi maradok:
Hisz rózsás tavaszról regéinek
A szívemben őrzött dalok!

Kemény Simon.

Lenbach és Saharet.

Budapest, augusztus 30.

A fekete hajú kis ausztráliai táncosnő, aki ördögös, extravagáns táncával a múlt szezonban a Magyar Színházban mutatkozott be a budapesti közönségnek, összekötésbe jutott a nagy német arcképlésővel. Kedves barátság fejlődött ki köztük egy német lap közlése szerint, s ennek a barátságának a következménye az volna, hogy az ausztráliai táncosnő, akinek táncát tulnyomóan orléumszerűnek ítélték nálunk, a táncművészet magasabb régióiba törekszik. A berlini Metropol-színházban lép majd fel, s ott mutatja be majd az igazí, a komoly táncot, amire a nagy Lenbach inspirálta, sőt azt a táncot, amelyet a művész teremelt meg a számára. A festő és táncosnő barátsága természetesen ott kezdődött, hogy a festő kedvet kapott a táncosnő leestésére. Lenbach néhány festményt készített Saharetől, s Lenbach ha érdekes személyiségeket fest, azoknak a karakterét, egész lényét tanulmányozza. Ugy látszik, hogy Saharet rendkívül érdekelte, annyira, hogy magasabb nivóra akarja emelni a táncát. Wolf német újságíró meglátogatta a táncosnőt, hogy kivallassa legujabb dolga iránt. Saharet csak úgy hevenyében fogadta, mert sietsős dolga volt, s éppen toalettet csinált. Közöttük ott settenkedett a táncosnő apró lánykája, s később megjelent a leányka papája is. Mert Saharet

tudvalevőleg férjes asszony. Az újságíró megkérdezte, hogyan, mikor ismerkedett meg a festővel, s hogy igaz-e csakugyan, hogy új táncot talált ki a számára. Saharet mosolygott.

— Körülbelül három esztendővel ezelőtt lehetett, amikor először léptem fel Berlinben, a Wintergartenben. Ugyanakkor este táncolt ott Cleo de Mérode. Lenbach ur Berlinbe jött, hogy a francia táncosnőt lássa és megfesse. Nos, akkor este látott engem is — és itt ünelgültlen mosolygott — engem festett le Mérode helyett. Két hétig ültem a képhez! Itt az arckép!

Előhozta az arcképet. Saharet-t ábrázolta, de nem mint táncosnőt, hanem amint otthon mutatkozott.

— Es ime a levél is, amelyet Lenbach írt hozzám, üveg alá tettem és berámáztattam.

Igy szót a levél:

Mélyen tisztelt asszonyom!

Azért a sok áldozatért, amit kegyed a művészetemért hozott, bátorkodom elküldeni ezt a kis olajképet a lesütött szemekkel. Ismételten megköszönöm kegyednek nagy szeretetreméltóságát, szívből üdvözlő feleségem és Margot és az ön alázatos szolgálja

Lenbach Ferenc.

— Azóta — folytatta Saharet — meleg barátság van köztünk. Nemrégiben így szólt hozzám a müncheni mester: „Tudja kérem, amit kegyed táncol, az egészen jó és szép és vad és grációzus, de hát még sem egyéb, mint a tagoknak a kiforgatása, amit persze kegyed utólréhetetlenül mivel. De kegyednek egyszer mégis csak valami igazit kellene táncolni. Kögyednek démóni arca van, szemem mindenféle színben csillog, zöld, kék, fekete színben és a haja fekete. Mindehhez a teste hajlékony ... Spanyolor kiellene táncolnia. Mintha csak erre volna teremtve, a szenvedélyes, vad spanyol táncra! Tetszett nekem az idea, s rögtön neki láttam a megvalósításának. A legjobb spanyol táncost vettem magamhoz tanítól a párisi világkiállításból, az ő vezetése mellett tanultam és vele mutatkozom be spanyolor a berlinieknek ... Na! most már mindent tud Lenbachról és Saharetról, hogyan ismerkedtem meg vele, ő hogyan adta nekem az ideát az átalakulásomhoz. És majd táncolom a Bolero-t, a Flamencot, a Jotat.

Ezzel véget ért a beszélgetés, a táncosnő sietett a Wintergartenbe.

+ A vezekló khnál herceg szállója. Jó helyet választott ki Csun herceg, ahol Berlinbe érkezése előtt tölti beteg napjait. Nemcsak azért kitűnő ez a hely, mert az utolsó állomás a német határ előtt, hanem azért is, mert Bá el a legkitűnőbb vasuti gőcpont, ahonnan Páris és London felé, Brüsszel és Ostende irányában s végül — ha szegény Csun herceg állapota nem akarna javulni — a genfi tó nyhe partvidékére igen könnyen lehet eljutni. A Három király

szálloda, ahol az ázsiai vendégek megszálltak, ősi, hírneves fészek. A régi vendéglőadó története még 1245-be nyúlik vissza. Mai nevét pedig 1681-ben kapta s azóta az Obermayer-osalád tulajdon. Erdekes, hogy a forradalmi időben Három szerezésre változtatták meg a szálloda nevét, hogy ezzel a republikánus érzelmeiről tanúságot tegyenek. Ugyanakkor a címtáblán lévő három király koronáját eltávolították s arukat leketőre mázolták s ilymódon könnyen vedlett át a Három király Három szerezenné. Híres vendégei közül említésre méltók Trenek Frigyes, Voltaire, József császár. 1789-ben Necker, a híres francia pénzügyminiszter is megszállt ott s 1797-ben Bonaparte Napoleon tábornok keresett ott éjjeli szállást.

+ Sok hivatal. Kevés ember dicsekedhetik annyi hivatallal, mint amennyi Kenne Frigyes ur vállait terheli. A Volkszeitung úr Halberstadt közli névjegyét, amely a következő:

Sachsen tartománymezőgazd. A jövedelmi adó kivétel kamarája képviselője zottsága tagja
Oschersleben gazdasági egye- A jövedelmi adó beszedő stülete jegyzője bizottsága tagja
Gazdasági tudósító A pótdó becselő biz. tagja
A mezőgazdasági statisztika A jövedelmi adó becselő bizalmi férfa zottsága elnöke

Kenne Frigyes, BADERSLEBEN.

Hivatali főnök
Községi előljáró
Anyakönyvvezető

A körgyülekezet tagja. A hadkiegészítő bizottság tagja
A loavató bizottság tagja
A lépfene-gyanus marhákra vonatkozó választott bíróság tagja
Kegyuri helyettes és presbiter. Zsinati képviselő
A baderslebeni gazdasági iskola Kuratoriumának tagja
A evangélikus iskolázók tagja
A katolikus iskolázók tagja
A hadgyakorlatok oktató károk becselője
Mozgósítás esetén az élő marhák becselő bizottságának tagja
A behívott katonaság támogatásának bizottsági tagja
A községek elszállásoló képességét meghatározó bizottság tagja
Az Oscherslebeni Hadastély-Egyesület tagja
A baderslebeni kulturgár elnöke
A baderslebeni gazdasági egyesület elnöke
A takaré- és hitelegylet igazgatója, Baderslebenben.

Vannak tehát Kenne urnak szép hivatalai. De mennyibe kerülhetnek a névjegyei?

+ Az Aetna — növekszik. Bizonyára sajtósági jelenség az, hogy nem csupán ember, állat és növény növekszik, hanem a tűzhányó hegyek királyja, az Aetna is alája van vetve ugyanennek a természetes procedurának. Az Aetna növekedése a föld belsejében

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irtá: SIENKIEWICZ HENRIK.

(40)

Roslogiban most már nemcsak ur volt, hanem a tulajdonos is. Senkisémet tudott már arról, hogy ez a sok föld voltaképpen a Helen öröksége. Az özvegy a fiainak szánta a szép birtokot. Mint a nőtény farkas a kolykei, úgy szerette ez az asszony a fiait. Maga is teljesen műveletlen volt, a fiainak sem adott hát valami különösebb nevelést. Hozatott ugyan Kiewből egy görög szerzetest, aki írni és olvasni tanította egy darabig a hercegeket, aztán ez is abbamaradt. Lubnie közel volt s a herceg udvarában az ifjak könnyen tanulhattak volna jó modort, nemesei, finom szokásokat — de az özvegynek jó oka volt rá, hogy ne küldje a fiait Lubniebe.

Látásuk ugyanis eszébe juttatta volna Jeremiás hercegnek, hogy egy Roslogi nevű helység is van a világon. Ha pedig ez eszébe jut, úgy bizonyára az iránt is érdeklődnek, hogy gondozzák-e kellőleg Helenát és a vagyonát? Vassili iránt érzett szeretete talán arra is rávette volna a herceget, hogy ő maga vállaljon gyámságot az árva fölött. Akkor aztán kihureokodhatott volna Roslogiból az özvegy mind az öt fiával, akik ennél fogva vadul nőttek föl, mint a kóró és inkább hasonlítottak modorukban közönséges kozákhoz, mint nemesekhez. De így legalább Lubnieben nem is gondoltak arra, hogy Kureviciek is vannak még a világon. Az öt herceg már ifju korában ott verekedett a szomszédokkal az anyjuk oldalán, becsületesen írni és olvasni egyik se tanult meg, hanem annál kitűnőbben lőttek céliba, nagyszerűen dobták a pánnyát és a kardot is derekasan forgatták. A gazdasággal nem törőd-

tek, az anyjuk különben sem engedte volna őket beleszólni a maga munkájába. Ugy nőttek föl ők öten, mint a puszta n. fü. Ereikben hercegi vér folyt, de a szokásaik s az erkölcsük nyersék és aljasak voltak, eszük tanulatlan, szívük érzést nem ismerő. Maguk is érezték, hogy szegyenkezniök kell tudatlanságuk és műveletlen volt miatt, visszahúzódtak tehát a nemesek társaságától s csak a durva, bárdolatlan kozákok között érezték jól magukat. A rónaságok lakóival jó barátságban állottak, hónapokat töltöttek a szjessiben, együtt vadásztak a kozákokkal s a törökök és a tatárok ellen induló csapatokhoz csatlakoztak. Az anyjuk nem bánta, ha hareba mentek, sőt örült is rajta, mert dus zsákmanynyal tértek haza mindenkor a fiacskál. Csak éppen a legidősebb, a Vassili járt porul egy ilyen esatán. A hitetlenek fogságába esett s mire testvérei Bohun segítségével kiszabadították, már tüzes vassal kiégették a két szemét. Vassili azután otthon maradt házórnának, de később már erre sem használhatták. Azelőtt ugyanis ő volt a legvadabb fiu s most egyszerre megszéledült, jámbor lett és vallásos bölcselkedéseknek adta magát. Csak a bibliáról beszélt s azt se látta, hogy mi történi körülötte. Az ösei azonban tovább verekedtek vad cimboráik társaságában.

Skrzetuski és a követ bámulva látták, hogy a Szlói hercegeknek nincs is valamirevaló kastélyuk. Bizony a Kureviciek csak hatalmas szálfákából és gerendákból összedeselt faházban laktak. Keskeny ablakaik lörészhez hasonlítottak. A cselédség és a kozákok lakása, a csürök, a pajták és az istállók szintén durván kifaragott gerendákból készültek. Két kutágas állott a ház előtt, a kapu mellett egy kis fiúkben egy fiatal, szelid medveboes lakozott. Körül mély árok és hatalmas sáncok húzódtak, az egész fészek inkább jól megerősített kozáktanyának, mint békés emberek lakóházának látszott. A fákiyákkal elősiető cselédséget is inkább rablóknak nézhetők volna, mint uri népek szolgálóinak. A házórnó szelindek

ugatott és esőrgette a láncát, a lovak nyertése kihallatszott az istállóból, az özvegy hercegszszony és fiaifennhangos szitkozódások és ordítózva osztogatták parancsait a cselédeknek. Így érkeztek meg a vendégek, akikre nagy meglepetés várt. A ház belsejétől se vártak mást, mint amivel a külseje biztatott, ebben a föltevésükben azonban kelemesen csalódtak. Rosvan Ursu, aki már megbánta, hogy ide jöttek éjjeli szállásra, ámulva nézett szét a tágas előteremben. Két hatalmas kályhában jókora fahasábok égtek, s lángok piros fényt vetett a falakra, amelyeket teljesen elfödött a sok fégyver és állatbőr. Gazdagon aranyozott lőszerszámok, csillogó páncélok, drágakövekkel kirakott török drót-íngék, mindenféle fajta sisakok, amelyeken ezüstből volt a rostély, kápráztatták a vendégek szemét. A fal egy részét pajzsok takarták, amelyeket akkor már nem igen használtak a harcokhoz, lengyel lándzsák, görbe török kardok, hosszú, egyenes szabályák, dárdák és jatagánok, amelyeknek pengéje fényesen csillogott a tűz világában. A sarkokban halommal hevert a sok drága róka-, farkas-, medve-, coboly- és hermelinbőr, a hercegek szorgalmas és kitűnő vadász voltárolt téve tanúságot. Sólomk és kányák gubbasztottak ezüst karikákon, amikor idők szokása szerint fontos segítői a vadászoknak. Aztán átmentek a vendégszobába, ahol szintén lobogó tűz fogadta őket. Itt még nagyobb volt a fényezés, mint az előteremben. Drága függönyök takarták az ablakokat, a padozatot pedig csodás szép török szőnyegek. A szoba közepén gyaluatlan deszkákból összetakolt asztal állott, rajta azonban nehéz aranykupák és metszett velencei üvegserlegek. A fal mellett kis asztalok állottak, amelyeknek bronz volt a lapja, rózsafából faragott kis székek, szekrényes órák, amelyeket a velenceiektől raboltak el a törökök, a törököktől pedig a kozákok. Egyáltalában csupa ilyen rablott jószág töltötte meg a szobát, csupa drága, finom holmi, minden rend nélkül össze-vissza szórva, négy fal közé beszufova. Igazi kozák szokás szerint a finoman ki-

Zab októberre	6.39—6.40
Tengeri szeptemberre	5.16—5.16
Májusi tengeri 1902.	5.13—5.14
Repece augusztusra	-----

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde a politikai kedvezőtlen híresztelések befolyása alatt lassan indult és igen szerény üzlet mellett osendesen zárult.

Helyi értékek közül csak Rimamurányi részvényben volt 1—2 kőtés előtőzsdénken.

A déli tőzsde magasabb külföld befolyása alatt némileg javult s tartottan zárult.

A helyi piac el volt hanyagolva. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde: osendes.

Kőtők: Magyar hitelrészvény . . . . . Osztrák hitelrészvény 631.—632.75. Államvasuti részvény 627.—629.—. Rimamurányi részvény 446.—korona.

A déli tőzsde: kedvezőbb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 643.—644.—. Osztrák hitelrészvény 633.—634.—. Államvasutak 629.—630.—. Leszámitóbank 423.—424.—. Rimamurányi részvény 445.—446.—korona.

Forgalomba került továbbá: Regále kárt. 99.35—100.—. Osztrák-magyar bank 1650—1660.—. Salgótarjáni 563.—565.—korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 635.25. Magyar hitelrészvény 644.50. Leszámitó bank 424.—. Rimamurányi vasmű részvény 444.—. Osztrák-Magyar államvasut 629.—. Közúti vasut 572.—. Villamos vasut részvény 284.—korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar . . . . . korona, vörös aprószemű . . . . . korona, vörös erdélyi . . . . . korona, vörös búsági . . . . . korona, középsemű . . . . . korona, nagyszemű . . . . . korona. Disznósír: budapesti 50 50—51.—korona, vidéki . . . . . korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki . . . . . korona, városi 4 darabos 43.50—44.—korona, 3 darabos 45.50—46.—korona, tisztult . . . . . korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona 120 darabos . . . . . korona, 100 darabos 13.25—13.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.—korona, 100 darabos 11.75—12.25 korona, 50 darabos 13.25—13.50 korona. Szilvaiz: slavóniai 19.25—20.—korona, szerbiai 17.75—18.25 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 30. (A Budapesti Napló telefonteleítése.) A külföldi jelentések szerint az üzlet lanya. A kínálat is gyöngye, de az árakban mégis egy-két fillér emelkedés tapasztalható.

Jegyzetek: Buza őszre 8.13—8.14—8.13, buza tavaszra 8.53—8.55—8.54, rozs őszre 7.09, rozs tavaszra 7.38, zab őszre 6.69—6.70, zab tavaszra 7.05, tengeri szeptember-októberre 5.46—5.44, tengeri május-júniusra 5.40—5.42, repce augusztus-szeptemberre 14.20—14.30 korona. Zárlat: Buza tavaszra 8.55, rozs tavaszra 7.07—7.09, tengeri szeptember-októberre 5.43 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde ingadozóan indult, később sem lévén kedvezőbb hangulat.

A déli tőzsde is üzletlen maradt.

Zárlat azonban szilárdabb Berlinre. Ottani magán-disconto 2 1/2%.

Bécs, augusztus 30. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 118.60. Liszt és szegedi kölcsön sorsjegye 145.60. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.35. Magyar keleti vasuti állami kölcsön 118.40. Magyar eszámító- és pénzváltóbank . . . . . Rimamurányi vasmű részvény 473.50. Magyar koronajárdék 92.95. 4% os Magyar földterem. kötvény . . . . . Magyar hitelbank részvény 641.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegye 175.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 352.—. Magyar kereskedelmi bank . . . . . Magyar cukoripar 1740.

Bécs, augusztus 30. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10 os papírjárdék 98.80. 4% os osztr. aranyjárdék 118.80. 1890 os sorsjegye 140.40. Osztrák hitelsorsjegye 396.—. Angol-osztrák bank 268.—. Bécsi bankjegyesület 443.—. Osztrák-magyar bank 1650.—. Déli vasut 87.50. Dunagőzhajózási részvény 780.—. Dohányrészvény 292.—. Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.07. 4 2/10 os ezüst járdék 98.70. Osztrák koronajárdék 95.55. 1864-iki sorsjegye 211.—. Osztrák hiteltőzsde részvény 634.50. Államvasutak . . . . . Osztrák Landerbank 400.50. Osztrák-bányarészvény 414.—. 628.50. Elbavölgyi vasut 473.—. Alpesi bányarészvény 414.—. 20 frank arany 19.01. Londoni váltóár 339.35. Bécsi Tramway Lít B. 239.—. Bécsi Tramway Lít A. 244.—. Lipóti kőb 385.—. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, augusztus 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonteleítése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 634.75. Magyar hitelrészvény 641.—. Angol-Osztrák bank 268.—. Bécsi bank-

egyesület 443.—. Union bank 532.—. Landerbank 401.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 629.25. Déli vasut 88.—. Elbavölgyi vasut 474.—. Északnyugati vasut részvény 466.—. Dohányrészvény 293.—. Rimamurányi vasmű 444.—. Alpesi bányarészvény 414.—. Májusi járdék 98.80. Magyar eszámító járdék 92.95. Török sorsjegyek 98.25. Német Birodalom mária 117.10. Napoleon d'or 19.02.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 30. (Jósaei tudósítás.) A tőzsde kezdetben nem volt egységes és bányártekekben gyöngyökre hajlott. Csak később állott be lényeges javulás közénrészvényekben a Köln. Ztg. ama jelentésére, hogy gáz- és tüzelésüzemben keresethiány nem észlelhető, ellenben főm szénben nem kielégítő a kereslet. Bankok igen csendesek, belföldi járdékok szilárdak, kínai értékek magasabbak. Vasutak csendesek. Kanada-Pacific részvények továbbá kedvező bevételre számítottak, minden egyéb csendes. Később bányártekekben emelkedő árfolyamok mellett élnék a kereslet. A schalki bányák a múlt évi 75% hoz képest 32 százalékos osztalékat ajánlanak. Magánészámítói kamatláb 21.8%.

Berlin, augusztus 30. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék . . . . . 4% os osztrák aranyjárdék 101.30. Elbavölgyi vasut . . . . . Magyar koronajárdék 93.90. Osztrák-magyar államvasut 134.90. Kassa-oderbergi vasut . . . . . Bécsi váltóár 85.75. Magyar vasuti beruházás kölcsön 103.—. Alpesi bányarészvény . . . . . Disconto-Commandit 174.25. Általános villamosági Edison 180.30. Gelsenkirchen 174.—. Laura-kőb 184.—. 4 2/10 os ezüstjárdék 98.90. 4% os magyar aranyjárdék 98.80. Osztrák hitelrészvény 199.90. Déli vasut 21.40. Károly Lajos vasut . . . . . Orosz bankjegye 216.75. Olasz új orosz kölcsön 96.—. Török dohányrészvény . . . . . Olasz járdék 98.76. Magyar hitelbank . . . . . Dynamit Irust 151.75. Harpeni 154.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjárdék 99.90. Magyar koronajárdék 93.90. Osztrák hitelrészvény 199.70. Osztrák-magyar államvasut 134.75. Déli vasut 21.30. Északnyugati vasut . . . . . Elbavölgyi vasut . . . . . Orosz bankjegye készpénz . . . . . Buschtiehradi . . . . . Orosz bankjegye . . . . . (Ultimo.) Lombard . . . . .

Frankfurt, augusztus 30. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék . . . . . 4% os osztrák aranyjárdék 101.50. Magyar koronajárdék 94.—. Osztrák-magyar bank 119.50. Déli vasut 21.60. Elbavölgyi vasut 121.—. Londoni váltóár 204.22. Bécsi bankjegyesület 112.10. Villamos részvény 122.—. 3% os magyar aranykölcsön 84.20. 4 2/10 os ezüstjárdék 99.—. 4% os magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 199.30. Osztrák-magyar államvasut 135.—. Északnyugati vasut 137.40. Bécsi váltóár 853.06. Párisi váltóár 810.95. Unio bank . . . . . Alpesi bányarészvény 212.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arályamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 199.50. Német bank 193.75. Disconto . . . . . Berlini kereskedelmi bank . . . . . Gelsenkircheni . . . . . Harpeni 154.80. Laura-kőb . . . . . Olasz járdék . . . . . Nyugodt.

Hamburg, augusztus 30. (Zárlat.) 4 2/10 os ezüstjárdék 99.30. 1860. sorsjegye 141.—. Déli vasut 21.25. 4% os osztrák aranyjárdék 101.80. Osztrák hitelrészvény 199.80. Osztrák-magyar államvasut 134.50. Olasz járdék 98.50. 4% os Magyar aranyjárdék 100.10. Az irányzat nyugodt.

Páris, augusztus 30. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut . . . . . 4% os osztrák aranyjárdék 102.40. Osztrák Landerbank . . . . . 3% os francia járdék 101.80. Ottománbank 528.—. 3 1/2% os francia járdék 101.82. Alpesi bányarészvény . . . . . Déli vasut . . . . . 4% os magyar aranyjárdék 101.75. Párisi bankrészvény 1065.—. Olasz járdék 98.60. Francia förtészth. járdék 94.80. Osztrák földhiteltőzsde részvény 1214.—. Török donányrészvény 315.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 30. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 82—81 fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) . . . . . fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 fillérig. II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) . . . . . fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) . . . . . fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) . . . . . fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) . . . . . fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) . . . . . fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) . . . . . fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachli, Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 89—91 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 87—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 87—89 fillérig.

Sertésüzlet száma 1901. augusztus 28. napján volt készlet 45.301 darab. — 1901. augusztus 29. napján lehalgatott 518 darab. 1901. augusztus 29. napján elszállításra 520 darab 1901. augusztus 30. napjára maradt készletben 45.299 darab.

Kivonata hivatalos lapból.

— Augusztus 30. —

Megerősítések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Telbiz György aradi állami főreáliskolai rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen, Tomori Imre munkácsai állami főgimnáziumi rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hajdu Szilveszter székegykevei állami elemi iskolai tanítót a charlottenburgi, Szabadka Gyula buchbergi állami elemi iskolai tanítót a székegykevei és Michel János székegykevei állami elemi iskolai tanítót a buchbergi állami elemi iskolához, jelen minőségében áthelyezte és a székegykevei állami elemi iskolánál az igazgatói teendőket ellátására Szabadka Gyulát bízta meg. Székely Lehel avincsi és Csiki Károly órdarnai állami elemi iskolai tanítókat kötésönsen, Blahunka János puczdú állami elemi iskolai tanítót a bjelipotoki állami elemi iskolához, jelen minőségében, Keresedi Árpád szászványi ál-

lami elemi iskolai tanítót a rákosdi állami elemi iskolához, jelen minőségében, Biró Gizella m-bikali állami elemi iskolai tanítót a türei állami elemi iskolához, jelen minőségében, áthelyezte.

Népmagyarosítások. A belügyminiszter megengedte, hogy Belázin István nagy-szentmiklósi posta- és táviradsozlova vezetőnek Birora, kisköri Bergstein Zsigmond nagykanizsai illetőségű budapesti lakos vezetéknévét Balázsa, kisköri Schvarcz Elemér gyöngyösi illetőségű budapesti lakos vezetéknévét Szilágyira, Gottfried Izrael edelényi illetőségű abaujszántói lakos vezetéknévét Gálra, kisköri Lichtenstern Jenő és Lichtenstern Imre székesfejérvári lakosok vezetéknévét Szilágyira, Hirsch Henrik kolozsvári lakos vezetéknévét Halászra, kisköri Rechnitz Sándor Salamon kaposvári illetőségű dóbrközli lakos vezetéknévét Rétire, Spitzer Sándor budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét Fenyőre, Schlesinger Pál m. kir. erdőőr nagybányai lakos saját, valamint kisköri leányai Anna és Adél vezetéknévét Szirmaira, Adám Antal m. kir. csendőr dunavecsei lakos vezetéknévét Szabóra, kisköri Stréb Béla Ferenc polhevai illetőségű sajóvelzei lakos vezetéknévét Biharira, Izralovits Beer homonnai illetőségű ungvári lakos vezetéknévét Havasra, Varián István antalfői illetőségű ungvári lakos vezetéknévét Völgyre, kisköri Schlesinger Imre budapesti lakos vezetéknévét Szántóra, Stein Lajos budapesti lakos vezetéknévét Somlóra, kisköri Lichtenstern Lipót budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét Bárdosra változtathassa.

Pályázatok. A nagyváradi állami főreáliskolánál természetrajz-felrajzi tanári állásra szeptember 12. — A nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál több pénzügygyűri fővizgatói és vizgatói állásra 6 hét alatt. — A löcesei m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótitási állásra 14 nap alatt. — A győri pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkári állásra 14 nap alatt. — A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótitási állásra 14 nap alatt. — A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságnál adóhivatali pénztárnoki állásra 2 hét alatt. — A vadi kir. járásbírósnál telekkönyvvizetői állásra 2 hét alatt.

Napirend.

Napjár. Szombat, augusztus 31. — Római katolikus. Rajdmund hv. — Protestáns: Rajmund. — Görög-orsz.: (augusztus 18.) Florus. — Zsidó. — Elul 16, Sabbath, Ki Thova. — Nap két: 5 óra 2 percek. — Nyugszik 6 óra 25 percek. — Hold két délután 6 óra 55 percek. — Nyugszik: délelőtt 6 óra 53 percek.

A miniszterek nem fogadják. A nyitri lőversenyek utolsóelőtti napja délután 3 órakor. A Magyar Színház bemutat előadása. Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg. Nemzeti Szalon d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva délelőtt 9—1 óráig. Technológiai iparmúzeum zárva. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Közlekedési Múzeum a Városligetben zárva. Az Akadémia Goethe-szobója zárva. Az új országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 10 órától 1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona. Allatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv- és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árszámításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, augusztus 30.

A légnemzés maximum zárodott és nyugatról előnyomulva, a kontinens közpész részeit igyekszik elborítani, kisszorvita a meggyengült depressziót Európá északi részére.

Az idő a maximum hatása alatt mindentűtt szárazabbra és derűtöbbre fordult.

A hőmérséklet eloszlása valamivel egyöntetűbb lett. Nálunk a csapadékok tegnap délután és az éjjel sok helyütt megugtak, de jelentékenyebb mennyiséget csak az északkeleti megyékben értek el.

A hőmérséklet még mindig alacsonyabb a normálisnál. Külföld: Derűlés és csapadékok megszűnése várható, lassu hőemelkedéssel.

Vizállás.

	Aug. Aug. 30. 29.	m é t e r		Aug. Aug. 30. 29.	m é t e r	
Inn Duna	Schärding	1.69 1.80	Tisza	M.-Sziget	0.30 0.30	
	Linz	2.76 2.08		Tokobár	0.39 0.—	
	Bécs	0.02 0.18		V.-Nanony	0.93 0.38	
	Pozsony	0.02 1.72		Tolaj	1.19 0.37	
	Komárom	2.38 0.—		Tisza-Füred	0.26 0.26	
	Budapest	1.86 1.92		Szolnok	0.88 0.33	
	Paks	1.47 1.63		Csongrád	0.43 0.41	
	Mohács	2.82 2.84		Szeged	0.80 0.41	
	Combos	2.16 2.22		Török-Becse	0.37 0.50	
	Pancsova	1.46 1.55		Tuzs	2.15 2.33	
	Orsova	0.25 3.16		Óndóva	0.94 0.—	
	Sárvíz	0.01 0.62		Topolya	1.09 1.09	
	Magyaralföld	0.52 0.79		Boárgó	Zemplén	1.21 0.80
Morva Vág	Trnava	0.69 0.65		Bájo	Zsolna	1.22 1.56
	Szered	0.84 0.38		Hornád	Nemettől	0.21 0.20
	Sz.-Gothárd	0.10 1.16		Bereettyó	Margita	0.— 0.20
	Újvidék	0.01 0.62			Hór	1.09 0.38
	Győr	2.93 1.62			Kelecsény	0.— 0.—
	Dráva	1.30 1.50			Békény	0.— 0.40
	Zákány	0.— 0.—			Tonko	0.— 0.04
	Ercs	1.25 0.—			Gurahonó	0.27 0.20
	M.-Sződard.	0.40 0.50			Ercsény	0.02 0.61
	Száva	1.08 1.36			Békés	0.28 0.04
	Sziget	2.74 2.—			Gyoma	0.18 0.26
	Ménfőcsanak	1.16 1.24			K.-Fehérvár	0.18 0.02
	Szécsény	0.27 0.28			Branyócska	0.24 0.68
	Szatmár	0.73 0.48			Soborna	0.— 0.15
	Kraszna-N.-Majány	0.26 0.—			Arad	0.72 0.70
	Latorca	0.92 0.78			Makó	0.— 0.40
	Eszterházy	0.26 0.18			K.-Köszvény	0.26 0.02
	Eszterházy	0.26 0.18			Rétság	0.78 0.85
	Ungvár	0.84 0.40			Tomcsány	0.26 0.—
					Zsuzsokor	1 0.20 0.10

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 31-én.
Először:

A kis ártatlan.

Behózat 3 felvonásban. Írták G. R. Sims és Leonard Merrick. Fordította Saigó Ernő.

Személyek:

Smith	Szilágyi	Tremlett	Boross
Bálint	Ráthonyi	Moulin	Palásthy
Jelliece	Füredi	Jutsam	Lágy Etel
Crump	Márai	Hypatia	Aranvossy
Johnson	Karádi	Miss Porter	Szaklainé
Piggins	Giréthy	Ely	Bátori

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 31-én.

Máriha,

vagy: a richmondai leányvásár.

Regényes víg opera 6 képből. Írta Friedrich. Fordította Szerdahelyi. Zenejét szerzte Plotow. Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 31-én.

Németh József vendégfelléptével.

A törökök.

Víg operett 3 felv. Írták H. Cremieux és Ad. Janie. Zenejét szerz. Hervé. Ford. Zempléni P. Gyula. Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 31-én.

Zárva.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 31-én.

Monte-Carlo és a Riviera,

Írta Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Saison vége miatt

rendkívül

LESZÁLLÍTOTT ÁR

Szent-Lőrinci

Porcellán fest. ipartelep

Teréz-körút 32. sz.

Dusan aranyozott és remek festésű (6 szem.)

Tea-készlet 3 frt 60.

Mocca service platával 3 frt 75 kr.

Függő lámpa 1 1/2 m. magas 4 frt 80 kr.

Roppant nagy raktár (6 szem.) díszes

Élkező-készlet 6 forint.

Élkező, magas facon elegáns 8 frt 50 kr.

Étk., Roccoo, ibolya virág 10 frt 50 kr.

Élkező, modern, mint a nélküli csak szel. arany szeg. 12 frt 50 kr.

Élkező 12 személyre 20, 30 és 35 frt.

Vidéki megrendelésnél kérjük a mintavirág-ját vagy színezetét megnevezni.

VERŐ ADÉL a miniszterium által engedélyezett leány tan- és nevelő-intézete

Budapest, VI., Gyár-utca 19. I. em. 1.

Az intézetnek négy polgári leányosztálya, továbbképző tanfolyama és internátusa van. — Az internátusra való felvétel az alábbi olvasható. — Mérsékelt árák. — Egyszerű nevelés. Állami tanterv. Szaktanítás. Mintarendszer. Tágas, levegős tantermek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

Beiratások naponta: d. e. 10-12-ig és d. u. 3-6 óráig.

Verő (Weinreb) Adél, okl. polg. isk. tan.

VI., Gyár-utca 19. I. emelet.

Vidéki szülők figyelmébe.

VERŐ ADÉL tan- és nevelő intézete INTERNÁTUSSAL van összekötve. — Az internátusban szeretetteljes bánásmódról, gondos felügyeletről, egészséges polgári ellátásról, az egészségügyi kívánalmaknak megfelelő hálfőletről és a szülei házat minden tekintetben pótló otthonról gondoskodva van. — Mérsékelt árák.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

Verő (Weinreb) Adél, VI., Gyár-utca 19. I. em.

Legnagyobb budapesti

BUTOR-árubáz

Varga Mihály és Társai

magy. vitorpar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg utca 2.

Több száz szoba dívtas asztalos és kárpított butor, u. m.: barokk, angol, szeccszió, ónemet stb. stílusban a leggyorsabbal és legmodernebb faanyagban, a garantiált behuzása selyem, plusz, francia- és angol szövetekkel, kézen, raktáron kizárólag jó minőségben. A tartósságról több évi tapasztalat nyújt.

Az árák olyan olcsók mint bárhol.

A legújabb butoralbumunkat több mint 400 képpel 50 fillér beküldés ellenében bérmentve küldjük. Bevételük esetén az 50 fillért visszadjuk.

Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület gyorsíró tanfolyamainál Bányai Aman-dia okl. tanítói vezetése alatt magyar levelező, vita- és német kurzusok kezdődnek. A Remington-é gépekre és ezen tanfolyamokra jelentkezőket korlátolt számban felvessz.

Glogowski és Társa
Erzsébet-tér 16. sz.

Dr. Farkas Gyuláné

felsőbb leánynevelő-intézete és internátusa

Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 7.

Magasabb tanfolyam a polg. vagy felsőbb leányiskola tananyagát már elvégzett leányok számára. Magyar német, francia, angol irodalom, aesthetika, műtörténet, neveléstan, történelem, természetudományok stb. Kezd. szeptember 10-én. Kiváló tantervek. Előkelő színvonal. Drezdai rendszer magyar szellemen.

Felvételnek bennlakók, félbennlakók és bejárók. Teljes ellátást, ismételt órákat, zene- és nyelvtanítást oly leányok is nyerhetnek, kik más tanintézetet látogatnak, valamint magántanulók is.

Beiratás naponta 12-1-ig és 3-5-ig. Felvilágosítással és prospektussal levélileg is szívesen szolgálunk.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)

Ma utoljára!

SALERNO

a fölülmúlhatatlan zsenifő.

LES PEREZ

a bámulatos létra-ekvilibrációk.

LIDIA

a pikáns pártól nő és a nagy megnyitó program.

Jegyek előre válthatók a pénztárnál naponta d. e. 10-1-ig.

Kezdeté 8 órákor.

ŐS-BUDAVARA

Ma szombaton, esti 6 órától reggel 4 óráig fényes kilátás mellett

nagy aratási ünnepély.

Falusi lakodalommal és más népies szórakozásokkal.

Fél tíz órákor

nagyszerű remek varieté-műsor

Rapoll a jongleure-király, a nagy párisi repülő balet és a

Louisiana-Amazon-Guard felléptével.

Nagy amerikai tűzijáték.

Jelennek a spanyol-amerikai háborúból, a naprendszer és egyéb pyrotechnikai látványosságokkal;

A kitűnő bersaglieri és több más zenekar hangversenye.

A „Folies-Caprice“ vendégjátéka.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza

Sok más szórakozás.

Béletpótló 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 30 fillér. A kedvezményes jegyek minden ülésében.

A földalatti villamos éjjel 12 óráig közlekedik.

Társaskocsik egész éjjel.

Az eredeti angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevük a világon.

Kiállítás anyag és munka tekintetében fölülmúlhatatlan!

A délafrikai tábori csendőrség

évek óta a Premier kerékpárokat használja, mivel azok a legrosszabb területeken is használhatók.

Gyárak (Angolország) Coventry, Nürnberg-Doos és Eger.

Kaphatók az eredeti gyári árákon, az eddigi árákhoz képest 30% Árleszállítással 135 forinttól felfelé, a magyarországi forgalmazásban.

Láng Jakab és Fia

kerékpár nagyraktárban

Budapest, József-körút 41. Előző: Rottenbiller-u. 1.

Árjegyzék ingyen. Igen előnyös fizetési feltételek. Használt kerékpárok legmagasabb árban beszerelhetők.

Saját szakértői javító-műhely.

Olcsó iskolakönyvek!

Bármely gimnázium, reál, polgári, kereskedelmi iskola és tanítóképzőben előírt tan- és szakdolgozó szép és hiánytalan példányban kapható a „TAN-KÖNYV ANTICVARIUMBAN“ Budapest, VII. Erzsébet-körút 55. szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Schwarz Ignác BUDAPEST, Király-u. 3. szám.

HEBER, magyar, német

szóvegyű imakönyvei és szertartásos való cikkeit ajánlja:

Szidur imakönyv 50 fillértől feljebb

Szidur nők számára, pelüss, bőre- vagy csont-kötés ... 4 kor-tól 20 kor-ig ... 6 ... 20

Iskolaidény 1901/2. Olcsó iskola-ruhákat vásárolhat!

1 gyermekosztóm ... 4.- frt

1 gyermekpöngy ... 5.50 „

1 fluótlöny ... 8.50 „

Könyvek és térdrepedése ki van zárva.

Szabott árák.

Kértek a pontos címre bonyolni.

Vidéki megrendelésre pontosan eszközöltetnek, meg nem felelőrt a pénzt visszadjuk.

„Az angol szabóhoz“

Kohn Heilmann és Fiai.

Elismert legnagyobb térd- és gyermekruha-árubáz

Budapest, Károly-körút 12. szám,

földszint és I. emelet.

Erzsi néni Szakácskönyvei

A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészetet egy-egy árszertől mértékli ki részletesen és érdekes sorrendben pártatlanul állnak a szakácsművészet iránt. — A hat és vadféle készítésű élelmiszer készítéséről. — Árszertől 2 korona.

A toszák könyve. Főtt és sült toszák készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: boros, vörös, fehér, gombócok, metélek, zabkak és rüstelek, pudingok, kecskék és kocsonyák, krémek, torták, tejszínesek, cukor- és gyümölcs-sütemények. — Árszertől 2 kor.

Kégy mell befőző? A gyümölcs, füzesek stb. befőtt készítésének gyakorlati kézikönyve. Árszertől 2 korona.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

Magyarok pártoljatok.

SZIGETI LAJOS

UTÓDAI

Héjj és Stiaszny

szilj, nyereggyártók és bőröndösök

BUDAPEST, MUZEUM-KÖRÚT 10.

Legelősebb minden izének és árak megfelelő, a legjobb minőségű utazó-bőröndök, kény., oldal-, uri- és női-táska, berendezett és különféle betárolt neccessz. vadász-tasakok, fegyvertokok és kasszettek, kosci- és löszerszámok, női, uri- és gyermek-szandálak, kosci- és lovagló-, és hajtó agarsz-ostorok, lovaglóvasz- és botok, szivar-, szivar- és penztárcák mono-grammal vagy címerekkel, és választék leszállított árakon. Képes árjegyzék bérmentve. Tartalékok tiszt- és nyergeszerzők is kélsenőzeteknek.

AGULÁR DÁVID FIA

Budapest, Deák-tér 6. szám.

A PRÓBÁRÍTELÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Lovébéli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések központi hirdetésben és eredeti nyelven, de még a követendő hőkobban lehet (sz. adni):

Breuer névűrek dohánypőzsdéje. Teréz-körtü 84. szám alatt.

Engelmann Már győrszajnyomása. IV. ker., Kálmán-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése. V. Gróf Csáky-féle palota. Kosuth-lajosa-utca, Károlyi-ter. Koronaherczog-utca sarkán.)

Jambrik ovits dohánypőzsdéje. Kerepesi-út 56. (Takarékp. épület).

Eckstein Bernát hirdetői iroda. V. ker., Fűrdő-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetői iroda. IV. Zsibor-utca 7. szám.

Golberger A. V. hirdetői iroda. IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetői iroda. V. ker., Dorottyia-utca 8. szám.

Leopold Gyula hirdetői irodája. VII., Erzsébet-körtü 54. I. em.

Nosse Rudolf hirdetői iroda. VII. ker., Károlyi-körtü 9. sz.

Mezei Antal hirdetői irodája. V., Giszella-ter (Haas-palota).

Schwarcz József hirdetői iroda. V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetői iroda. IV. ker., Szerrittáter 8. szám.

Sikray Samu hirdetői irodája. Váci-körtü 33.

Kernberg Rozália dohánypőzsdéje. VIII. ker., Muzum-körtü 18. sz.

Vilj. J. Nagel Ottó könyvkereskedése. Muzum-körtü 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza.)

Nemetsek A. J. utas-áruháza. Petőfi-tér 2. szám.

Rohonecz Ilona dohánypőzsdéje. Andrássy-út 48. szám.

Szántó Mór dohánypőzsdéje. IV., Keekemeti-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohánypőzsdéje. VIII. ker., Kerepesi-út 1. szám.

Schönwald Ferencné dohánypőzsdéje. Ferenc-körtü 32. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése. I. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Goldgruber Mór könyvkereskedése. Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Deutsch Miksa Andrássy-út 39.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Zipser és König személynékeskedése. Andrássy-út 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-út 52.

Nem bánja meg levele van e lap kiadóhivatalában B. S. G. 461.

II. EE. Négy boldog hónapot ítem, ez addig erőt elvinné a mi következett... Öt hónap hűve a strig. . . A. m. k.

13. Miért nem ad élejtél magadtól? Csak nem érte valami baj. So. rait, illetve magát — várja O.

Remek, fiatal izraelita leányt elkelő ósálárból megfelelő hozománygyal felhoz akartok adni. de csakis magasság állásu hivatalnok vagy jobbnáljobb dírtáros vagy elkelő kereskedő. Komoly, de csakis komoly és rozátos ajánlatok vétetnek tekintendők. Azok, kik díszreklámot bíznak, fényképeket is küldjenek, a mely mindenestre vissza lesz küldve. Leveleket „Nagybaci” jelleggel ellátva e lap kiadóhivatala továbbít.

KERESLET. Állami hivatalnok keres dolótani foglalkozást, esetleg külső munkára is vállalkozik. Szívess megkeresni a K. M. 28. alatt e lap kiadóhivatalába kér.

27 éves nő férj, ki a magyar és német nyelvet szíves és irántan tudatosan bírja, bármilyen alkalmazást keres, esetleg mint fordítószó. „Szorgalmas” és megbízható” jellege alalt a kiad.

Az Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület Felnépségi Emlékioktatására vezetés alatt augusztus hónapjában megkezdés és német nyelvű tanfolyamot nyit meg a Magyar Gyorsírás Társaság. Jelenlétkörök korlátolt számban felvessz a Yost íróegyp részvételtársaság Budapest, Erzsébet-körtü 3-11. New-York palota.

Egy könyv- és papírkereskedőnek azonnali állásra keres. Teréz-körtü 81. ajtó 11.

Veszek olcsó 0 számú Wertheimszekrényt íróasztallal. Bauer Lajos, Gyár-utca 42/a. 9834

1000 koronáig tiszteletdíjban részesítem az egyenlőt, ki egy azeri mérlegelés könyvetől állnak — bármilyen megfélélt minőségű — Állandó jellegű állást követik. Cim: Sch. J. V., Szony-utca 42/B. II. 17. Tel.: 160-46 vagy 62. u. —2, este 160-47 óra között.

Raktárnoki, felügyelői vagy más megfelelő állást keres intelligens fiatal nő kereskedő, esetleg könyvkereskedő is rendelkezik kezük. Schwartz Márton Kézik, Petőfi-tér 157. 9307

Bank- és tözsdé-biztosítók álnékek 50000 iróddal, vagy, előbb pedig előrangru cégeknek ültöt be bizalmi állást, levelezésben, könyvvelében járás, előrendű referenciákkal rendelkezik, válassza meg megfelelő állást keres. Címét megmondja a kiadóhivatal. 9902

Perfect német levelező, ki magyarul is levelez, egész esetleg fél napra alkalmazást keres. Szíves ajánlatok „Levelező” jellege alatt a kiad.ába intézendők. 9906

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Külnöz szabónő kintűn járás, ólcsón előváll munkák, melyek a saját lakásán készit el. Rózsaföldet is végez kintűn izással, örv. Lédar. R. Lipótné. Wesselyó-utca 54. III. em. 42.

Iskolásleányok teljes ellátást ad művelő család a legjobb iskolák (felvél-polgári stb.) közelében; zongora, esetleg korpetáció. Cim a kiadóhivatalban.

Szép búkkfaszén vagonzámra eladó. Bővebb felvilágosítást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 29 főt, egyenlőt megrendesített hangerek, drbja 80 kr. Sternberg Armin és Tostivéra cs. és kir. udv. hangszergyárak Phonograph-üzletében, Károly-körtü 2. (Kosuth Lajos-utca sark.) Zonopala.

Kerékpárok zálogházad kiváltoztat. 85 forintot feljebb szállítunk. Lang és Pia kerékpárüzlet, József-körtü 41.

Elegáns butorozott szőnyegek fűrészből használt szőnyegek fűrészből. Sternberg Akadémia. 38. I. 10.

Zongorák egy kiváló zongora 240 főt, egy elegáns megkelt zongora 200 főt, egy világos fűrészből való 300 főt, egy új fekete Fianino, kintűn jó hanggal 250 főt, új páros vaskorú rövid zongorák 280 főtől kezdve nagy választékban Eder Antal Gyula régóta fennálló zongora forrártárban, IV., Váci-utca 25. sarkokán. Árjegyzékek díjmentesen.

Zongora fekete, keresztúros, kovásos használt, díszes kitállítás 250 főtől eladó. Fodor, Nánási-utca 90. sz. III. em. Ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8-9-ig.

A ki hegedűt, cimbalmot, harmonikát, mechaika hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen Árjegyzéket Sternberg Armin és Tostivéra cs. és kir. udv. hangszergyárakól. Kerepesi-körtü 36. meg és minden cikkről külön illusztrált Árjegyzéket küld teljesen díjtalanul.

Singer-varrógépek kereskedő. Legjobb árakkal, esetleg előnyös fizetési feltételekkel szállítunk. Lang és Pia kerékpárüzlet Budapest, József-körtü 41.

Zongora rövid, keresztúros, kovásos használt, sürgősen eladó. VII., Kerepesi-út 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető csak 11-12 óráig, délután 2-5 óráig.

Zongora, Kramer-féle, kintűn hangu, jutyányos eladó. Megtekinthető délután 2-6-ig. Nefelejcs-utca 14. I. 11.

Az idény. Van szerencsém értesíteni a n. 6. közművelő és b. rendelőbiztosító és Árjegyzéket állítottam össze: 1 darab Makart, 3 Visit fenyőpák 3 főt, 3 darab Makart, 3 Visit fenyőpák 4 főt, 3 Cabinet, 3 Visit fenyőpák 5 főt. Kis képek után nyolcszáz leltélemre és pontos kivitelben ólcsó árban elfogadják. Waitzer fenyőpákot megkelt Budapest, Erzsébet-körtü 30. sz. I. em.

Csemegeszőlőt 5 kilós postakorakában 3 koronáért bérmentve utánvétel nélkül eladó József-körtü 12. számú Gyógygyári (Hovos). 9706

Használt fűrészből legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-ter 2. Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik.

Karlóczai csemegeszőlőt 5 kilogram, mos postakorakban 3 koronáért. Fél cherevan 4.50, nől 4.— Fél cherevan 2.5-5-ig 1.— Tartós valkolt csizma... 7.50

Egy kétáblakos utca szőpen butorozva, külön előszobával, egy esetleg két ur részére azonnali kiadó katonaszízeknek vagy ki szolgált tart, legalkalmasabb. Cim: Klauzál-u. 6. magas földszint jobbra. 3917

Teljesen új hordókat 1000-tól 6000 literig szállít 6 koronáért ár mellett 160 literenkénti magkezelt tart. **BENKÓ M. PÉCS.**

BUTOR jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. **Náthán Ignác**

VII. ker. Erzsébet-körtü 23. Árjegyzéket vidékre ingyen es bérmentve.

Kerékpárok és alkatrészeket 30% Árleszállással szállítunk nagyban árban privátoknak 14. I. p. külső gummi 3.50 és 4.— belső gummi — 3.— 2.25 angol nyereg — 3.25 2.50 Acetylen lámpa — 3.25 2.60 elöl lámpa — 1.35 — 1.50 angol eszög — 2.25 1.90 lámpapump — 2.25 1.90 amerikai pedál — 3.25 2.75 töltszék fék — 2.25 1.90 fogantyúk párja — 2.40 — 3.4

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Butor csak jó minőségű. Haldobba, kredene, fűm szőnyegnyírny, asztal székek, íróasztal, könyvszekrény, úri szőnyegfotel, ottoman, szőnyegparter, kávéasztal, szőnyeg, mindenminden dísztergy, egy egyenként is, sürgősen nagyon ólcsón eladó. Steinberger Manó Kárpitos mesternél. VI., Gyár-utca 25. szám

Nevelőnők okl. magyar tanítónőket, zenés és nyelvismertő, vagy angolul 100-150 főt forraszt sürgősen keresek, külföldi német, francia és angol nevelőket, bonnetek és gyermekreklámok készitelmére keresek ajánlatok.

Szechenyi S. Lujza Budapest, VI. Dessoewffy-utca 22. sz.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körtü 18. Legolcsóbb árak!

Pollák N. Ignác Budapest, VI., Teréz-körtü 23. Nagy árak Árjegyzék 40 fillér.

Teljes ellátás! A szünetben előző megkezdés iskolai évadra egy vagy két jobb házba teljes iskolai tanítást teljes ellátással együtt egy egyenlőt megkelt intelligens férfi házaspár, hol az illetők szűrt gondozása részesülnek. Cime megmondható e lap kiadóhivatalában. 9911

Külnöz vegyesfajú őszi almát és körtét szállít 5 kilós faldészekben postán, díjmentesen. Magyarországi Áruszálló-Társaság. 2 korona 30 fillérrel a „Wachsman“-féle majorja Borgorradon, Beszterce-Naszódmegyében. 9930

Teljes ellátás! A szünetben előző megkezdés iskolai évadra egy vagy két jobb házba teljes iskolai tanítást teljes ellátással együtt egy egyenlőt megkelt intelligens férfi házaspár, hol az illetők szűrt gondozása részesülnek. Cime megmondható e lap kiadóhivatalában. 9911

Külnöz vegyesfajú őszi almát és körtét szállít 5 kilós faldészekben postán, díjmentesen. Magyarországi Áruszálló-Társaság. 2 korona 30 fillérrel a „Wachsman“-féle majorja Borgorradon, Beszterce-Naszódmegyében. 9930

Használt fűrészből legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-ter 2. Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik.

Karlóczai csemegeszőlőt 5 kilogram, mos postakorakban 3 koronáért. Fél cherevan 4.50, nől 4.— Fél cherevan 2.5-5-ig 1.— Tartós valkolt csizma... 7.50

Egy kétáblakos utca szőpen butorozva, külön előszobával, egy esetleg két ur részére azonnali kiadó katonaszízeknek vagy ki szolgált tart, legalkalmasabb. Cim: Klauzál-u. 6. magas földszint jobbra. 3917

Teljesen új hordókat 1000-tól 6000 literig szállít 6 koronáért ár mellett 160 literenkénti magkezelt tart. **BENKÓ M. PÉCS.**

BUTOR jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. **Náthán Ignác**

VII. ker. Erzsébet-körtü 23. Árjegyzéket vidékre ingyen es bérmentve.

Kerékpárok és alkatrészeket 30% Árleszállással szállítunk nagyban árban privátoknak 14. I. p. külső gummi 3.50 és 4.— belső gummi — 3.— 2.25 angol nyereg — 3.25 2.50 Acetylen lámpa — 3.25 2.60 elöl lámpa — 1.35 — 1.50 angol eszög — 2.25 1.90 lámpapump — 2.25 1.90 amerikai pedál — 3.25 2.75 töltszék fék — 2.25 1.90 fogantyúk párja — 2.40 — 3.4

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Butor csak jó minőségű. Haldobba, kredene, fűm szőnyegnyírny, asztal székek, íróasztal, könyvszekrény, úri szőnyegfotel, ottoman, szőnyegparter, kávéasztal, szőnyeg, mindenminden dísztergy, egy egyenként is, sürgősen nagyon ólcsón eladó. Steinberger Manó Kárpitos mesternél. VI., Gyár-utca 25. szám

Nevelőnők okl. magyar tanítónőket, zenés és nyelvismertő, vagy angolul 100-150 főt forraszt sürgősen keresek, külföldi német, francia és angol nevelőket, bonnetek és gyermekreklámok készitelmére keresek ajánlatok.

Szechenyi S. Lujza Budapest, VI. Dessoewffy-utca 22. sz.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körtü 18. Legolcsóbb árak!

Pollák N. Ignác Budapest, VI., Teréz-körtü 23. Nagy árak Árjegyzék 40 fillér.

Teljes ellátás! A szünetben előző megkezdés iskolai évadra egy vagy két jobb házba teljes iskolai tanítást teljes ellátással együtt egy egyenlőt megkelt intelligens férfi házaspár, hol az illetők szűrt gondozása részesülnek. Cime megmondható e lap kiadóhivatalában. 9911

En Csillag Anna!

185 cm. h. óriás Loreley-hajjal, melyet az állomás falaitól kivevőssel 14 havt használt utam kaptam. Ezen kénes az erődül sor, mely hajhullás ellen, a növesztés előmozdítására s a hajtalaj erősebbé alakításnak tesztelt. Uraim! szép telj székélnővet s más rövid hasznalt ut a haj, mint azáltalnak természetesen fejt. Ez a szűrésget kölesződ a gyors szűrésből legmagasabb korig megővja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Székélnő naponta a pénz előleges beküldése vagy utatvétel mellett az egész világra a gyárból a hatályos rendelések cinzenők.

Csillag Anna
BÉCS: I. Seilerpassage 5.
BERLIN: Friedrichstraße 56.

Csillag Anna assz., Bécs. Szűrés-Marich grófnő ó exca megbízása folytán kérek egy tégelyt az Ön kitűnő pomadéjából 3 fr. ért. Vegye egytallt készítenet. A grófnő renklitűn dicsérelő szót az Ön pomadéjára. Giese Frida, Ó exca udvarnokgye.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postautánvételt egy tégelyt az Ön kitűnő hajpomadéjából küldeni. Metternich Vilma grófné Ruben kastély, Merán mellett, Tirol.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kitűnő pomadéjából küldeni. L. Schwegl v. Reinldorf, cs. és k. kapitány neje, Prága.

Tek. Csillag Anna urhölgy! Szíveskedjék Klemensz Grófnő Ó Nagyméltósága helytartóné Bécs, Ilerrugasse 6. címre 3 darab kenőcsöt 2 fr. tájjal a haj ápolására küldeni, mely máris jó eredményt mutatott. Tisztelettel. Pietzl Irma, ó Nagyméltósága kormornikja.

T. Csillag Anna assz.! Az ön csodakényszeről már sok szöpet hallottam, miért is tiszteltel kérem postafordulattal két tégelyt küldeni. Maradok ön tiszteltve. Velontér Antoni. 88r

T. Csillag Anna assz.! Postautánvételt kérek a kiváló hajpomadéjából két tégelyvel részomro küldeni. Id. Esterházy Em. gróf Bakonyi Szt.-László.

T. Csillag Anna assz.! Tisztelettel felkérem az eddig nagy sikerrel használt hajpomadéjából ismét egy tégelyt utánvétel küldeni szíveskedjék. Baselli Bárné Enns, Westbahn

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.

Aki lakást keres vagy kiadó lakása van. •••

Aki személyzetet keres vagy hely nélkül van. •••

Aki valamit venni vagy eladni akar ••• stb. stb.